The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone, EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
SATURDAY, OCTOBER 3, 1959

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada, Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas tērpu

79./904. n-rs. SESTDIEN, 1959. GADA 3. OKTOBRĪ 9. gads.

LIELĀS AIZIEŠANAS OKTOBRIS

PIRMS PIECPADSMIT GADIEM

Tas, kam viss ir atņemts, top visur gaidīts daudz mazāk par to, kas citiem ir atņēmis visu . . .

Nabaga cilvēks! Tu piekusis un putekļains atsēdies lielceļa malā, priecīgs, ka vari atspiest muguru pret plata koka stumbru, lai rudeniģi dzidrajā saules svelmē tad atkal bristu tālāk bezgalīgos lielceļus pretī nezināmam liktenim. Un it kā pateikdamies par tikamo pavēni, kur katrs elpas vilciens liekas dzidrāks un vēsāks, līdzīgs spirgta avota ūdenim, tu pacel acis uz zaļi rakstīto lapotni.

Cik laimīgs gan ir tāds koks. Laimīgs, ka viņu tā vienkārši nevar izcelt ārā un nolikt kur citur. No zaļoksnēji lokanās jaunības līdz stiegrainajam un punainajam vecumam, visu mūžu viņam bijusi viena vienīga tiekšanās — ar saknēm dziļāk dzimtenes zemē, lai augstāk paceltos pretī tās pašas mīļās zemes dzidrajām debesīm. Laiki un laikmeti krākdami ir vēlušies pāri, dažkārt aizlauzdami pa zaram. Bet — pēc katra negaisa koks nopurina ūdeni no lapām un mierīgs gaida atgriežamies sauli.

Tiesa gan, nevar tāds koks aizbraukt uz Parīzi, svētbijīgs sastingt sirmās Dievmātes katedrāles priekšā, pastaigāties pa Luvra galerijām vai apbrīnot Romas leģendārās drupas, kas laikam aiz dižciltības pieņēmušas dārgu ziloņkaula krāsu.

Bet kas ir visas pasaules krāšņumi pret stūrīti dzimtajā zemē?

— Par to aiz lielas laimes kļūsē koks. Jo īsti lielu laimi, tāpat kā nelaimi, neviens vēl vārdos nav izteicis. Tālab klusē arī cilvēks, nelaimes nastas saliekto muguru atspiedis pret laimīgā koka stumbru, pa kura dzīslām kā zelta ūdens tek dzimtenes zemes dzīvības sulas.

Cilvēka kājas sūrst un ik ar soli kļūst smagākas tā ceļa putekļos, kas aizved projām, svešā tālumā, prom no saulainā bērnu dienu pagalma pretī nezināmas nākotnes vārtiem.

Bet ko lai dara, ja cilvēks nav koks, kam vēl nekad nav bijis izmisīgās bailēs jābēg no citiem savas sugas pārstāvjiem? Mums zināmās vēstures laikmetos gļu tautas gan laikam nekad nav uzbrukušas prūšu mundieru krāsas adatās ieģērbtajām priežu ciltīm, varmācīgi ielauzdamās viņu dzīves telpā. Tāpat nekad nav maigās liepas mēģinājušas padzīt balinātos linu krekļos ieģērbtos bērzus no viņu birztalām. Lai arī cilvēks vēl sirdīgāk nekā koks — līdz acīm būtu gribējis iegrauzties zemē, viņu tur neatstātu nelietīgā bestija, divdesmitā gadsimta nezvērs, kas nepārspējamā cinismā ne brīdi nav kaunējies arī sevi dēvēt — par cilvēku.

Bet kā gan no cilvēka būtu jābēg cilvēkam? Kā tas vēl varētu saukties par cilvēku, kas sacēlies noslaucīt no zemes virsus brāļus, radītus Tā Kunga vaigā un līdzībā?

Iztriekts no degošas sētas un degošas mājas, cilvēks iet pasaulē meklēt cilvēku. Pilni ceļi putekļu, kurus sacēlušas ratu karavānas, atsevišķas nelaimes savīdamas nebeidzamā bēdu virtenē. Pagasti, draudzes un apriņķi sakāpuši ratos, ikviens ar dziesmu grāmatu un sarkanbalsarkano karogu visvērtīgāko paņemdams līdzi. Gandrīz vai puse tautas izgājusi no savām mājām lielajā aiziešanas oktobrī. Kurp? Uz kurieni?

Cilvēks pa putekļainajiem lielceļiem iet meklēt cilvēku, kas draudzīgas rokas vietā tam nepasniegtu durkļa asmeni.

Pret koka kreveļaino stumbru muguru atspiedis, viņš skatās atpakaļ, skatās ilgi un domīgi, labi zinādams, ka atpakaļ skatīties ir bīstami. Sodomā un Gomorrā kāda sieva, tā atpakaļ skatīdamās, pārvērtusies sāls stabā. Bet šis te virs ir pārpilns tādas pārmocītu jūtekļu vienaldzības, ka laikam nebitos pārvērsties kaut pelēkā akmenī, lai degošās zemes ceļmalā paliktu par mūžīgu savas tautas posta ieleciniekū. Mēmu lieciniekū. Jo visvarenākajai Jērikas bazūnei te pietrūktu elpas, izbrēcot netaisnību balsī.

Nemierīgs un saburzīts piecelas cilvēks, žēlabainu govju māvienu par jaunu sakustinās. Izrautas steigā no kūts un piepaunotajiem ratiem gauskājaini sekodamas, tās brīdi pa brīdim griež atpakaļ ragainās pieres un mauj tik nepasakāmi sazvādi. Cik labi, ka govs savu bēdu var izmaut.

Bet cilvēka prāts, divdesmitā gadsimta spožais intelekts ir darījis visu, lai pavairotu cilvēka ciešanas, putekļos un pelnos izkaisītu vējā visu, paša tūkstošgadīgo roku darbu. Kāds briesmīgs paradokss laikā, kad humānisma vārdā dibinātas dzīvnieku aizsardzības biedrības . . .

Putekļos nokūpējis cilvēks vēro liesmu apņemto apvārsni, un viņam liekas, vai tikai tāds ērmīgs paradokss nav visa tā morāle, uz kuras kā uz māla kāpām mēs esam gribējuši ne tikai stāvēt, bet soļot pat uz priekšu. Tā viņam acumirklīgajā bezcerības brīdī liekas. Un tomēr viņš ceļas un nozūd tālāk lielceļa putekļu mākonī, lai mēģinātu vēl ticēt, lai kopā ar citiem — meklētu cilvēku.

Viņš iet, iet tā vēl šodien, jau gaņus piecpadsmit gadus. Ceļi un putekļi, putekļi un ceļi. Bet cilvēks? Kur ir cilvēks? Kur cilvēks, kas sveicinādams noņemtu cepuri, līdz kājai atdarītu nama durvis un aicinātu iekšā kā brāli? Tas, kam viss ir atņemts, top visur gaidīts daudz mazāk par to, kas citiem ir atņēmis visu . . . Un ceļa putekļos nokūpējušais cilvēks spītīgi sakož zobus, likdams sev krūtīs sirds vietā sažņaugtu dūri.

Teodors Zeltiņš.

PREZ. EIZENHAUERS TEIKS SAVU VĀRDU

Tēraudrūpniecības strādnieku streiks Sav. Valstīs vēl vienmēr turpinās. Fabriku un arodbiedrību pārstāvju sarunas līdz šim bijušas nesekmīgas un nekādus panākumus nesola arī nākotnē. Tērauda trūkumu sāk izjust dažādas rūpniecības nozares kā Sav. Valstīs, tā arī Kanadā. Tā kā tērauda trūkums skar arī Sav. Valstu valsts aizsardzību, prezidents Eizenhauers domā streikā iejaukties jau nākamā nedēļā, piespiežot vai nu fabriku vienošanos ar strādniekiem, vai arī piespiežot strādnieku atgriešanos darbā uz pagaidu noteikumiem.

PAULA BRĪVKALNE ŠTUTGARTĒ 1959. GADĀ

Tālie viesi ir aizvien viskarstāk gaidītie, un nebūs pārspīlēts, ja teiksim, ka Paulu Brīvkalni Kanadā un ASV ar nepacietību gaida tik daudz vecu un jaunu viņas cienītāju, kā nevienu citu mūsu mākslinieku.

Un tas arī viegli saprotams, jo tikai retam mākslinieka lemts sasniegt tik daudz un tā piepildīt savu sūtību, kā to veikusi Stutgartes operas soliste Paula Brīvkalne. Viņas koncerta turneja sākas 10. oktobrī, Čikāgā, lai turpinātos pa lielākajām ASV un Kanādas pilsētām. Toronto P. Brīvkalne ielidos 22. oktobrī, un viņas koncerts Ītona auditorijā notiks 24. oktobrī. Biļetes iepriekš jāpasteidzas rezervēt Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St.

PAMAZĀM, PALĒNĀM...

PADOMJU SAVIENĪBAS MINISTRU PREZIDENTS CHRUŠČEVS DOMĀ, KA AR MILITĀRU VARU KAPITĀLISMU IZNĪCINĀT NEDRĪKSTOT.

Hongkongā. Tikai vienu dienu pabijis Maskavā, Padomju Savienības varasvīrs Chruščevs pēc savas vizītes Sav. Valstīs, tūdaļ izlidoja uz Pekingu, lai pievienotos padomju delegācijai, kas Ķīniešiem „palīdz" svinēt komūnisma desmit gadu pastāvēšanas svētkus.

Līdz Chruščeva aizbraukšanai Ķīna, kas kopā ar Padomju Savienību gatavojas pārspēt Rietumu sasniegumus.

Padomju delegāciju vadīja Suslovs, viens no Chruščeva tagad tuvākajiem līdzstrādniekiem, kuru savu laikā ieskatīja par pārliecinātu staļinistu, un kurš pat apdraudēja tagadējā Maskavas diktātora troni.

Uzrunājot savus sabiedrotos Pekingā, Ņikita Chruščevs paskaidroja, ka pēc vizītes Sav. Valstīs viņš nācis pie atziņuma, ka kapitālisma iznīcināšana ar militāru varu nebūtu ieteicama. Tas tomēr nenozīmē, ka Chruščevs kapitālismu būtu atzinis par pārāku. Komūnismam jo-projām paredzēta pasaules pārvaldīšana, jo komūnisms, kā to Chruščevs jau Sav. Valstīs pateica, „aprakšot kapitālismu", kas radies pēc feodālisma, bet nekādā ziņā nespējot mēroties ar komūnismu, kas esot vērtīgākā pasaules iekārta".

Savā runā Ķīnas komūnistiem Chruščevs Sav. Valstis neko daudz nekritizēja. Labiem vārdiem tika pieminēts prezidents Eizenhauers, kurš personīgi interesējoties par pasaules mieru, bet kuru dažādas partijas Sav. Valstīs atturot no viņa labo darbu īstenojuma.

Bet, lai kāda arī būtu Sav. Valstu politiskā nostāja, Chruščevs galigo uzvaru paredz komūnismam. Tas jo sevišķi tika uzsvērts saimnieciskajā nozarē, kur Padomju Savienība pēc savas septiņgades beigām 1965. g. cer ne tikai panākt amerikāņus, bet tos pārspēt visās ražošanas nozarēs. Par kaut ko tamlīdzīgu domāt gribētu arī komūnistu strādnieku līderus, slepeni cerēdams, ka viņam izdosies sašķelt šo viru vienprātību. Taču Kremļa melis smagi vilās.

Ruters u. c. neievēroja protokola noteikumus, bet uzdeva Chruščevam veselu virkni ļoti nepatīkamu jautājumu, piem.: Kas atļauts padomju strādniekam? Vai tie drīkst streikot un atbildēt. Vai nu viņš meloja vai strādniecības līderus lamāja par kapitālistu rokas puišiem, buržuju sulaiņiem u. t. t. Taču vienā teikumā no Ņikitas mutes paspruka arī patiesi vārdi. Uzdamies ar jautājumu — kāpēc viņš varmācīgi tautai uzspiež savu gribu — piespiests pie sienas, Kremļa vīrs sita dūri galdā un pārskaities kliedza: „Tāpēc, ka es stāvu proletāriāta diktatūras priekšgalā!"

Un amerikāņu strādnieku vadības atbilde sekoja nākošajā dienā rezolūcijas veidā. **Tajā starp citu Chruščevs raksturots kā diktātors, kas vēl ļaunāks par Staļinu. Rezolūcijā arī teikts, ka Chruščevs mēģina sagrābt Rietumberlīni un pēc tam visu Vāciju; ka padomju agresija un komūnisma graujošā darbība pasaules mērogā intensīvi turpinās laikā, kad Chruščevs sludina mieru. Lai šī vārda (mēra) vietā Chruščevs atbrīvo no vedrzības Ungāriju un citas valstis, tad varbūt mēs sāksim ticēt viņa „miera" vārdiem."**

Tā „pasaules strādnieku vadonis" Nikita Chruščevs patiesību par saviem noziegumiem pret cilvēku dabūja dzirdēt no ASV strādnieku pārstāvjiem, kad ap viņu locijās un lakstojās „kapitālistu haizivis," ko Kremļa diktātors vairākkārt solījies aprakt.

Izmeklēs Chruščeva noziegumus pret apspiestajām tautām

ASV Kongresa ieceltā komiteja pretamerikāniskās darbības izmeklēšanai, kuras priekšsēdis ir Kongresa loceklis Volters, turpina izmeklēt Chruščeva noziegumus pret apspiestām tautām. Laikā, kad Chruščevs viesojās ASV, komiteja uzaicināja AEN asamblejas latviešu delegācijas vadītāju Dr. V. Māsēnu ierasties Vašingtonā un nodot liecību šinī jautājumā.

REPUBLIKĀŅI PAR AUSTRUMEIROPAS ATBRĪVOŠANU

Republikāņu partija ASV pasludinājusi kā savas politikas mērķi Austrumeiropas valstu atbrīvošanu miera ceļā no padomju varas. Šādu lēmumu pieņēmusi republikāņu komiteja, kuras uzdevums ir izstrādāt partijas programmu turpmākai darbībai

Komitejas izstrādātā deklarācijā teikts, ka viens no mūsu „galveniem mērķiem ir visiem mierīgiem līdzekļiem atbalstīt brīvības atjaunošanu tiem, kuriem to atņēmuši komūnisti. Šo mērķu sasniegšanai mūsu ieroči nav militāri, bet ideoloģiski, psīholoģiski, politiski, ekonomiski un diplomātiski. Lai šie nemilitārie spēki būtu efektīvi, mūsu militārajam spēkam jābūt pietiekošam, lai neitralizētu komūnistu ieroču draudus."

Šie komitejas ieskati kļuva zināmi brīdī, kad Eizenhauers apspriedās ar Chruščevu Kemp Devidā.

LAIKS, KAD JĀPIERĀDA SAVA RAKSTURA STINGRĪBA

KĀ PAŠREIZĒJIE NOTIKUMI VAR ATSAUKTIES UZ LATVIJAS INTERESĒM

Sav. Valstīs pašreizējo notikumu virkne, kas ir tik strauja un reizēm tik neparedzama un nepārredzama, ir pievērsusi sev visas pasaules uzmanību un var tādēļ arī saprast latviešu nezinu, nemieru un pat satraukumu ne tik vien Amerikā, bet arī citur.

Jūtu šai sakarā savu pienākumu izteikt šeit savus vērtējumus un ieskatus. Sūtniecībai kā tādai gan nav un pēc būtības nevar būt politiska centra vai, sacīt, tribunāla rakstura, kas lai dotu norādījumus vai pat direktīvas darbībai.

Pasaules varenākā lielvalsts, Amerikas Savienotās Valstis, veido savu ārpolitiku tādu, kāda tā viņai šķiet pareizāka esam pašreizējā gaužām sarežģītajā pasaules situācijā. Pie šīs valsts valdības akreditētam diplomātam absolūti nepiederas izteikt savus vērtējumus par šīs politikas piemērotību vai nederīgumu, ar citiem vārdiem, nodot savus pozitīvos vai negātīvos spriedumus par to. Bet tanī pašā laikā jūtu savu pienākumu pateikt, kā šie notikumi varētu atsaukties uz Latvijas interesēm.

Sūtniecības rīcībā nav nekādu ziņu, kas varētu liecināt par Savienoto Valstu valdības lidzšinējās labvēlīgās un dziļi humānās stājas maiņu pret tik smagi un traģiski cietušām Baltijas valstu tautām.

Amerikas lielā prese, kurai pašlaik ir tik liela un plaša izdeviba aprakstīt ne tikvien Padomju Krievijas diktātora vizītes norisi, bet arī izklāstīt, analizēt un kritizēt viņa uzskatus un viņa stāju, samērā daudz piemin arī Baltijas valstu īpatnējo starptautisko situāciju, un cik iespēju līdz šim saskatīt — tā neuzrāda nevienu gadījumu, kurā būtu redzama tendence mūs aizmirst vai pieņemt pret mums nelabvēlīgu stāju.

Visi pēdējie gadu desmiti ir pilni dažāda asuma un dažādu spriegumu starptautisko sastrēgumu brīžiem. Situācijas nāk un iet, ceļas un atslābst, notikumi dzenā viens otru. Šis ir laiks, kad ikvienai tautai kā tādai nav jāpadodas pārdzivojumu uzliesmojumiem vai depresijai, šis ir laiks, kad jāpierāda sava rakstura stingriba un sīvas morāliskās stājas noteiktība.

Šis ir laiks, beidzot, kad kādas tautas, it sevišķi daudz piemeklētās latviešu tautas loceklis, ikviens no viņas dēliem un meitām, ar nemaldīgu piekeršanos savas tautas labākajām tradicijām, iespēj ne tikvien stiprināt pats sevi, bet, izkopjot un pēc iespējas plašāki izveidojot šīs tradicijas, var ar savu konstruktīvo jaunradīšanu šai virzienā iegūt arvien plašāku atzīšanu un cienību svešu ļaužu vidū. Tā tas ar latviešiem bijis līdz šim šai zemē, un nav šaubu, ka tas tā būs arī uz priekšu. Šai kultūrālās jaunradīšanas rosībā atveras plašs darbības lauks arī tiem latviešiem, kas jau ir pārgājuši citas valsts pavalstniecībā.

A. Spekke,
Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā.

CHRUŠČEVA MELNĀKĀ STUNDA AMERIKĀ

STRĀDNIEKU PĀRSTĀVJI PASAKA PASAULES IEKAROTĀJAM TAISNĪBU ACĪS

Uniona priekšsēdis Mīni bija atteicies ar Chruščevu tikties un runāt, jo AFL un CIO izpildkomiteja jau pirms Chruščeva ierašanās pieņēma rezolūciju, kurā diktātora ierašanās brīvības zemē tika nosodīta. **Strādnieku līderi atzina, ka padomju iekārtā turpinās diktatūra, kas gatavojas paklaut sev visu pasauli un ka ASV darba tauta nekad nepiedalīsies tāda valdnieka godināšanā, kas cenšas iznīcināt cilvēka brīvību visos tās veidos.**

Tātad bridinājums bija visai nopietns, bet Chr. cerēja ar brutālitāti pieveikt nelokāmos **Pēc „necienīgās sagaidīšanas" Losandželosā, Sanfrancisko Chruščevam raudzījās pretim laipni vaigi, jo no augšas bija nācis atticeīgs rīkojums. Arī Ņikita smaidīja atkušņa priekā. Taču šo „kapitālistu jūsmas" izraisīto labsajūtu lielās „socijālisma" zemes diktātoram pavisam nelāgi sagandēja strādnieku šķiras lielo organizāciju vadītāji — Ruters u. c.**

citādi uzstādīt savas prasības? Ar ko izskaidrojama iedzivotāju masveida bēgšana no „sociālisma" zemēm? Kāpēc padomju vara ir daudz cietāka kā demokratijās? Ko pēc būtības nozīmē Chruščeva sludinātā atbruņošanās u. t. t.

Uz šiem „kutelīgajiem" jautājumiem Chruščevam nebija ko

LU DIBINĀŠANAS 40 GADU ATCERES SVĒTKI TORONTO

Latvijas universitātes 40. gadu dibināšanas atceres akta dalībniekus uzrunā TKK seniors Jānis Bērziņš. J. Kreiļa uzn.

Šogad svētki noritēja ar īsti svinīgu spožumu un neredzēti lielu apmeklētāju skaitu. Svētkus ievadīja TKK seniora J. Bērziņa uzrunu, aprādot LU neaizstājamo nozīmi latviešu valsts un tautas dzīvē, pēc kam visi nodziedāja valsts himnu.

Interesanta un ierosinoša bija prof. A. Dreimaņa akadēmiskā runa par pēdējo ledus laikmetu, kurai sekoja LU himna pianistes I. Didrichsones izpildījumā.

Koncerta daļā I. Didrichsone ar lielu iejūtu un techniski spožā izpildījumā sniedza A. Kalniņa un Bēthovena darbus, un dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā ar parasto veiksmi un mūzikālitāti atskaņoja A. Kalniņa, E. Dārziņa, J. Cīruļa, P. Jurjāna un I. Straumes dziesmas.

Noslēgumā J. Bērziņš pateicās sarikojuma dalībniekiem, un visi klātesošie ar lielu jūsmu nodziedāja Gaudeamus igitur.

Sekoja draudzīgas pārrunas pie kafijas tases un cepumiem, par ko rūpējās TSKK un Vienību savienības locekles.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TOTĀLA ATBRUŅOŠANĀS EKONOMISKĀ SKATĪJUMĀ

K. KAMPE

Chruščevs ir nācis ar pilnīgas atbruņošanās priekšlikumu, un Čerčils ir izteicis savas domas, ka viņš tai pievienotos, ja vien varētu noorganizēt efektīvu kontroli.

Pie tagadējās militāras tehnikas domāt par karu vairs nav iespējams. Var domāt tikai par bruņošanās sacensību, bet šī totāla ir neprātīgi dārga. Jautājums par to, vai šī pasaule pieder kapitālismam vai komūnismam, vai tie abi koeksistēs, vai nāks kāda jauna sabiedriskas iekārtas forma — būs jāizšķir bez kara. Varbūt jaunā valsts forma būs tā sauktās „sociālās labklājības valsts", kura praktiski ir kapitālistisko un sociālistisko elementu sajaukums. Patiesībā kapitālisms tirā veidā jau ir pārdzīvots, un komūnisms tirā veidā vēl nav sasniegts. Tas ir gan sasniegts attiecībā uz mantu, kura praktiski visa pieder valstij, bet ne attiecībā uz personām, jo katrs nesaņem līdzekļus pēc viņa personīgām vajadzībām, kas ir komūnisma princips, bet pēc viņa „kā personas, vajadzīguma valstij.

Gluži tāpat kapitālistiskā valstī katrs saņem algu pēc viņa, kā personas, noderīguma kapitālistam. Tiktāl valsts un privātajam kapitālam ir tās pašas pazīmes.

Bet ne ASV privātkapitālisms, ne PSRS valsts kapitālisms nav tīrs kapitālisms. Pēdējāl valstī, piemēra dēļ, valsts maksā vispārējas pensijas, pirmajā — valsts piespiež arī privātkapitālistus dot līdzekļus tam pašam mērķim. PSRS bezdarba nav, arī ASV kapitālisti dod līdzekļus bezdarbnieku pabalstu fondam.

Mēs šeit apskatām tikai ekonomiskās sistēmas, kādas tās šodien pastāv, nerunājot ne par šo sistēmu izcelšanos, ne par brīvību, ne arī par to, ka pēc totālās atbruņošanās atkal varētu izcelties karš vai revolūcija, kaut vai ar rungām. Jautājums ir, ko totāla atbruņošanās nozīmē tikai ekonomiski, ja varētu noorganizēt tās efektīvu kontroli un to pieņemt?

Totāla atbruņošanās ļoti ievērojami samazinātu valstu izdevumus un atbrīvotu no darba miljoniem cilvēku, kas kalpo militārām vajadzībām. PSRS viegli varētu pāriet uz patēriņa preču ražošanu, jo to tik ļoti trūkst, ka būtu darbs visām fabrikām, visiem atbrīvotajiem karaviriem un kara rūpniecības strādniekiem. ASV problēma nav ražošana, bet pārdošana. Jau tagad precēm nav pietiekama iekšzemes tirgus, jo gandrīz katram jau ir māja un auto, un visas mājsaimniecības mašīnas, Tirgus trūkums ir tas, kas tur rada bezdarbu. Ārējie tirgi nav pieejami vienkārši tādēļ, ka ASV preces ir tik dārgas, ka ārzemēs tās nopirkt nav iespējams. Tikko teiktajam pretim runā tas, ka Chruščevs ar visu varu piedāvā ASV tirdzniecības līgumu par miljardiem dolaru. Viņš galvenokārt grib pirkt ražošanas mašīnas, bet šāda pirkšana ir, ja ne gluži vienreizēja, tad šī tirdzniecība ir tikai ļoti īsam laikam, jo kad nopirktās mašīnas ražos vajadzīgās preces, tad pirkt vairs nevajadzēs. Pēc šī īsā laika PSRS ražošana būs stiprināta, bet ASV šī tirgus atkal vairs nebūs. Tātad šāds eventuāls ASV un PSRS tirdzniecības līgums amerikāniem paliekamu tirgu nedotu.

PSRS, par spīti savai daudz mazāk efektīvajai ražošanas produktivitātei, visu laiku varētu ražot preces savām vajadzībām un pārdot tās uz ārzemēm lētāk nekā ASV. Ar to jau ASV, par spīti milzīgajām ražošanas spējām, būtu ekonomiski izolēta. Tas nozīmētu bezdarbu. Bet tā kā arī kara izdevumi ir neproduktīvi, ASV valdība varētu pirkt preces no ražotājiem un uz nodokļu maksātāju rēķina dot tās par velti atpalikušajām zemēm. Tās nodokļus nesamazinātu, bet tad kapitālistiskā ASV būtu kļuvusi par internacionālu sociālistisku valsti, vai, ja labāk patīk, var teikt, par starptautisku labklājības organizāciju.

PSRS nebūtu ko iebilst, ka ASV uz savu nodokļu maksātāju lēses apgādā pasauli, jo karš nebūtu iespējams, un tas dotu PSRS iespēju ražot preces tikai savām, ne pasaules vajadzībām un saistīt darba laiku. Ja nu amerikāņu nodokļu maksātājiem, kas vairumā ir strādnieki, šāds stāvoklis, sevišķi strādāt pasaules labā nepatiktu, tad tie pie tās pašas algas prasītu daudz īsāku darba laiku, lai dotu darbu visiem, un ievērojamu sociālo likumdošanu. Rūpniekam — kapitālistam maksāt to pašu algu par, teiksim, četrām darba stundām, ko viņš tagad maksā par astoņām, arī nepatiktu, un viņš savu fabriku slēgtu. Tā tad būtu ekonomiskā revolūcija pret kapitālismu.

Un tātad, liekas, ka ASV būtu grūti izšķirties par totālu atbruņošanos arī tad, ja būtu iespējams reālizēt tās efektīvu kontroli.

LATVIJĀ SVIN KAPU SVĒTKUS BEZ MĀCĪTĀJA

Alūksnē kapos pēdējā gadā 100 jaunu kopiņu

No Latvijas saņemta informācija par to, kā Alūksnē 1959. gada 2. augustā ir notikusi mirušo pieminas diena, ko mēs sacām un sapratām ar nosaukumu „Kapu svētki". Tie iesākās ar gājienu uz Alūksnes kapiem pl. 10 no rīta un pl. 11 kapos sākās mirušo atceres dienas svinības. Tās iesākās ar Sopēna Sēru maršu pūtēju orķestra izpildījumā, kam sekoja J. Lujāna runa, pieminot mirušos. Pēc šīs uzrunas apvienotie jauktie kori dziedāja Ernesaka Tu, dzimtā zeme, dārga man. Pēc tam seko Kuročkina uzruna krievu valodā, kas tāpat kā iepriekšējais runātājs, savā runā piemin mirušos. Seko pūtēju orķestra sēru mūzika varoņu piemiņai. Pēc tam pūtēju orķestris, jauktie kori un visi klātesošie dziedāja Ar kaujas saucieniem uz lūpām. Nepārprotami liekas, ka šis dziesmas 4. pantiņš dziedāts ar dalītām jūtām, un tā vien liekas, ka mūsu mājās palikušie ir daudz lielāki pretkomūnisma cīnītāji nekā mēs šeit.

Ceturtā pantiņā cita starpā lasām:

Bet tev, tu, varmāka uz troņa,
Priekš tevis sen jau zobens trīts,
Priekš taviem slepkavām un bendēm
Aust atmaksas un soda rīts.

(Jā, Berijam, Molotovam un citiem slepkavām tas jau ir uzausis, bet pārējiem vēl ausīs, par to nešaubīsimies un būsim droši, ka nekādas sarunas nedz Vašingtonā, nedz Ženēvā nespēs saglābt komūnistu imperiju no bojā ejas).

Tālāk kapos, pieminot mirušos, runā J. Mūrnieks. Pēc tam koris un koklētāju ansamblis izpilda Kam tu lūzi, ozoliņi, pēc meldijas Saulīt vēlu vakarā, kā arī Jūdziet bērus, jūdziet raudus, un Tek saulīte tecēdama. Pēc tam jauktie kori dzied Mocarta Vakara mieru. Pieminot mirušos, vēl runā R. Zigurs. Tad jauktie kori dzied Maza biju, neredzēju un Gribēju tālajos laukos vēl iet, satumsa nakts.

Pēc tam nolasa visu to vārdus, kas apbedīti Alūksnes kapos pēdējā gadā, un noliek ziedus. Kapu svētki noslēdzas ar pūtēju orķestra izpildītiem fragmentieiem no Čaikovska un Hendeļa darbiem. Šādus kapu svētkus rīko orgkomiteja.

Līdzīgi kapu svētki notikuši arī Plaviņu pilsētas kapos, kur svētki ievadīti „Ar kaujas saucieniem uz lūpām", kam seko dziesma Ērgļēns, noslēdzot ar attieciga satura tautas dziesmām, kas dziedamas uz meldijām, Saulīt vēlu vakarā, Kas tie tādi, kas dziedāja? un Maziņš biju, neredzēju.

(Red. piezīme: ja kādam interesētu zināt mirušo vārdus, kas apglabāti pēdējā laikā Alūksnē, var zvanīt vai rakstīt LA redakcijai).

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

MŪSU BAZNĪCAS VIRSVALDES PREZIDENTA JUBILEJA

ZV. ADV. P. EGLĪTIM 75 GADI

Mēs kavējamies atmiņās un esam atkal kā Latvijā, kad tveicīgā septembra pēcpusdienā sēžam ar zv. adv. Pēteri Egliti viņa ģimenes mājas ēnainā verandā, Longbīčā pie Ņujorkas un veramies Atlantijas okeana zilumā.

Jā, tur — pāri lielajiem ūdeņiem . . .

Varbūt tur saule spīd pār tēva mājas laukiem, pļavām . . . un Braslas tiltu. Tas ir Katvaru pagastā, Valmieras apriņķi, kur Princu māju saimnieks 1884. g. 7. oktobrī cirta dēlam Pēterim šūpuļa likstī. Drīz piepildīsies 75 gadi kopš šī tālā oktobra rīta. Tad svinēsim jubileju.

Un māns sarunu biedrs turpina atmiņu stāstījumu:

Neapmierināts un uztraukts bija toreizējais Umurgas draudzes mācītājs Hiršheits, kad abi ar tēvu ieradāmies pie viņa, lai dabūtu manu dzimšanas apliecību, iesniegšanai Limbažu pilsētas skolā. — „Tur lauku puikam nekā nav ko meklēt, pilsētas skolās tikai „palaižņas" iznāk!" Beidzot apliecība tomēr bija rokā, dažos gados beidzu pilsētas skolu. Nekāds „palaižņa" no manis neiznāca, bet gan tautskolotājs, kad bija absolvēti arī skolotāju kursi Cēsīs, 1903. g. Piecus gadus skolotājs Siguldas draudzes skolā, vēlāk Limbažu pilsētas skolā, tad jādodas uz Tērbatu studēt jurisprudenci.

Daudz krietnu draugu Eglītis iemanto, iestādamies korporācijā Lettonia. Daudz sirsnīgu brīžu vadīts neaizmirstamajā konventa dzīvoklī Tērbatā, Filozofu ielā 11. Taču studijas neievelkas garumā tiem jauniešiem, kam nav turīgu vecāku. Jau 1914. gada maijā lettoņi izvada dzīvē savu jauno filistru Pēteri ar tradicionālo dziesmu „Kupliem miežiem veldrē krītot".

Pirmā advokāta prakse gadās Limbažos. Tur Eglītis atklāj savus sabiedriska darbinieka talantus: viņš ir izglītības biedrības pr-kš, Limbažu ģimnazijas direktors, kādu laiku arī pilsētas galva. Pēc Krievijas revolūcijas 1917. g. ievēlēts abās Vidzemes zemes padomēs. Boļševiku pirmo okupācijas laiku pavada Liepājā, tad 1919. gada pavasarī atgriežas Rīgā, kur darbojas advokatūrā un neskaitāmās kulturālās un saimnieciskās organizācijās. Viņš bijis zvērināto advokātu padomes loceklis, vēlāk priekšsēdis, Rīgas Doma draudzes priekšnieks, Rīgas latviešu biedrības runas vīrs, Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes loceklis, Rīgas II namsaimnieku krājaizdevu sab-bas valdes pr-dis, Iekšējās misijas biedrības valdes loceklis u. t. t.

Grūti būtu uzskaitīt visas tās daudzās biedrības un organizācijas, kuru darbību sekmējusi P. Egliša aktivitāte un enerģija.

Latvijā P. Eglītis bija ev.-lut. baznīcas virsvaldes loceklis, vēlāk priekšsēža vietnieks.

Trimdas gaitas Eglītis ar ģimeni vada Vinē, vēlāk Marienbadē un Veidenē. 1949. g. viņš ierodas ASV kā archibīskapa pārstāvis, apmezdamies uz dzīvi Ņujorkā. Šeit viņš aktīvi darbojas līdz Ņujorkas ev-lut. draudzes valdē, ir iggadīgs ALA's priekšsēža vietnieks un delegāts Apspiesto Nāciju asamblejā. Kopš 1958. g. zv. adv. P. Eglītis ir Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes prezidents.

Turpat jau 50 gadu viņš ir uzticīgs savai jaunības lielajai mīlestībai — korporācijai Lettonia, būdams allaž klāt visos konventos un literāros vakaros un ar lepnumu nezdams zaļ.-zil.-zelta krāsas, Ilgus gadus viņš pildījis dažādus Lettonia's amatus, vadīdamies ar devīzi: „Acti labores jucundi!"

Lettonia's literārā vakarā š. g. 10. oktobrī Ņujorkā. Baltijas brīvības namā notiks jubilāra godināšana.

Jānis Grīnblats.

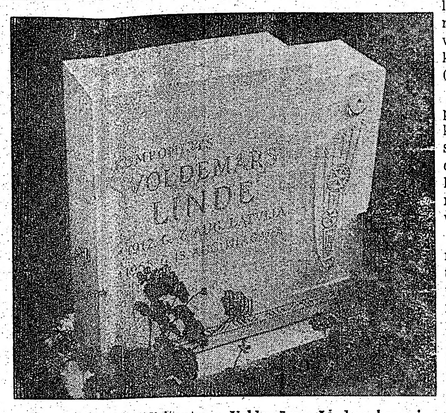

Komponistam un dirigentam **Voldemāram Lindem**, kas mira traģiskā nāvē 1955. g. 13. augustā, viņa atdusas vietā Niagaras kapos šovasar uzlikts (attēlā) tēlnieka A. Kopmaņa granītā kaltais piemineklis.

KANADĀ

TORONTO

● TLB Inženieru un techniķu kopas sanāksme notiks piektdien, 9. oktobrī, plkst. 8 vakarā, 198 Osler ielā. Darba kārtībā inž. K. Šlesera referāts par Toronto pazemes dzelzceļu. Nosiegumā pārrunas un dažādi jautājumi. Visi laipni ielūgti.

● Sv. Jāņa draudzē Ticibas atjaunošanas svētku dievkalpojumā svētrunu teiks draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbachs, sekojot draudzes mācītāja aicinājumam un sinodes norādījumam, laiku pa laikam draudzu dievkalpojumos vēlama aktivāka draudzes locekļu piedalīšanās. Daudzās luterāņu draudzēs ASV un Kanadā notiek t. s. „laymens service", kad mācītājs vada tikai dievkalpojuma liturģisko daļu. Sādi dievkalpojumi patiesībā nav nekas cits, kā mums dzimtenē iesākto „mājas dievvārdu" turpinājums, šeit gan plašākas auditorijas priekšā. Saskaņā ar luterāņu baznīcas mācību, katrs ievētīts draudzes loceklis ir reizē arī priesteris un Kristus evaņģelija sludinātājs.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas darbinieces bija pulcējušās uz sēdi un pārrunām 23. septembrī mācītāja mājā. Nolēma vēlreiz sirsnīgi aicināt visas draudzes locekles ierasties pilnsapulcē, kas notiks 18. oktobrī Sv. Trīsvienības baznīcā, kā arī aktīvāk piedalīties komitejas darbā.

● Dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš un bazārs notiks Trīsvienības baznīcā 28. novembrī. Visi draudzes locekļi mīļi lūgti šai dienā rezervēt laiku bazāra un tirdziņa apmeklēšanai.

● Saulaines priekšnieks E. Buka un A. Dobelis pag. nedēļas nogalē bija ieradušies Saulainē un saveda kārtībā iebraucamo ceļu, ko bija izpostījis avots, radies sakarā ar ūdens piegādes caurules plīsumu. Tika pārunāti arī tuvākā nākotnē veicamie remontdarbi. Saulaines kasieris J. Skrastiņš pašlaik sagatavo pārskatu par Saulaines ieņēmumuiem un izdevumiem. Pārvaldes sēde paredzama tuvākās nedēļās.

HAMILTONĀ

● Hamiltonas DV 9. gada svētki notiks sestdien, 17. oktobrī. Paredzēta īsa oficiāla daļa (1 stundu un 15 min.) ar nedaudziem vokāliem priekšnesumiem. Dziedās Andis Cers, paredzēts lūgt Ilonu Ragelsoni un audzēkņus no L. Albertiņas mūzikas skolas, kā arī pašu L. Albertiņu.

Saviesīgais vakars sāksies pl. 8.00, akts 6.45. Nodaļas biedriem ieeja brīva. Pārējiem — $1.50. Aktā ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Gada svētku sarīkojums notiks Rainbow Room zālē, Sanford un King ielu krustojumā. Būsim visi klāt mūsu DV sarīkojumā.

● Z. Trinītis ar ģimeni pagājušā mēnesī no Jukonas pārcēlies uz Hamiltonu. Viņš 11 gadu strādājis svina, cinka un sudraba rakšanas darbos. Tagad iegādājies savu namu Upper Sherman Ave., kur dzīvesbiedre paredzējusi atvērt dāmu friziersalonu.

● Š. g. 1. augustā pārdots HLB piederošais īpašums 90 E. 16-th St. par $11.675,00 ar $1.000,00 iemaksu. Par pārējo summu HLB patur obligāciju, kas pārrakstīta uz sekojošo uzticības personu V. Rudziša, J. Čipāna, O. Gebauera un R. Kreišmaņa vārdiem. Obligācijas aptuvena izdošanas vērtība ir $4.700.00 uz 7%, atmaksājama $90,00 mēnesī, ieskaitot procentus. Tirgus vērtība, t. i. summa skaidrā naudā, ko par šo obligāciju varētu pašreiz iegūt, to pārdodot, ir ap $3.000,00. Visi iegūtie līdzekļi tiks izlietoti jaunā nama iegādei un apsaimniekošanai. Nams iepērkams jau šoziem.

MONTREĀLĀ

● Sv. Pāvila draudzes lauku īpašumā Tērvetē, 4. oktobrī, pl. 11 no rīta māc. V. Šēfers noturēs Pļaujas svētku dievkalpojumu. Pēc dievkalpojuma kopējas pusdienas visiem dievkalpojuma apmeklētājiem, piedalīšanās — $1,50 (ar iepriekšēju pieteikšanos). Draudze agr. V. Uiskas dārzniecībā pasūtinājusi košuma stādus, kurus arī šai dienā iedēstīs. Sirsnīgs paldies agr. V. Uiskam, kas šai gadījumā ziedojis lielāku summu.

● Montreālas Sv. Pāvila draudze, 17. oktobrī Sīriešu kluba telpās, 40 Jean Talon St., E., pie St. Laurent blv. rīko gadskārtējo bazāru-balli. Bagātīga mantu loterija, rokdarbi, daiļamatniecības izstrādājumi un citi vērtīgi laimesti, amerikāņu loterija. Par deju mūziku gādās iecienītā vācu deju kapella. Dāmu komiteja rūpēsies par bagātīgu bufeti un atspirdzinājumiem. Visi laipni ielūgti.

M. Brauna,
Dāmu kom sekretāre.

BALTIJAS VALSTIS IEKĻAUTAS PADOMIJAS CELTNIECĪBĀ

AMERIKĀŅU KORESPONDENTA DIVU NEDĒĻU VĒROJUMI BALTIJAS VALSTĪS

Ņujorkā (Ha) — „The New York Times" 26. sept. numurā pirmā lappusē korespondents O. Karūters apmēram 1000 vārdu garā reportāžā apskata Baltijas valstu galvaspilsētas. Viņš esot bijis pirmais Rietumu žurnālists, kam dota atļauja apmeklēt ne tikai Rīgu (kas tika atvērta ārzemniekiem pirms 2 gadiem), bet arī Viļņu un Tallinu (kuras atvērtas rietumniekiem pirms mēneša).

Pēc divu nedēļu pavadīšanas Rīgā, Viļņā un Tallinā, ceļojot ar lidmašīnu un vilcienu vairāk kā 1000 jūdžu (un daudzas jūdzes kājām pa šīm „vecajām pilsētām"), aviižnieks aizrāda, ka viņš brīvi un sirsnīgi sarunājies ar latviešiem, latviešiem, igauņiem, krieviem, žīdiem un citiem Baltijas valstu iedzīvotājiem. Un cik zināms, šis ir pirmais gadījums pēc 2. pasaules kara, kad kāds amerikāņu avīznieks pavadījis tik ilgu laika sprīdi okupētajās Baltijas valstīs.

Savu reportāžu (datētu Tallinā š. g. 22. sept.) viņš iesāk ar atziņu, ka Padomju Savienība, kā viņam liekoties, tagad apejoties ar aneksētajām Baltijas valstīm daudz vaļīgāk, un cauri padomju kultūras glazūrai skaidri saskatāma senatnīgo galvaspilsētu individuālitāte, to Viduslaiku architektūras spožumi, vēsturiskie tirdzniecības iestādījumi. Viņš uzsver, ka „iedzīvotāju nacionālās īpatnības, lepnums un tradicionālā rietumnieciskā orientācija viņu dzīves veidos pārdzīvojuši vācu un krievu kara gadu okupāciju." (Šādi esot viņa pirmie iespaidi).

Tālāk viņš raksta, ka jau ar paviršu skatu katram redzams, ka šīs kādreiz neatkarīgās valstis tagad iekļautas „komūnistu celtniecības" jaunajā ērā par labu visai Pad. Savienībai un nevis atsevišķo Baltijas valstu vajadzībām un interesēm.

Mazāk ārišķīgās iezīmes vērojamas ēdamvielās, apavos, gatavos apģērbos, un citās patēriņa precēs un pat viesnīcu ēdienu kartēs, kur visas šīs ārišķības iekļaujas vispārējā Maskavas un citu Pad. Sav. pilsētu „šnitē". Tālāk viņš raksta: „tomēr šeit redzama atšķirība stilā un pasniegšanas veidā, kas liek domāt, ka tā ir krasāka nekā tās 500-600 jūdzes, kas šķir Baltijas valstu galvaspilsētas no Maskavas. Viņš aizrāda, ka vietējie komūnisti nerimtīgi cenšas iznīcināt „buržuiskās pagātnes paliekas". Tad korespondents raksturo Baltijas ģeografisko seju un uzsver baltiešu cenšanos paturēt sakarus ar moderno Rietumu kultūru.

Valsts veikalu vadītāji cenšoties pārspēt savus kaimiņus to pašu preču klāsta reklamēšanas oriģinālitātē. Rīgas un Tallinas kafejnīcas, korespondentam likcies, skaudīgi glabājot „vecās pasaules" garšu — pasniedzot biezu kērjumu pie kafijas un lielu kūku izvēli, salīdzinājumā labi tērptiem viesiem.

Lietuvieši Viļņā „valsīrdīgi un silti runāja par saviem radiem Ņujorkā, Čikāgā un Sanfrancisko vai Kanadas pilsētās," turpina „The New York Times" Maskavas korespondents. Viņš runā par saraksti, par „lieliem" (jaunu un vecu) baznīcēnu plūdiem baznīcās, un kad viņš līdojis pāri Latvijas ezeriem un mežiem, viņš redzējis, ka „baznīcas slējušās pāri ciematiem iemontētas un zem jaunas krāsu segas." Žīdu sinagogas (pa vienai katrā galvaspilsētā) atjaunotas, svaigi krāsotas un atvērtas pārpalikušajiem žīdiem, kas kādreiz sastādīja paprāvu koloniju.

Iemesls, kāpēc Viļņa un Tallina atvērtas rietumniekiem: tās esot pietiekami uzpostas (kā Rīga divus gadus iepriekš) ārzemnieku acīm; kara briesmīgie postījumi pazuduši skatam. Viņš tomēr neslēpj, ka funkcionāri un privātpersonas izteikušies par trūkumiem un ka „ne visi esot apmierināti ar jauno režīmu." Kāds Rīgas komūnistu avīzes (Cīņas?) redaktors amerikāņu žurnālistam teicis: „Tagad jūs paši varat pārliecināties, ka mēs neesam 'verdzināti cilvēki', kā mūs nosaucis jūsu prezidents."

Acīm redzot korespondents Karūters runājis tikai ar komūnistu funkcionāriem, bet liekas, viņš tomēr uztvēris „buržuiskā nacionālisma" nezūdošo gaisotni un latviešu, igauņu un lietuviešu neiznīcināmo rietumniecisko orientācijas garu.

DV Toronto nodaļa
9. oktobrī, plkst. 8 vakarā, savā namā rīko
BIEDRU VAKARU
biedriem un ievestiem viesiem.
Par viesu uzņemšanu rūpēsies Vanadzes.
Priekšnesumus sniegs jauntorontiešu HERBERTS LAPIŅŠ.
● ATSPIRDZINĀJUMI. MŪZIKA. ●
Laipni ielūdz VALDE.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraktītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak.
Sv. Andreja baznīcas telpās
(Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R",
Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

LASĪTAJU vēstules

ATBILDE A. L., MINEĀPOLĒ

Latvijas Amerikā red.:

Par to, kas ir istā ticība un istā baznīca, gudri vīri ir strīdējušies jau daudzus gadu simtenus. Domāju, ka neapzinīgi rīkojas tas, kas šos strīdus mēģina „uzsildīt" arī latviešu sabiedrībā. Ja mēs evaņģēliju un Kristus mācības gaisma pārbaudīsim atsevišķo konfesiju dogmas un mācības, tad, liekas, mēs redzēsim, ka ne viss ir zelts, kas spīd, un ka zem mūsu augstprātības spožā svārka bieži vien ir saredzams skrandains apakškrekls.

Sai vēstulē tomēr gribas aizrādīt, ka A. L. pieņēmums, ka nelaikis prof. Svābe katoļu baznīcā varētu būt iestājies tamdēļ, ka šī baznīca visaktīvāk cinās pret komūnismu, — būs aplams un nepamatots. Mirējs, kas Dievu atrod piecas sekundes pirms divpadsmitiem, gan, laikam, baznīcā neiestājas savas politiskās pārliecības dēļ. Drīzāk jāpieņem, ka profesora vēlēšanās izlīdzināties ar Dievu un sastapties ar Jēzu, kuŗam viņš dzīvē tik bieži aizgāja garām — būs bijusi patiesā grēku nožēla un atgriešanās. Profesors pats nav vēlējies pie sava kapa nekādas runas un cildinājumus. Tamdēļ ir nožēlojami, ka viņa pārēšana katoļu baznīcā tūdaļ tika izmantota skaļai propagandai un ir sacēlusi tik lielu brēku, pirms vēl smiltis uz Svābes kapa ir nožuvušas.

Otrkārt — A. L., Mineāpolē, grības atgādināt, ka viņa nosodošie vārdi par protestantu baznīcas it kā gļēvo izturēšanos pret komūnismu — izaug no faktu nezināšanas (vai arī no nevēlēšanās tos iegaumēt).Amerikā ir ļoti daudz protestantu, kas daudz niknāk apkaro komūnismu, kā A. L. to iedomājas.

Evaņģelists Billijs Grēms, piemēram, ir izdevis pretkomūnistisku brošūru,kas saucas „Sātana reliģija" — un neviens no Amerikas lieliem spredikotājiem tik asi nav apkarojis komūnismu, kā viņš. Grēms pieder baptistu baznīcai, kas ir stingri nostājusies pret jebkuŗu sadarbību ar komūnismu.

Amerikā, piemēram, iznāk kāds plaši izplatīts žurnāls — „Christianity Today" — un gandrīz katrā numurā tur atrodams kāda protestantu mācītāja vai profesora raksts, kas kristiešus brīdina no komūnisma. Arī lūteriāņu baznīcā dažas grupas, piemēram, lielā Misūri Sinode — ir krasi nostājušās pret sadarbību ar komūnismu. Kāds šīs sinodes mācītājs, kas ir reportieris laikrakstam „The Lutheran Laymen", — piemēram, bija vienīgais no žurnālistiem, kas preses pieņemšanā Vašingtonā prezidentam Eizenhaueram uzdrošinājās norādīt, ka Chruščeva ielūgšana viesoties ASV varētu atstāt ļoti nospiedošu iespaidu uz tiem cilvēkiem, kas bēguši no verdzības komūnisma okupētās zemēs.

Šādus piemērus varētu uzskaitīt daudz. Visi katoļu garidznieki nav dedzīgi komūnisma apkaroātāji, tāpat kā visi protestantu mācītāji nav sadarbības meklētāji ar komūnistiem. Kad Toronto pirms dažiem gadiem ieradās Pad. Savienības garidznieku delegācija, tad visu konfesiju mācītāji, kas nākuši no okupētām Baltijas valstīm un strādā Toronto, iesniedza asu protestu Apvienotai baznīcai, kas krievus bija ielūgusi. Delegācijā nepiedalījās tikai viens mācītājs. Tas bija katolis. Viņš aizbildinājās, ka tādās „politiskās" akcijās viņš nepiedaloties. Mēs šim viram neko nepārmetām. Tamdēļ arī tagad būtu labāk un saprātīgāk, ja mēs klusētu un pāri aizgājēja zārkam nemētātos ar saviem pārmetumiem un aforismiem.

A. L., Toronto.

Sestdien, 1959. gada 3. oktobrī, 79. n-rs.

UNO MANKIN REALTO
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-111
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS **K. KĀRKLIŅŠ**
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-37

PIRMS 40 GADIEM DIBINĀT LATVIJAS AUGSTSKOLAS

KOMŪNISTI NAV DRIKSTĒJUŠI AIZKAR SU UNIVERSITĀTES NACIONĀLO PRIN

Latviešu akadēmiskā saime valodā arvien pieaug. Ņujorkā, kā vecā pauduze, tā arī jaunie studenti, kas uzsākuši studijas šīmi zemē, kuplā skaitā pulcējās 26. septembrī Manhattan Towers viesnīcā, lai atzimētu Latvijas universitātes, Mākslas akadēmijas, Konservatorijas un Jelgavas lauksaimniecības akadēmijas dibināšanas atceres svētkus. Prof. Dr. P. Starcs savā atklāšanas runā teica, ka pēdējā normālā akadēmiskā 1939./40. gadā studentu skaits sasniedzis 7.713, bet mācības spēku skaits — 522. Tagad trimdā par māc. spēkiem latvieši darbojas 9 valstīs, pie kam ASV vien darbojas 20 bij. L. U. mācības spēki. Bez tam vēl nākuši klāt jauni mācības spēki.

Prof. A. Ozoliņš, ilggadējais Latvijas Konservātorijas prorektors, pieminēja konservātorijas dibināšanu. Prof. A. Annus uzrunāja klātesošos Mākslas akadēmijas rektora prof. J.Kugas uzdevumā. Studentu pārstāvis H. Stalis savā uzrunā ziņoja, ka tagad brīvajā pasaulē studējošo latviešu skaits pārsniedz 2.000.

Apsveikuma vārdus teica ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš.

Kad dibināja LU., mācības spēki paklausīja sauciena un saradās mājās no svešuma, bet 25 gadus vēlāk 75% no tiem bija spiesti bēgt uz ārzemēm.

Akadēmisko runu teica prof. Dr. A. Spekke. Viņš cita starpā teica: „Lielais universitāšu dibināšanas vilnis 14. g. s. neaizvēlās līdz mūsu novadam. Tanī laikā dibināja universitātes Heidelbergā, Prāgā, Krakovā, Vinē. 15. gadsimtā universitātes dibināja Kopenhagenā un Upsalā. Mūsu novados augstās skolas sāk dibināt 16. gadsimtā — Kenigsbergā, Viļņā. 1594. g. Rīgā nodibināta humānistiskā skola, kas tomēr neizauga par augstākās izglītības centru. Zviedru kultūrālā ietekme Baltijas jūras austrumu krastā nes tur universitātes ideju 17. g. s. — dibinās universitātes Terbatā (1632.), Turkū, Helsinkos. Krievijā universitātes tiek dibinātas tikai 18. g. s. otrā pusē. Tērbatas universitāte, zviedru ietekmei izzūdot, bija jādibina par jaunu 1802. g., šoreiz jau krievu ietekmē. Jelgavas Academia Petrina atspīd uz īsu laiku Kurzemes hercogistes pēdējos gados. Tā gan saucas akadēmija, bet par tādu nespēja kļūt. Rīgas Politechniskais institūts nodibinājās 1861. g., lielo reformu laikmetā.

Kā redzams, posmi nāk un iet, uzplaukumi cejas un krīt. Iekaŗotājiem mainoties, mainās vai pavisam nozūd arī viņu raditās garīgās kultūras veidi un spēks.

Latvijas universitāte sevī ietvēra svešo ļaužu Politechniku. Technisko fakultāšu latviskajiem mācības spēkiem no šākuma nebija viegls stāvoklis iepretim cittautiešu mācības spēkiem. Tikko atskanēja jaundibinātās Latvijas Universitātes sauciens, visi vecākie un jaunākie universitāšu māc. spēki paklausīja sauciena un nāca mājās. Lielākā tiesa nāca no Krievijas, bet daļa arī no citām zemēm. No Rīgas tomēr aizgāja kāds slavens latviešu mācibas spēks, kas gan bija pārvācojies. Ne visiem latviešu mācibas spēkiem bija „noapaļoti zinātniski gradi". Viens otrs sveštautietis smīnēja par dažu labu no sa viem latviešu kollēgām. Toreiz tas arī citādi nemaz nevarēja būt, bet tagad spriedums par latviešu zinātniekiem ir pavisam citāds.

Lielais lūzums mūsu universitātes gaitās nāca 2. pasaules kara beigās. 75% visu Latvijas augstskolu māc. spēku bēga uz ārzemēm, lai nebūtu spiesti otro reizi panest tos garīgos pazemojumus, kas tiem bija jāpārcieš 1940./41. g. Ziņas par mūsu universitātes darbību tagad nav iepriecinošas. Saņemtās universitātes publikācijas nav vērtējamas augstu. Universitātē ir sanākuši daudz krievu māc. spēku un publikāciju skaits krievu

GRAND RAPI

Latvijas universitāte atceres svētki notika 2 bri, latviešu b-bas telpā ganizēja studenšu k kopa. Svētku aktu atk theol. V. Fricsone, sn skatu par Latvijas un izveidošanos, uzplauk satricinājumiem māc abu okupāciju varu Akadēmisko runu teica theol. J. Rozentāls. nc las par temu „Zinātn teoloģa skatījumā". D māto un vērtīgo lekci šie noklausījās lielā un veltīja lektoram u ziedus. Pieminot mūž jušos mācību spēkus tus, nodzledāja „Inte un „Dievs, svēti Latvi Rapidu un apkārtn ev.-lut. draudzes prie Jaunais šīni vakarā ja, ka prāv. Jāņa Oz ņai nodibinātā stipe šķirta 46 gadus veca vinas kolledžas studen jam Celmiņam, kas humānitāro zinātņu Pēdējais par šo pieši redzami aizkustināts dīja, ka viņam tagad sekmīgāki nobeigt izg dzinot savus 4 bērnu cīņu tēvzemes Latvija piezīmē, ka darba a izpalika prof. J. Roz dalīšanās Vienības d pojumā 27. septembrī.

BOSTONĀ

26. septembrī Boston misko organizāciju r atceres sarīkojumā sv dīja māc. A. Galiņš. ko runu teica Dr. ph vilis, ALA's Kultūras dītājs, par tematu „ saglabāšana trimdā". daļa piedalījās dub „Tēvija" un Ruta (klavieres). Pēc akta sigs vakars. Sariko kums domāts student ju fondam.

APMETUMA D
arī cementa apm
māju pagrabiem v
speciālists. ● Garan
Zvanīt RO 6-3026.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak.
Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R",
Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

LASITAJU vēstules

ATBILDE A. L., MINEĀPOLĒ

Latvijas Amerikā red.:

Par to, kas ir īstā ticība un īstā baznīca, gudri vīri ir strīdējušies jau daudzus gadu simtenus. Domāju, ka neapzinīgi rīkojas tas, kas šos strīdus mēgina „uzsildīt" arī latviešu sabiedrībā. Ja mēs evaņģeliju un Kristus mācības gaismā pārbaudīsim atsevišķo konfesiju dogmas un mācības, tad, liekas, mēs redzēsim, ka ne viss ir zelts, kas spīd, un ka zem mūsu augstprātības spožā svārka biezi vien ir saredzams skrandains apakškrekls.

Šai vēstulē tomēr gribas aizrādīt, ka A. L. pieņēmums, ka nelaiķis prof. Švābe katoļu baznīcā varētu būt iestājies tamdēļ, ka šī baznīca visaktīvāk cīnās pret komūnismu, — būs aplams un nepamatots. Mirējs, kas Dievu atrod piecas sekundes pirms divpadsmitiem, gan, laikam, baznīcā neiestājas savas politiskās pārliecības dēļ. Drīzāk jāpieņem, ka profesora vēlēšanās izlīdzināties ar Dievu un sastapties ar Jēzu, kuram viņš dzīvē tik bieži aizgāja garām — būs bijusi patiesā grēku nožēla un atgriešanās. Profesors pats nav vēlējies pie sava kapa nekādas runas un cildinājumus. Tamdēļ ir nožēlojami, ka viņa pārliešana katoļu baznīcā tūdaļ tika izmantota skaļai propagandai un ir sacēlusi tik lielu brēku, pirms vēl smiltis uz Švābes kapa ir nožuvušas.

Otrkārt — A. L., Mineāpolē, gribas atgādināt, ka viņa nosodošie vārdi par protestantu baznīcas it kā ģlēvo izturēšanos pret komūnismu — izaug no faktu nezināšanas (vai arī no nevēlēšanās tos iegaumēt).Amerikā ir ļoti daudz protestantu, kas daudz niknāk apkaro komūnismu, kā A. L. to iedomājas.

Evaņģelists Billijs Grēms, piemēram, ir izdevis pretkomūnistisku brošūru,kas saucas „Sātana reliģija" — un neviens no Amerikas lieliem sprediķotājiem tik asi nav apkarojis komūnismu, kā viņš. Grēms pieder baptistu baznīcai, kas ir stingri nostājusies pret jebkuŗu sadarbību ar komūnismu.

Amerikā, piemēram, iznāk kāds plaši izplatīts žurnāls — „Christianity Today" — un gandrīz katrā numurā tur atrodams kāda protestantu mācītāja vai profesora raksts, kas kristiešus brīdina no komūnisma. Arī luterāņu baznīcā dažas grupas, piemēram, lielā Misūri Sinode — ir krasi nostājušās pret sadarbību ar komūnismu. Kāds šīs sinodes mācītājs, kas ir reportieris laikrakstam „The Lutheran Laymen", — piemēram, bija vienīgais no žurnālistiem, kas preses pieņemšanā Vašingtonā prezidentam Eizenhaueram uzdrošinājās norādīt, ka Chruščeva ielūgšana viesoties ASV varētu atstāt ļoti nospiedošu iespaidu uz tiem cilvēkiem, kas bēguši no verdzības komūnisma okupētās zemēs.

Šādus piemērus varētu uzskaitīt daudz. Visi katoļu garīdznieki nav dedzīgi komūnisma apkaŗotāji, tāpat kā visi protestantu mācītāji nav sadarbības meklētāji ar komūnistiem. Kad Toronto pirms dažiem gadiem ieradās Pad. Savienības garīdznieku delegācija, tad visu konfesiju mācītāji, kas nākuši no okupētām Baltijas valstīm un strādā Toronto, iesniedza asu protestu Apvienotai baznīcai, kas krievus bija ielūgusi. Delegācijā nepiedalījās tikai viens mācītājs. Tas bija katolis. Viņš aizbildinājās, ka tādās „politiskās" akcijās viņš nepiedaloties. Mēs šim vīram neko nepārmetām. Tamdēļ arī tagad būtu labāk un saprātīgāk, ja mēs klusētu un pāri aizgājēja zārkam nemētātos ar saviem pārmetumiem un aforismiem.

A. L., Toronto.

UNO MANKIN REALTOR
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1114
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIŅŠ
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

AR MAZU IEMAKSU iegūstama īpašumā 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, labā stāvoklī, jauna apkures sistēma, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Garāžas iespējas — laba ienākumu māja.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja,ūdens - eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $2.000,- un atlikumā — viena obligācija.

MT. PLEASANT - LAWRENCE: 8 istabu 2 stāvos atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, iebraucamais ceļš un garāža. Īpašums labā stāvoklī. Iemaksa $6.000,-.

IZKĀRTOJAM AIZDEVUMUS MĀJAS IEMAKSĀM BEZ ATLĪDZĪBAS PAR MINIMĀLIEM %%.

PIRMS 40 GADIEM DIBINĀTAS LATVIJAS AUGSTSKOLAS

KOMŪNISTI NAV DRĪKSTĒJUŠI AIZKART MŪSU UNIVERSITĀTES NACIONĀLO PRINCIPU.

Latviešu akadēmiskā saime Ņujorkā, kā vecā paaudze, tā arī jaunie studenti, kas uzsākuši studijas šinī zemē, kuplā skaitā pulcējās 26. septembrī Manhattan Towers viesnīcā, lai atzīmētu Latvijas universitātes, Mākslas akadēmijas, Konservātorijas un Jelgavas lauksaimniecības akadēmijas dibināšanas atceres svētkus. Prof. Dr. P. Starcs savā atklāšanas runā teica, ka pēdējā normālā akadēmiskā 1939./40. gadā studentu skaits sasniedzis 7.713, bet mācības spēku skaits — 522. Tagad trimdā par māc. spēkiem latvieši darbojas 9 valstīs, pie kam ASV vien darbojas 20 bij. L. U. mācības spēki. Bez tam vēl nākuši klāt jauni mācības spēki.

Prof. A. Ozoliņš, ilggadējais Latvijas Konservātorijas prorektors, pieminēja konservātorijas dibināšanu. Prof. A. Annus uzrunāja klātesošos Mākslas akadēmijas rektora prof. J.Kugas uzdevumā. Studentu pārstāvis H. Stalis savā uzrunā ziņoja, ka tagad brīvajā pasaulē studējošo latviešu skaits pārsniedz 2.000. Apsveikuma vārdus teica ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš.

Kad dibināja L.U., mācības spēki paklausīja saucienam un saradās mājās no svešuma, bet 25 gadus vēlāk 75% no tiem bija spiesti bēgt uz ārzemēm.

Akadēmisko runu teica prof. Dr. A. Spekke. Viņš cita starpā teica: „Lielais universitāšu dibināšanas vilnis 14. g. s. neaizvēlās līdz mūsu novadam. Tanī laikā dibināja universitātes Heidelbergā, Prāgā, Krakovā, Vīnē. 15. gadsimtā universitātes dibināja Kopenhagenā un Upsalā. Mūsu novados augstās skolas sāk dibināt 16. gadsimtā — Keņigsbergā, Viļņā. 1594. g. Rīgā nodibināta humānistiskā skola, kas tomēr neizauga par augstākās izglītības centru. Zviedru kultūrālā ietekme Baltijas jūras austrumu krastā nes tur universitātes ideju 17. g. s. — dibinās universitātes Tērbatā (1632.), Turkū, Helsinkos. Krievijā universitātes tiek dibinātas tikai 18. g. s. otrā pusē. Tērbatas universitāte, zviedru ietekmei izzūdot, bija jādibina par jaunu 1802. g., šoreiz jau krievu ietekmē. Jelgavas Academia Petrina atspīd uz īsu laiku Kurzemes hercogistes pēdējos gados. Tā gan saucas akadēmija, bet par tādu nespēja kļūt. Rīgas Politechniskais institūts nodibinājās 1861. g., lielo reformu laikmetā.

Kā redzams, posmi nāk un iet, uzplaukumi ceļas un krīt. Iekaŗotājiem mainoties, mainās vai pavisam nozūd arī viņu raditās garīgās kultūras veidi un spēks.

Latvijas universitāte sevī ietvēra svešo ļaužu Politechniku. Technisko fakultāšu latviskajiem mācības spēkiem no sākuma nebija viegls stāvoklis iepretim cittautiešu mācības spēkiem. Tikko atskanēja jaundibinātās Latvijas Universitātes sauciens, visi vecākie un jaunākie universitāšu māc. spēki paklausīja saucienam un nāca mājās. Lielākā tiesa nāca no Krievijas, bet daļa arī no citām zemēm. No Rīgas tomēr aizgāja kāds slavens latviešu mācības spēks, kas gan bija pārvācojies. Ne visiem latviešu mācības spēkiem bija „noapaļoti zinātniski gradi". Viens otrs sveštautietis smīnēja par dažu labu no saviem latviešu kollēgām. Toreiz tas arī citādi nemaz nevarēja būt, bet tagad spriedums par latviešu zinātniekiem ir pavisam citāds.

Lielais lūzums mūsu universitātes gaitās nāca 2. pasaules kaŗa beigās. 75% visu Latvijas augstskolu māc. spēku bēga uz ārzemēm, lai nebūtu spiesti otro reizi panest tos garīgos pazemojumus, kas tiem bija jāpārcieš 1940./41. g. Ziņas par mūsu universitātes darbību tagad nav iepriecinošas. Saņemtās universitātes publikācijas nav vērtējamas augstu. Universitātē ir sanākuši daudz krievu māc. spēku un publikāciju skaits krievu valodā arvien pieaug. Latviešu students allaž tiek nostādīts otrā vietā iekaŗotāja priekšā. Viss tas izskatās pēc lēnas žņaugšanas.

Komūnisti tomēr nav drīkstējuši aiztikt universitātes nacionālo principu, vismaz izkārtni ne. Tomēr aiz šīs izkārtnes krievi to izmanto saviem nolūkiem. Kāds no viņu redzamiem vēsturniekiem nesen izteicies, ka mūsu lielais vēsturnieks Arveds Švābe esot atstājis viņiem ļoti nepatīkamu mantojumu. Latviešu tautas sarežģītā vēsture tiek veidota pēc komūnistu partijas ģenerāllīnijas norādījumiem. Vairāki redzami vīri ir braukuši uz Rīgu, lai pamācītu un apgaismotu vietējos vēsturniekus.

Mums ir ziņas, ka latviešu jaunieši tiek turēti galīgā nezināšanā par savas tautas lomu savas dzīves celšanā. Kāds pazīstams vēsturnieks bija teicis: atņemiet tautai viņas atmiņas, un jūs atrofēsit viņas garīgos spēkus.

Koncerta daļā piedalījās čellists Alfreds Ozoliņš, dziedone Rita Dzilna un pianists A. Bērzkalns.

Iepriekšējā vakarā latviešu akadēmiskā saime sapulcējās Zinātņu akadēmijas telpās, Ņujorkā, uz referātu vakaru. Sūtnis prof. A. Spekke runāja par pašreizējo politisko momentu. ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš — par savas kultūras saglabāšanu svešā vidē, prof. A. Annus par mūsu sasniegumiem tēlotājas mākslas laukā, Dr. N. Vīksniņš — par daiļliterātūras nākotnes izredzēm trimdā. Pārrunas turpinājās pie tējas glāzes.

GRAND RAPIDOS

Latvijas universitātes 40 gadu atceres svētki notika 26. septembrī, latviešu b-bas telpās; tos organizēja studenšu korporāciju kopa. Svētku aktu atklāja cand. theol. V. Fricsone, sniedzot atskatu par Latvijas universitātes izveidošanos, uzplaukumu un satricinājumiem mācību gaitā abu okupāciju varas laikos. Akadēmisko runu teica prof. Dr. theol. J. Rozentāls no St. Paulas par temu „Zinātnes lielums teologa skatījumā". Dziļi pārdomāto un vērtīgo lekciju klātesošie noklausījās lielā uzmanībā un veltīja lektoram aplausus un ziedus. Pieminot mūžībā aizgājušos mācību spēkus un studentus, nodziedāja „Integer vitae" un „Dievs, svētī Latviju". Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks A. Jaunais šinī vakarā arī paziņoja, ka prāv. Jāņa Ozola piemiņai nodibinātā stipendija piešķirta 46 gadus vecam Sv. Akvinas kolledžas studentam Jūlijam Celmiņam, kas tur mācās humānitāro zinātņu fakultātē. Pēdējais par šo piešķīrumu bija redzami aizkustināts un norādīja, ka viņam tagad būs iespēja sekmīgāki nobeigt izglītību, audzinot savus 4 bērnus un veikt cīņu tēvzemes Latvijas labā. Jāpiezīmē, ka darba apstākļu dēļ izpalika prof. J. Rozentāla piedalīšanās Vienības dr. dievkalpojumā 27. septembrī. V. Z.

BOSTONĀ

26. septembrī Bostonas akadēmisko organizāciju rīkotā LU atceres sarīkojumā svētbrīdi vadīja māc. A. Galiņš. Akadēmisko runu teica Dr. phil. P. Norvilis, ALA's Kultūras biroja vadītājs, par tematu „Latvietības saglabāšana trimdā". Koncertdaļā piedalījās dubultkvartets „Tēvija" un Ruta Smilškalne (klavieres). Pēc akta bija saviesīgs vakars. Sarīkojuma atlikums domāts studentu stipendiju fondam. K.

APMETUMA DARBUS,
arī cementa apmetumus,
māju pagrabiem veic amata speciālists. ● Garantēts darbs.
Zvanīt RO 6-3026, Toronto.

AIZ ĀRĒJĀ UZSPODRINĀJUMA SLĒPJAS VECAIS SOCIĀLISMS

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA VĒSTULE NO RIETUMVĀCIJAS

Seši Rietumvācijas komūnisti, bijušie Bonnas parlamenta deputāti, pirms pāris nedēļām bija piesūtījuši vadošajiem Bundesrepublikas politiķiem „atklātu vēstuli", kurā prasīja 1956. g. 17. augustā aizliegtās komūnistu partijas legālitātes atjaunošanu. Vēstules rakstītāji nemaz nekautrējās atklāti pateikt, ka t i k a i komūnistu partijas atjaunošana var dot iespēju apvienot Vāciju.

Kā Rietumvācijas tieslietu ministrija paskaidro, Bonnas valdības iestādēm i prātā nenāk uzklausīt komūnistu izteikto vēlēšanos un draudus, nemaz nerunājot par tādu iespēju, kā Rietumvācijas komūnistu partijas atjaunošanu. Tieši pretēji — Tieslietu ministrija izdarīs izmeklēšanu, vai „atklātās vēstules" saturs nav tāds, kas apdraud Rietumvācijas valstisko drošību. Ja pierādītos pēdējais, tad „vēstules" rakstītājiem lielas izredzes nokļūt aiz restēm.

ĪLENS PASLĒPTS MAISĀ

Štutgartē nesen notika Rietumvācijas sociāldemokrtau kongress. Tanī izstrādāja un pieņēma jaunu pamatprogrammu šīs partijas turpmākajam darbam, kā arī nosprauda vadlīnijas vēlēšanu kampaņai 1961. gadā.

Ja pašos pamatos sociālisti savu programmu nemaz nevar mainīt, lai nepazustu partijas seja, tad vismaz dažos jautājumos iezīmējas parādības, kas liek it kā ticēt sociālistu tieksmei atteikties no līdzšinējā kursa.

Līdz šim rietumvācu sociālisti gan arvien uz āriem rādīja, ka viņiem ar komūnismu nav itin nekā kopīga. Viņi arvien bijuši varen jūtīgi, ja kāds iedrošinājās viņus kaut tuvu pielīdzināt Kremļa vīriem. Bet no otras puses — Bonnas sociālistu aprindās arvien varēja saskatīt tieksmes, kas censās tomēr komūnistos saskatīt darba ļaužu aizstāvjus. Sociālisti par biedriem sauca Kremļa dižeņos, sociālisti neierobežoti atbalstīja to pašu Marksa programmu, kādu to atzina komūnisti utt. utt.

Štutgartes kongresā rietumvācu sociāldemokrati publicēja pilnīgu noslēgšanos no komūnistiem, pēdējos apzīmējot par bīstamākiem brīvās pasaules ienaidniekiem. Štutgartes kongresā sociālisti vienojās novērsties no Marksa idejām, t ā m i d e j ā m, kas „neiederas progresīvā sociālisma darba programmā". Arī nacionālizēšanas jautājumā sociālisti, kā viņiem liekas, atraduši izeju no līdzšinējā radikālā virziena. Dzimtenes aizsardzības problēmu vācu sociālisti formulēja apmēram šā: „Mēs esam p a r dzimtenes aizsardzību b e z atomieročiem."

Kā pirmā valdības partija savus uzskatus par Štutgartes sociālistu kongresu atklātībai nodevusi CDU — kristīgie demokrati. Viņu uzskats un pārliecība ir, ka „aiz ārējā uzspodrinājuma slēpjas vecais sociālisms; ir gan aizmests mazliet balasta, bet pašos pamatos nav nekas mainījies."

Vērojot sociālistu uzvešanos un runas, kā arī partijas vadības personālo sastāvu, gribētos teikt, ka kristīgiem demokra- (Nobeigums 6. lpp.)

(Nobeigums 6. lpp.)

LATVIEŠU DEJU SKOLOTĀJS IEMANTO STARPTAUTISKU ATZĪŠANU

Kādreiz Rīgā pazīstamais deju skolotājs Aleksandrs Bundža jau kopš dažiem gadiem iekārtojis dejas studiju Ņujorkā un vada to kopā ar kundzi Monu, iemantodams jo dienas jo vairāk dejas prieka alkstošo ņujorkiešu simpatijas. Taču arī amerikāņu dejošanas speciālistiem mūsu tautieša A. Bundžas izcilais stils un prasme nebija palikuši secen nepamanīti. Šinī sakarā A. Bundža augusta sākumā saņēma aicinājumu doties uz Angliju, lai Londonā demonstrētu Karaliskās deju skolotāju apvienības dalībniekiem rakstura amerikāņu dejas: ča-ča un merenge. Pēdējā, starp citu, līdz šim Anglijā vēl nav populāra. Savu uzdevumu Bundža veicis visai sekmīgi un Ņujorkā atgriezās ar diplomu un uzslavas rakstu, kurā īpaši uzsvērta viņa prasme pareizi interpretēt amerikāņu deju stilu.

Par ceļojumu un panākumiem A. Bundža pastāsta:

„Ielūgums uz Angliju nenāca gluži negaidīts. Jau š. g. pavasarī Ņujorkā, starptautiskajā deju skolotāju sanāksmē izpelnījos ievērību, iegūdams pirmo vietu amerikāņu viesību deju demostrējumos.

Kad izšķīros par braucienu, to darīju nevis godkārības, bet gan vairāku praktisku apsvērumu mudināts. Mani interesēja tikšanās ar savu kādreizējo skolotāju V. Silvesteru, kuŗu nebiju sastapis kopš 1937. g., kā arī ar citām Eiropas dejas mākslas slavenībām. Atgriezos ar daudz jaunām idejām un atziņām, ko varēšu pielietot savā studijā Ņujorkā, Hotel Ansonia telpās (Broadway un 73. iela)"

Bundžam padomā nākošā vasarā organizēt savu labāko skolēnu ekskursiju uz Angliju, lai piedalītos turienes deju sacensībās ,kā arī izsludināt balvas par labāko stilu deju cienītājiem Ņujorkā.

Atceļā no Londonas, mūsu tautietis vēl apmeklējis Vāciju, Franciju, Šveici. Viņš jūsmo par šīsdienas Štutgarti, kas uzcēlusies no drupām un atstājot grandiozu iespaidu. Heidelbergā daudz modernu jaunceltņu, bet tās bojā pilsētas īpatnējo seju, neiederēdamās panoramā. Vilšanos sagādājusi Parīze ar savu netīrību, pelēkumu un trūcību. Tā atgādinot vecu, nabadzīgu kurtizāni, kas jaunībā gan bijusi skaista un populāra, bet nu kļuvusi krunkaina un bālu seju.

Naktsdzīves rafinētībā un šarmā Londona ejot Parīzei tālu priekšā. Protams, līdz Havanas līmenim arī tur vēl atliekot daudz ko vēlēties. jg.

Savienotās VALSTIS

KALAMAZŪ

● 23. septembrī apspriedē, kurā piedalījās ungāru un latviešu organizāciju un draudžu pārstāvji vienojās rīkot ungāru revolūcijas atceres svētkus, kuŗos piedalīsies arī latvieši. Sarīkojuma nolūks būtu iepazīstināt vietējo sabiedrību ar komūnistu rīcību.

● Mičiganas valsts izstādē, kura notika Detroitā no 4.—13. septembrim, rokdarbu nodaļā piedalījās arī Aina Artmane no Kalamazū. Par pašdarinātu tērpu, kurš vērtēts pēc izskata, apstrādāšanas, oriģinālitātes un piemērotības, viņa saņēmusi I vietu, par latv. rakstos darinātu dīvāna spilvenu — II vietu.

● Kalamazū ev. - lut. draudzes rudens svētku sarīkojums notiks 25. oktobrī Recreation Park jaunajā zālē. Atlikums no sarīkojuma paredzēts Eiropā un aiz dzelzs aizkara palikušajiem latviešiem.

● 18. oktobrī Jaunatnes kopa rīko Kalamazū Latviešu skolai bērnu rītu.

● Pie latviešu skolas pastāv latviešu ģimnazija, kurā Artura Kaugara vadībā lekcijas notiek ik sestdienas. Ģimnazijā var pieteikties arī tie, kas jau agrāk beiguši latviešu skolu.

● ASV latviešu individuālās tenisa meistarsacikstes notika 19. un 20. septembrī sporta kopas „Pērse" sarīkojumā, piedaloties 17 dalībniekiem. Sieviešu vienspēlēs 1. v. ieguva J. Vedēja no Grand Rapidiem, 2. v. — L. Āboliņa, Kalamazū; vīriešu vienspēlē 1. v. — J. Velkme, Čikāga; jaunatnes grupā 1. v. — I. Kaleps, Deitona; senioru grupā 1. v. — J. Zebeliņš, Deitona; sieviešu dubultspēlē uzvarēja J. Vedēja ar L. Āboliņu; vīriešu dubultspēlē — J. Velkme ar T. Ripeli. Balvas uzvarētāju godalgošanai bija devušas Kalamazū ev. - lut. draudze, skautu - gaidu vecāku padome, Daugavas Vanagu apv., Latviešu biedrība, sporta kopa „Pērse", vidējo valstu LSP un korporāciju kopa Livonica. Sacensības vadīja O.Ragainis. B.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

● Ksenijas Bidiņas koncerts Grand Rapidos paredzēts 10. oktobrī, bet Jūlija Matisona gleznu izstāde — 9., 10. un 11. oktobrī. Izstādes atklāšana notiks 9. oktobrī, pl. 7 vakarā, pārējās dienās tā atvērta no pl. 12 d. līdz 10 v. Koncertu un izstādi organizē Grand Rapidu latviešu b-ba savās telpās, 342 Bridge ielā. N. W. Rudens sezonā vēl paredzēti Ata Teichmaņa un Paulas Brīvkalnes koncerti.

● Latviešu ģimnazijas klase atjauno darbību 3. oktobrī, turpinot mācības ar tiem audzēkņiem, kas šajā klasē mācījās jau pagājušā gadā. Vēl var pieteikties jauni audzēkņi, kas mācījušies latviešu skolā. Mācības notiks reizi nedēļā, par skolotājiem darbosies Anna Grīnvalde, Kārlis Liepiņš un Mārtiņš Gaide, pieaicinot skolotājus atsevišķos priekšmetos.Pieteikšanās un tuvāka informācija pie M. Gaides, 412 Fairview, N. E., tālr. GL 6-9270, kur notiks arī mācības.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums notiks 11. oktobrī, pl. 1 dienā, Immanuela baznīcā, un gadskārtējais draudzes bazārs 17. oktobrī latviešu biedrības telpās. Vakarā notiks teātra izrāde un uzvedīs Ed. Vulfa komēdiju „Līnis murdā". Bazāra vajadzībām tiek vākti ziedojumi ar sarakstiem, un tās ar eventuāliem ziedojumiem draudzes vadība lūdz atsūtīt pirms bazāra mācītājam vai dāmu komitejas priekšniecei.

APELLĒ PIE CHRUŠČEVA SIRDSAPZIŅAS

LATVIETIS G. LAPENSONS UN LIETUVIEŠI LEONAS LŪDZ IZLAIST VIŅU BĒRNUS BRĪVAJĀ PASAULĒ

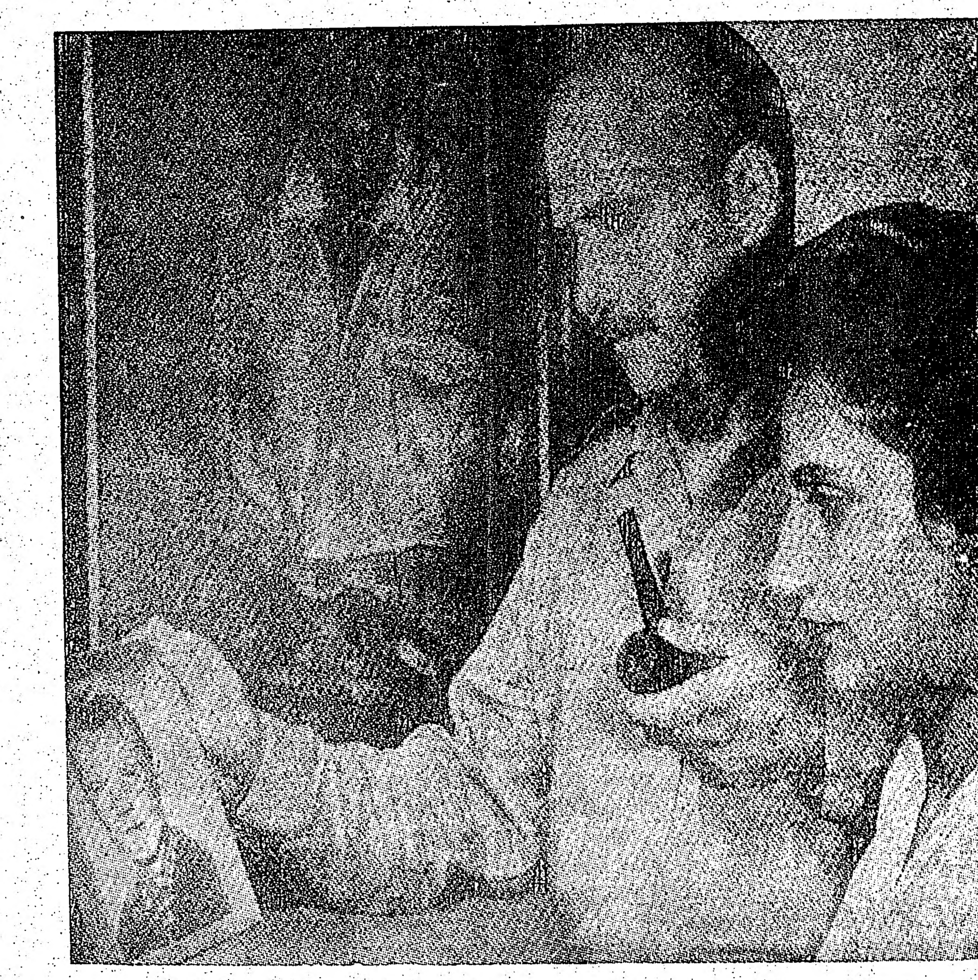

G. Lapensons, gatavojoties doties pie Chruščeva, vēro sava dēla ģīmetni. Pa labi viņa tagadējā dzīvesbiedre.

MŪSU LAIKRAKSTA PĀRSTĀVJA SARUNA AR G. LAPENSONU

Labi pazīstamais mūziķis — vijolnieks G. L a p e n s o n s, kas daudzas reizes ir uzstājies televīzijas un radio raidījumos, pieprasījis Kanadas valdībai atļauju sava dēla Egila Olivera Lapensona iecelošanai Kanadā. Kanadas immigrācijas ministrija arī atļāvusi, bet Padomju iestādes atļauju izceļošanai noraidījušas. Lapensons esot samaksājis ceļu un nokārtojis visas citas vajadzīgās formlitātes, bet krievi pateikuši — ņet!

Domu par to, kā varētu dabūt atļauju sava dēla izsaukšanai no Latvijas (Lapensonam pašam sedzot visus izdevumus) L. sācis reālizēt jau pirms ilgāka laika. Tomēr, lietai nekustoties, viņš painteresējies Padomju sūtniecībā Otavā, vai viņam nebūtu kāda iespēja satikt Chruščevu personīgi. Sūtniecībā viņam atbildēts, ka tas esot tikpat kā neiespējami.

Tomēr Lapensonam licies, ka jāmēģina pašam. Kā pie tā tikt? Viņam iešāvies prātā uzgleznot Chruščeva portretu un mēģināt to pasniegt personīgi. No televīzijā redzētā attēla viņš Chruščevu uzgleznojis un, vēl gandrīz nenožuvušu, paņēmis līdz uz Vašingtonu. Blair House, iepretim Baltajam namam, kur bija apmeties Chruščevs ar savu ģimeni, viņš amerikāņu ierēdnim lūdzis atļauju tikties ar Chruščevu. Ierēdnis pats to nevarējis izšķirt, tāpēc izsaukts krievu drošības policijas ierēdnis. Tas, noklausījies viņa vēlēšanos, teicis, ka Chruščevs esot Kemp Deividā. Pēc tam Lapensons lūdzis atļauju satikt Ņinu. To viņam beidzot arī devuši. Tā 26. septembrī, plkst. 11,30 G. Lapensonam bijusi pirmā izdevība tikties ar Ņinu.

Par viņas vīra portretu Ņina bijusi sajūsmināta, bet pie viena piemetinājusi, ka Padomju Savienībā esot cits glezniecības veids, t. s. sociālistiskais reālisms. Uz to G. Lapensons atbildējis, ka viņa gleznojums esot kapitālistu gaumē. Par Lapensona dēla izsaukšanu Ņina apsolījusi runāt ar savu vīru, un viņa esot tais domās, ka atļauja noteikti tikšot piešķirta.

Ņinu kā personu G. Lapensons raksturo kā laipnu sievieti. Visas sarunas ar Ņinu, kā arī ar krievu drošības policijas ierēdņiem notikušas krievu valodā. Rēķinādamies ar to, ka var tikt pārmeklētas kabatas, vai nav klāt kāds ierocis, G. Lapensons neesot pat nagu vīli paņēmis līdz. Bet viņam par izbrīnu, viņš nav ticis pārmeklēts.

G. Lapinsons no Latvijas izceļojis 2. pasaules kaŗa laikā, bet dēls palicis Rīgā. Viņš dzimis Londonā un kaŗa sākumā ar vecākiem ieradies Latvijā, viņam izdota padomju pase. G. Lapinsons no pirmās sievas šķīries un apprecējies otrreiz. Otrā laulībā ir 9 g. vecs dēls, kas atrodas pie vecākiem.

Ņina Chruščeva, sava mūža pirmajā preses konferencē amerikāņu žurnālistiem starp citu izteikusies, ka sievietes, ja tās vadītu politiku, visus pārpratumus novērstu daudz ātrāk un labāk nekā vīrieši. Cerams, ka viņa, pirmoreiz izvesta brīvajā pasaulē, lai celtu sava „slavenā" vīra, kas (pēc viņas izteiciem) esot arī labs ģimenes tēvs, prestižu pasaulē,arī panāks jaunā Lapensona izlaišanu uz Montreālu, Kanadā.

Lietuviešu pārim laimējies sastapt Chruščevu

Arī lietuviešiem Paulusam Leonas ar sievu sastapt Chruščevu bija tāda pati vajadzība kā Lapensonam. Tāpat viņu bērniem (17 g. v. Tomasam un 20 g .v. Reginai) padomju iestādes bija liegušas atļauju no Lietuvas izceļot pie vecākiem ASV.

Tā uzņēmīgais lietuviešu pāris, lai bērnu izlaišanas jautājumā Chruščevu lūgtu personiski, ieradās De Moinā, kur, par lielu pārsteigumu diktātora sargiem, nepamanīti bija iekļuvuši viesnīcā, kuŗā uzturējās Chr. Kad pēc pusotras stundas gaidīšanas parādījās Chr., viņi to laipni sveicināja, kas „augstajam" viesim ļoti glaimoja. Arī viņš sākumā bija ļoti laipns un abiem sirsnīgi spieda roku, bet kad nelaimīgā māte sāka raudāt un izstāstīja savas bēdas, Chr. sadrūma. Taču lai brīvajai pasaulei nodemonstrētu savu „labsirdību", teicis: „Nezūdieties, jūsu bērni atbrauks."

Un, pagriezies pret ārlietu ministru Gromiko, pavēlējis viņam šo lietu nokārtot.

KRIEVI ILGI KLUSĒJA PAR UGUNSGRĒKU SŪTNIECĪBĀ OTAVĀ

Kā jau iepriekšējā numurā ziņojām, Padomju sūtniecībā eksplodējusi kāda nenoskaidrota „bumba", par ko sūtniecība nevēlējās atklātībai izteikties.

Pirms pieciem gadiem nodega Padomju sūtniecība Otavā. Tās vietā uzcēla jaunu 4 stāvu ēku. Šoreiz ugunsgrēks izcēlās sūtniecības ēkai piebūvētajā garāžā, kur izdegušas durvis, pie kam viens sūtniecības darbinieks, mēģinādams uguni apslāpēt, apdedzis tā, ka bija vajadzīga ārsta palīdzība.

CEĻA VĀRDI

Ko mēs karsti vēlamies, tam mēs drīz noticam.
Tomass Linčs

☆

Tu nekad nezini, ko tu spēj veikt, iekāms tu neizmēģini. A. Meklarens

☆

Kurš ir labs jūrnieks, tas atklājas sliktā laikā.
M. Tapers

☆

Nesteidzies sasiet, ko tu nespēj atraisīt. Ovīdijs

☆

Vajadzētu vai nu klusēt, vai teikt to, kas ir labāks par klusēšanu. Pitagors

Kultūras apskats

● Gleznotāja Jūlija Matisona pasaulē — tā varētu ar pilnām tiesībām teikt par Krolla Kultūras biroja rīkoto Matisona 25 gadu darbu skati, kuŗu ievadīja biroja vadītājs ar īsu uzrunu. Viņš salīdzināja mākslinieka darbu ar mākslinieka reliģiju, kuŗu viņi nes tautā. Jānis Strods stāstīja par mākslinieka darba veikumiem. No Kultūras biroja sveicienus un grāmatu velti nodeva grafiķis Voldemārs Ozoliņš, apsveikumus nolasīja Rita Balode — no prof. Annusa, Dr. Kīkena un telefonogrammu no Čikāgas pilsētas galvas. Vēlāk atnākušais Čikāgas latviešu organizāciju apvienības priekšnieks māc. Landmanis sirsnīgi apsveica jubilāru, tāpat jubilāru sveica direktors R. W. Balards. Jubilārs pateicās apmeklētājiem par lielo interesi un Kultūras birojam par izstādes izkārtojumu. Par kafijas galdu bija rūpējušās biroja dāmas Meta Linkeviča, Melizande Kunava un Milda Vītola. Izstādi pirmajā dienā apmeklēja pāri par 300 skatītāju. Izstāde darbdienās atvērta no pl. 6-9 un svētdienā no pl. 3 p.p. līdz pl. 9 vakarā; slēgšana 4. oktobrī.

P. T.

● Komponists Jānis Cīrulis, kas pašreiz savas bēgļu gaitas pavada Toronto, Kanadā, čakli kārto savas „Mūzikanta piezīmes" izdošanai grāmatā. Savās atmiņās viņš skaŗ plašas sabiedrības aprindas mākslas un politikas laukā. Šajā iecerētajā grāmatā lasītāji sastapsies ar daudzām pazīstamām personām.

● Elza Sedliņa, kas tautiešiem īpaši labā atmiņā palikusi no Kanadas, kur viņa piedalījās teātra izrādē un uzstājās kā dziedātāja, bet vēlāk atgriezās Zviedrijā, 28. septembrī no Upsalas devās uz Vāciju, kur viņa koncertēs 11. oktobrī Hamburgā, 4. oktobrī Lībekā, pēc tam Minchenē un citās vietās. Sedliņa devusi vairākus koncertus Zviedrijā un piedalās arī vietējās teātra kopās.

-ro.

Jaunā maiņā

Šoruden „Viestura" koŗa Niagaras - St. Katarīnes nodaļā dzied 4 jaunieši, „Dzirksteles" biedri, un tie ir Māris Vītols, Pēteris un Uldis Šteinbachi, Georgs Kolesnikovs.

DĀVANU SAIŅUS

ar augstas kvalitātes precēm nosūtu no Eiropas noliktavām.

Interesentus lūdzu pieprasīt audumu paraugus un cenrādi.

EDVARDS AĢIS,
TĀLR. JACKSON 2-0824,
3 BARTON STREET W.,
HAMILTON, ONT.

SEŠUS GADUS STARP MĀJĀM UN PUĶĒM

Oskars Perro pārceļ savu biroju paša namā Toronto

Biroja īpašnieks Oskars Perro savā kabinetā.

Kanadas vecākais latviešu nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs, kas kopš 1954. gada savā allaž cīņas un darbošanās spara pilnā īpašnieka Oskara Perro vadībā izlauzis sev drošu ceļu Toronto spēcīgās konkurences starpā, pagājušās nedēļas nogalē bija pavēris durvis Toronto sabiedrībai savu jauno telpu apskatei. Un var teikt droši, ka tie pāris simts tautieši un kanadiešu viesi, kas īsākā vai garākā (daži pavisam garā . . .) laikā spriedi izciemojās mājīgajās biroja telpās, 1595 Bloor St., W., ilgi atcerēsies kā biroja gaumīgo, māksliniecisko iekārtojumu, tā īpašnieka dāsno roku, plūstošos un cietos spirdzinājumus starp ziedu klēpjiem dalot.

Jaunās biroja telpas atrodas tikai durvis pa kreisi no bijušajām — jaunpirktā namā, agrākā puķu veikala vietā, kas tur bija mitis 25 gadus. Tai pašā laikā blakus, agrākajās biroja telpās, mājvietu atradis jaunākais Toronto latviešu puķu veikals, ko vada M. Bērtulsone. Tā izrādās, ka Oskars Perro ar savām māju „biznesēm" grozās kā pa milzīgu rožu dārzu — un jācer, ka tur ir mazāk ērkšķu, nekā ziedu.

Lai būtu vairāk ziedu, par to gādā veiklā biroja vadītāja Inta Perro, un ērkšķus mēģina nolīdzināt arī 8 biroja darbinieki - pārdevēji, no kuŗiem 4 ir latvieši, 1 itālis, pārējie — kanadieši.

Tomēr, šķiet, ka par īsto biroja garu un goda prātu rūpi tur kāda simboliska ģīmetne virs paša biroja īpašnieka rakstāmgalda — tas ir Kārļa Ulmaņa nopietnais vaigs, kas, meistarīga fotografa palielināts, vēro latvieša uzņēmuma saimniecisko rosmi svešumā. Un Oskara Perro enerģija ir droša garantija, ka viņa vaigs nesatumsis . . .

Blakus kuplam lasītāju pulkam Mineapoles latviešu ev.-lut. draudzes bibliotēkā bieži pulcējas literātūras draugi arī uz vērtīgiem un labi apmeklētiem literāriem sarīkojumiem. Uzņēmumā rakstnieks Antons Rupainis pēc skaita jau 10. literārā pēcpusdienā stāsta par mūsdienu Latgales rakstniekiem.

Septiņas vecmeitas gatavojas skatuves debijai

Toronto latviešu biedrības Drāmatiskais ansamblis jau visu agro rudens cēlienu gatavojas priecīgam pārsteigumam teātŗa draugiem — 31. okt., pl. 8 vakarā, karaliskā mūzeja telpās, pavērsies priekškars Tijas Bangas 3 cēlienu komēdijai „Septiņas vecmeitas", kas kādreiz piedzīvoja rekorda izrāžu skaitu, daudz smieklu un aplausu, Nacionālā teātrī Rīgā.

Šo jautro lugu, kā kādreiz izteikusies pati autore, viņa sacērējusi Annas Brigaderes populāro Čaukstenu ietekmē, lai parādītu tās citādā gaismā. Un tas viņai pa pilnam arī izdevies.

Komēdiju iestudē piedzīvojušais režisors Juris Jurševskis, dekorāciju gatavošana ir apdāvinātā skatuves gleznotāja Valda Vares rokās. Ansamblī piedalās E. Brastiņa, Dz. Indzere, E. Krēmane, E. Znotiņa - Kalniņa, B. Tīruma, I. Kalviņa, V. Vare, A. Pūce un — visām dāmām pa vidu — vienīgais vīrietis Vilnis Brastiņš.

21 dienā apceļotas 11 Eiropas valstis

Ja kādreiz 80 dienās apkārt zemes lodei šķita fantazija, tad tagad tā jau ir vairākkārt pārspēta istenība. Bet apceļot 11 Eiropas valstis 21 dienā, ieskaitot arī laiku, lai sasniegtu Eiropu no Amerikas un atkal atgrieztos tajā, tas tomēr jāatzīst par zināmu rekordu.

Par šo savu ceļojumu stāstīja inž. V. Āboliņš Austrumu draudzes rīkotajā draudzes vakarā 27. septembrī. Viņš ne vien stāstīja, bet arī illustrēja savu ceļojumu ar krāsu diapozitīviem uz ekrāna. Inž. Āboliņš savam ceļojumam izmantojis gan lidmašīnas, gan vilcienus, cenšoties pārvarēt attālumus naktīs, lai tad dienas izmantotu apskatei un vizītēm. Savu ceļojumu viņš izplānojis Toronto pēc vilcienu un lidmašīnu satiksmes sarakstiem. Savā ceļojumā V. Āboliņš apmeklējis: Vāciju, Austriju, Šveici, Italiju, Spāniju, Portugali, Monako, Franciju, Beļģiju, Holandi un Angliju.

Kupli apmeklētā draudzes vakara dalībnieki, kavēdamies pie Dāmu komitejas gaumīgi klātiem kafijas galdiem, uzņēma šī ceļojuma atstāstījumu ar lielu interesi un atzinību kā lektoram, tā rīkotājām.

Draudzes vakara nobeigumā amerikāņu loterijā izlozēja jaunā gleznotāja T. Grīnberga dāvināto gleznu, kuŗu laimēja H. Timuška.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ

pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju

J. Ezergailis, 12102 Miles Ave.
Cleveland 5, Ohio, USA,

CIEMOS PIE TAUTIEŠIEM BRADFORDĀ

I. GUBIŅAS ANGLIJAS CEĻOJUMA PIEZĪMES

ZIEMEĻANGLIJĀ

Bradforda ir pēc Londonas lielākais latviešu centrs Anglijā. Pirmajos gados pēc iecelošanas gandrīz visi strādāja tikai tekstilrūpniecībā vai ogļraktuvēs, bet tagad daudzi saistījušies cita veida darbos. Daudzi pārskolojušies un pielāgojušies darba un dzīves prasībām Anglijā. Dzīvokļu jautājums, kas pirmajos gados tiešām bija grūts, tagad ir labi atrisināts. Bradfordā sacelti daudzi jauni dzīvokļu nami, un pretēji Kanadai — dzīvokļu namos īres ir mazākas nekā privātajās mājās. Bradfordas latvieši diezgan ātri sāka iepirkt mājas, tagad tās izmaksātas, un īpašniekiem dzīve iznāk samērā lēta. Ir pagājuši septiņi gadi, kopš atstāju Bradfordu, maz kas mainījies. Dīvainā kārtā algas palikušas [illegible] tādas pašas, bet cenas cēlušās.

Lētas Anglijā ir drēbes, un tās ir labas kvalitātes, bet tomēr Anglijā redz diezgan daudz sliktī ģērbušos. Kaut kādā veidā — vismaz man tā liekas — angļiem nav gaumes sajūtas. Italijā, kur dzīves standarts noteikti ir zemāks nekā Anglijā, tāpat Parīzē — sievietes tomēr ir glīti tērptas. Anglietes, liekas, pārcenšas. Lētie, spožie nieki piesprausti un piekārti tērpiem pašu par daudz, tāpat, kā jau teikts, anglietes krāsojas par daudz. Varbūt pelēkā apkārtne liek cilvēkiem gribēt būt raibiem, un tādēļ Anglijā tiek lietotas tik spilgtas krāsas.

Bradfordas latviešiem pieder divi nami — DV nams un otrs nams sportistiem, Latviešu un Katoļu biedrībai kopējs. Abi nami ir glīti dekorēti, jo Bradfordā dzīvo gleznotājs A. Kalniņš. DV namā katru sestdienu salasās bērni uz skolu, kuŗu nu jau desmit gadus vada skolotāja P. Piņķe-Asmane.

Abos latviešu namos ierīkoti arī klubi, resp. krogi, kas praktiski šīs mājas uztur. Vienīnieki vīrieši, kuŗu Anglijā vēl aizvien ir krietni daudz, savas brīvās dienas noņikst šajos latviešu klubos. Vienīgais labums — nauda, ko viņi nodzeŗ, paliek latviešiem.

Avīzes daudz raksta, ka Latvijā ļaudis dzeŗot par daudz. Var jau būt, bet negribas ticēt, ka trimdā esošie dzertu mazāk, vienīgi varbūt — smalkāk. Jādomā par Jaunatnes dienu Rakstnieku rītā Jorika nolasīto feļetonu — lūk, latviešu tauta ir lieli dzērāji! Ja, tas tiesa. Vācijā un Anglijā latviešiem radies uzskats, ka Kanadā un ASV ir zelta dzīve. Daļēji — tā tas varētu būt, bet bez darba arī ne Kanadā, ne ASV nekas nenāk. Tomēr kaitina noklausītās runas, lūk, „trūkst tas un tas, un nevaram atļauties to un to", bet — „kad mēs toreiz dzērām, un kā mēs toreiz dzērām", un — mēs dzeŗam joprojām un vaidam, kā trūkst! Bet tādi ir latvieši, lai cik tas rūgti izklausītos.

Bradfordā dzīvo jaunais gleznotājs Laimonis Mieriņš — pēdējais Valdemāra Tones skolnieks. Mieriņa gleznās paspīd kaut kas no Tones krāsu siltuma. „Esmu vēl tikai māceklis," saka pats Mieriņš, „mani gleznās neinteresē nekas cits, kā tīri glezniecīskais elements, krāsas, telpa, priekšmets."

Mieriņš glezno daudzas klusās dabas, puķes un portretus, bet abstrakti viņš vēl neesot mēģinājis, jo — lai savas sajūtas izliktu krāsās, neesot jābūt māksliniekam. Mieriņš vēl ir jauns un, tāpat kā Ints Bullītis, nopietns mākslinieks. Bradforda var būt nav pateicīga vieta māksliniekam, jo diemžēl, tā ir strādnieku pilsēta ar visai maz ievērojamām gleznu izstādēm. Londonā tādā ziņā varētu dot daudz vairāk. Lai kā, varam tikai priecāties, ka mums aug jauni, spēcīgi gleznotāji.

Par visu vairāk Bradfordas latvieši var lepoties ar saviem jaunajiem dejotājiem — tautas deju kopas dalībniekiem. „Sakta" dejo nu jau desmito gadu, un tā ir popularizējusi Latvijas vārdu Anglijā, Skotijā, Īrijā, Vācijā un Holandē. Šogad „Sakta piedalījās starptautiskā deju festivālā Francijā, kur Parīzes televizija un Nicas radiofons pārraidīja latviešu dejas un arī dziesmas. „Saktas" vadītāja V. Rulliņa dara lielu darbu. Ne tikai pati dejošana, bet latviskā audzināšana, latvisko tradiciju saglabāšana un jaunatnes saturēšana kopā ir šī darba lielums. Gribas pieminēt kādu latviešu zēnu. Pazinu viņu pirms septiņiem gadiem, toreiz 14 gadīgais puika kaunējās uz lielas runāt latviski, un viss latviskais viņam likās pretīgs. Tagad satiku 21 gadu vecu jaunekli, „Saktas" dejotāju, pašapzinīgu latvieti, kas kaunas par kādreizējo muļķību. Anglijas jaunieši ir latviski, vismaz tie, kas ir „Saktas" tuvumā. Atzinīgās atsauksmes presē, anglu sabiedrības interese par „Saktas" dejotāju gaitām ārzemēs ir ievērojami cēlusi jauniešu pašapziņu. Kaut enerģiskajai vadītājai V. Rulliņai nepietrūktu spēka šo darbu vēl ilgi, ilgi turpināt! Iepriecēja arī tas, ka „Saktai" talkā nāk vecās latviešu māmuļas, kas citādi varētu justies sabiedrībai jau liekas. Viņas palīdz jaunajām meitenēm darināt tērpus, cimdus, zeķes, tāpat palīdz ar dziesmām. Kādā tējas vakarā astondesmitgadīga sirmgalve dziedāja sava laika romances — un cik tas bija smieklīgi! Anglijas latviešos valda sirsnība. Varbūt fakts, ka viņi dzīvo ciešāk kopā un ka viņiem nav telefonu, šo sirsnību rada vairāk nekā tā sastopama Kanadā. Un tomēr — es tur vairs negribētu dzīvot. Kanadā ārzemnieks nav ārzemnieks tādā veidā, kā tas ir Anglijā, kur vēl aizvien tautas lielākā daļa uz ārzemniekiem skatās kā uz nevēlamiem viesiem.

Kad no Mančesteras lidlauka dodamies tālāk uz Skotiju, ir mazliet skumji atstāt melno, neglīto un dīvainā kārtā tomēr simpatisko Ziemeļangliju.

FILMAS PAR LATVIJU UN LATVIEŠU DZĪVI

ALA's Kultūras biroja Latviešu dzīves archīvs ir ieguvis jaunas filmas, kuŗas izrādēm var pieprasīt ASV latviešu organizācijas un draudzes.

1. Tas notika Baltijas jūŗas krastā, 16 mm plata, melnbalta filma, 850 pēdas gaŗa (35 min.). Filma kompilēta no Zviedrijā esošiem filmu materiāliem par Latviju tās neatkarības laikā, Latvijas okupāciju, bēgļu gaitām un raksturīgiem skatiem no latviešu dzīves Zviedrijā. Filmā redzama Zviedrijas karaļa viesošanās Rīgā prezidenta G. Zemgaļa laikā, Reitera koŗa darbība Zviedrijā, Reitera bēres, latviešu leģionāru izdošana u. c. skati.

2. Vašingtonas, D. C., chronika, 1959. g. Filma ir 16 mm plata, krāsu filma un melnbalta, kopā ap 450 pēdas (20 min.). Filmā redzama Latviešu ev.-lut. baznīcas iesvētīšana un Apspiesto tautu nedēļas akts ar ALA's pr-ža prof. P. Lejiņa runu jaunajā latviešu baznīcā 1959. gada 26. jūlijā. Bez tam redzami skati no 1959. gada 14. septembra protesta sanāksmes pie Džordža Vašingtona pieminekļa pret Chruščeva vizīti ASV.

Šīs filmas adchīvs uz vēlēšanos var izīrēt ASV latviešu organizācijām un draudzēm izrādēm uz vietām. Tā kā archīva rīcībā ir tikai viena kopija no katras filmas, archīva valde lūdz pieteikt izrādes jau laikus, minot, ja iespējams, vairākus datumus, lai ērtāk būtu izkārtot izrādes. Atlīdzība par filmu īri ir $20,-. Mazākām grupām ir atlaide. Ieteicamākie 16 mm projektori ir Bell & Howell, Ampro, Kodak vai RCA.

No agrākām filmu izrādēm ir zināms, ka filmu pārrāvumi, sproketu caurumu palielinājumi un citi bojājumi atgadās samērā bieži. Tādēļ archīvs lūdz lietotājas organizācijas rūpēties, lai bojājumi tiktu tūliņ izlaboti vai nu projektoru īrējamās iestādēs vai citur. Ja gadījumā tas nebūtu iespējams, lūdzu ziņot organizācijai, kurai filmu tālāk nosūta, par konstatētiem bojājumiem, lai tā, īrējot projektoru, varētu likt filmu izlabot. Sevišķos gadījumos, ja bojājumu daudz un nepieciešama dažu skatu pārrediģēšana, filma sūtāma archīvam atpakaļ izlabošanai. Apsveŗot šādas varbūtības, izrāžu plāns tiek iedalīts ar attiecīgām atstarpēm.

Pieteikumi adresējami Kultūras biroja Archīva valdes pr-dim M. Šlesseram: c/o American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W., Washington 10, D. C. Naudas pārvedumi rakstāmi uz **American Latvian Association vārda.**

Tālivaldis Dangavs

PREZIDENTA IECELŠANA

NOVELE NO CIKLA „STRANDĒJUŠO SALA"

(1. turpinājums)

„Patron, ja es būtu vāravs, es viņu pieņemtu par Jāzepu, tik godīgs ir šis zēns. Citu neko nedara, kā sēro par savu dzmteni, ko krievi tam atņēmuši. Arī ar skuķiem neņemas, bet visu panāk ar laipnību."

„Tad ir gan jocīgs cilvēks," Kapitāls grozīja galvu. „Tādu es redzu pirmoreiz. Atsūtiet šurp, lai izmēģinu!"

Krāsnkuris devās uz naktssarga būceni. Ielīda tur, atrada meklēto nomodā un teica:

„Puisīt, tu esi Kapitālam tikpat nepieciešams kā Jāzeps vāravam, jo vecais blēdis grib tevi izmantot par priekšturamām bruņām cīņā ar meitenēm, kas streiko. Pasteidzies, ka Dāvis nepārsprāgst. Jau tā šā vēders bija uzpūties līdz pušu iešanai."

Krāsnkuris aizgāja un drīz no savas pajumtes izlīda blonds, gaŗa auguma puisis neparasts šai vidē kā bērzs starp kaktusiem. Nesteigdamies viņš devās uz fabrikanta kabinetu.

„Iekšā!" atskanēja aiz durvīm, kad viņš tām piedauzīja.

Dāvis atņēma ienācēja sveicienu, draudzīgi sniegdams abas rokas un runādams:

„Tad nu mēs abi esam kopā: dienaskungs un naktskungs, hehe. Sēstieties!"

Tā kā naktskungs vilcinājās to darīt, dienaskungs atkārtoja:

„Sēžieties taču."

Otrs atbildēja:

„Pateicos. Neesmu paradis sēsties pirmais, kad vecāks kungs stāv. Un jūs vēl esat namatēvs, mans darba devējs — patrons."

Kapitāls spicēja ausis.

„Jā, jā, man arī ir smalka audzināšana. Es tikai to nevienam neizrādu," tas sacīja, iegrimdams krēslā.

Atsēdās arī otrs, tūdaļ iejautādamies:

„Ar ko varu jums pakalpot, seņor Dāvid?"

„Ko nu tā šaksim," Kapitāls veikli uzmetās stāvus un devās pie ledusskapja. „Vispirms iedzersim glāzīti viskija."

„Nepūlieties, seņor, es nedzeršu viskiju."

„Kā tad tā? Ir īstais. Simts guarami maksā pudele."

„Vienalga, es nedzeršu ne jau tāpēc, ka, vispār nedzertu, nē. Nevēlos reibuļi savā galvā. Esmu pieradis dzīvot ar skaidru prātu."

Cietis neveiksmi, Kapitāls nu mēģināja draudzēšanos citā virzienā, sacīdams:

„Tas ir tāpēc, ka pats esat reibinātājs. Tāds auguminš! Un zilas acis, un gaiši mati! Es vienmēr esmu sapņojis, kaut man būtu tādi eņģelīši caur manu meitu. Mani mazbērni, kad viņa reiz izvēlēsies vīru."

„Tad jums ir meita?" Naktssargs nožāvājās.

„Nu jā, ka ir. Gudra un skaista. Taisni pēc manis. Manā dabā."

Otrs iesmējās:

„Velti pūlaties, seņor. Neesmu paradis ķert piesolītas preces, bet tās, ko pats izvēlos."

„Ko — o? Hoho, jaunekli, jūs pārpratāt mani. Es lai piesolītu naktssargam savu meitu, hoho! Visādi doktori, dakteŗi un veterinārі man lūguši viņas roku. Es ar paragvajiešiem neielaižos — lai šie sūc savu mati! Un meitai arī patīk tikai amerikāņi. Kad apprecēsies, brauks uz Holivūdu."

„Jauki, tad es varu atgriezties gulēt," Naktssargs nopriecājās. „Esmu noguris."

„No, no: jums man jāpalīdz. Jāiet pie meitenēm un jādabū, lai šīs strādā. Ja nestrādās, fabrika jāslēdz. Tad arī naktssargs vairs nebūs vajadzīgs. Tagad valsts gatavojas prezidenta iecelšanai. Tāpēc jāsagatavojas šā apsveikšanai, nevis jāstreiko. Izdosies labi, nāks lieli pasūtinājumi un algas kāps. Tā jau tas ir noticis apavu rūpniecībā. Tāpēc streikot ir vislielākā aplamība. Trakums! Sevis ruinēšana!"

„Es arī neesmu streiku draugs," Naktssargs sacīja. „Labprāt jum palīdzēšu."

„Ejiet! Dariet!" Kapitāls uzrāvās kājās. „Steidzieties, jo pēc dažām dienām jau prezidenta iecelšana. Nokavēt — nozīmē zaudēt visu."

Kapitāls atkrita krēslā, un Naktssargs cēlās iet. Nonācis pie streikotājiem, viņš iesēdās starp meitenēm un sāka sarunāties. Drīz vien meitenes jau bija sajūsmā par svinību rīkošanu un, tā kā tik lielu nodomu veiksmai bija svarīga ik minūte, tūdaļ arī tika izvēlēta rīcības komiteja.

Tanī iegāja:

PRIEKŠSĒDIS

krāsotājs Federboks ar lielu pieredzi pateicoties sieviešiem, kuŗi kā bebri koku viņa turību bija apgrauzuši līdz skrandām; lietpratējs deguns šņabja un vīna šķiru jucekli, koncertmeistars vijoles spēlē, jo tikko viņš krēslas brīdī pārlaida lociņu instrumentam, tūdaļ iegaudojās suņi jo tālā apkārtnē, aizkustinājumā koncertēdami visu cauru nakti; bijis jūŗas virsnieks, kam ik braucienā kāds kreiseris nogājis plunkš! dibenā; piedalījies Žila Verna ekspedīcijā uz Mēnesi, pēc kam sācis slimot ar ievērojamu zinātnieku kaiti divpadsmit pirkstu zarnas čūlu; kā visi ievērojami vīri tad arī prata rīkoties ar otām, gleznodams dabas skatus pēc pastkartītēm un augļus klusai dabai sakopodams no bombonku papīrīšiem; sarakstījās ar izciliem zinātņu centriem, piedāvādamies par lielāko speciālistu ziepju taisīšanā, un gadiem ilgi un vienmēr apraudāja savu nelaikā dzimušo brālīti, kas nomiris pie prāta nenākdams, viņu vienu pasaulē atstādams.

VICEPRIEKŠSĒDIS

Krustdēls jeb — spāniski — Padrino, uzticams darbinieks, kuŗš no fabrikas ikreiz izgāja resnāks nekā tanī ienācis; un šis postenis tika radīts tāpēc, lai arī iezemiešiem būtu kāds goda amats, kur nekas nav jādara.

SEKRETĀRS

naktssargs Toress, kam šis vārds bija izveidojies dabiskās izlases ceļā, sākot no dinozauru apjoma palamas Bābeles tornis. Jo visiem normāliem cilvēkiem, par kādiem sevi turēja šīs zīdaustuves vecenes, tīrītāji un slaucītāji, tas bija skaidrs, ka Naktssargs ķerts — ķerts uz valodām. Un citādi tas nemaz nebija izskaidrojams, jo: kur tas redzēts un dzirdēts, ka viena un tā paša cilvēka mēle var iztirkšķināt spāniski, nelietojot kastaņetu, izlocīt itališki, stabuli nepūšot, izsprauslot franciski netaisoties škaudīt, izmaršēt vāciski, bungas nerībinot, izrukšķēt jeņķiski, ar ķilķenu neaizrijies? . . . Ārprāts un visi Svētie! Pat noskūtā gorillas valodai, līdzīgai akmeņu maļamās mašīnas dārdiem, Bābeles tornis spēja atbārtstī pretim tāpat un tikpat sipri!

Pateicoties meitenēm, kas manījās vienatā iepazīties ar Bābeles torni, šī palama sarāvās mīlināmā vārdiņā Torrecito — tornītis, pēc kuŗa tad izveidojās galīgais — Toress.

LOCEKLIS

krāsnkuris Rāuls, Dieva pātagu šaustīts vīrs, kuŗš aiz atriebības par netaisnu kaustīšanu tā vien darījās, lai iegāztu Soģi, kas uz šo uzkodies, lai vecajam aiz kauna pabiežāk būtu jāaizsedz vaigs par sava radīšanas darba galotni — cilvēku.

BALSU SKAITĪTĀJI:

strādnieks jeb peons Ivāns Nužņikoffs un atslēdznieks Huans Kovaļenko, iesaukāts par Noskūto gorillu savas lielās līdzības dēļ ar izcilāko antropoidu.

(KASIEŖA

vieta pagaidām atstāta tukšā, lielās cerībās, ka to ieņems pats Kapitāls.)

Pateicoties abiem Padomijā skolotiem balsu skaitītājiem, pretim izrunāšanos nepielaida un tāpēc RK (rīcības komiteja) tika izvēlēta vienbalsīgi ar 97 balsīm no 43 klātienē esošiem vēlētājiem.

Cienīgiem ģīmjiem ievēlētie vienkop nolīda pirmai sēdei, bet meitenes iegāja strādāt. Sākumā sēdētāji skatījās viens uz otru kā vistas pie tukšas siles, tad ieklādzinājās, jau sajuzdami kādu domas oliņu lēnītēm slīdam uz izeju. Lielāko olu sveica aplausiem, un tādas salasījās četras: karogi, koris, runa, izstāde.

No pēdējās olas vajadzēja izšķilties pasaules mēroga brīnumam: audeklu krāsotāja gleznu izstāde.

Pretēji jau pieņemtajam ieskatam, ka vicepriekšsēži nekā nedara, Krustdēlam jeb Padrino tomēr iznāca spert pašam pirmajam RK darbības pirmo soli, jo viņam bija jāgriežas pie Kapitāla un ar savas rases daiļrunību jāpanāk, ka patrons ielaižas uz komitejas plānu: Fabrika izies ar karogiem. Fabrika dziedās. Fabrika izstādīs gleznas. Fabrikants pats — runu teiks.

Atgriezies Padrino pastāstīja, ka vispirms Kapitāls esot izsmējies, tad kļuvis rāms, pēc tam kāpis autiņā un solījies mājās pārdomāt. Atbildi došot pēcpusdienās.

Tā pienāca, taču Kapitāls bija aizmirsis domāt.

Laika trūkuma dēļ, RK priekšsēža padzirdināts ar liķieri Grāfs Lukanors, sasparojās un pilnā sastāvā, balsu skaitītājus ieskaitot, devās līdz Dāvida durvīm, atsvaidzināt Kapitālam atmiņu. Pats priekšsēdis durvju pašā priekšā, pazemības salocīts kļiņģerī, savu klausulī pie tām, vēlēdamies pa šo tālsatiksmes līniju sadzirdēt Kapitāla esmi kabinetā. To konstatējot, viņa pirksti nu vates maigumā pieskārās durvīm.

Visi ausījās, kaut arī neviens netuvojās.

(Turpinājums sekos)

LIELS AUTORS, LIELISK

Paula Brīvkalne dzied J. Mediņa dziesm

Grūti rast vārdus, lai rakstu-rotu to daiļumu, kas šinī platē tverts! — Jāņa Mediņa mūzika, Paulas Brīvkalnes dziedājums, Stokholmas filharmonijas orķestris Arvīda Norīša vadībā — radījuši neikdienišķu latviešu mākslas darbu!

Vienā plates pusē mūzika ir folkloriski latviska: tās ir sešas latvju tautas dziesmas simfoniskam orķestrim un solo balsij. Manuprāt šāda veida izpildījumam Jānis Mediņš mūsu tautas dziesmu melodijām devis līdz šim īpatnējāko apdari. Orķestra partija nav pavadījums vai harmonizējums parastā nozīmē, bet tā ir kā pārkomponēta pati dziesmas būtība. Šādā veidā orķestris vada solo balsi un dod katram pantiņam jaunu ietērpu, kopā veidojot noapaļotu ainu. Solo balss melodija netiek nedz varieta, nedz novirzīta citā toņkārtā, tomēr nekļūst vienmuļa vai apnicīga. Mūzikālais ietērps ir dažkārt neparasts, pavisam nekonvencionāls (sevišķi ceturtajā un sestajā dziesmā) un tomēr īpatnēji latvisks. Visas sešas tautas dziesmas, kā dārgakmeņi — katrs sevišķi piemērotā ietvarā kalts — saslēdzas vienā daiļā rotā. Cik skaidrs ir bijis komponista nodoms, tikpat pilnīgs ir tā reālizējums. Grūti šim uzdevumam iedomāties vēl pilnīgāku un piemērotāku dziedātāju kā Paulu Brīvkalni. Viņas svaigā balss, tīrais, izjustais — bez sentimentalitātes — dziedājums ir kā pati tautas dziesmas dvēsele.

Ja kāds svešzemnieks mūs liktu nodziedāt kādu latviešu tautas dziesmu, tad gandrīz vienmēr pirmā, kas iešautos prātā, būtu Tek saulīte tecēdama. Arī Jānis Mediņš ar to sāk savu dziesmu virkni. Otrā dziesma — Puiši jāja piegulā — ir tikpat mīļa kā pirmā. Tai jauks tēlojošs pavadījums. Ļoti liriska ir trešā dziesma — Aiz ezera augsti kalni. Draiskulīgs, jautru smieklu pilna ir ceturtā — Tautiešam roku devu. Gaiša, vijīga ir piektā — Ziedi, ziedi, rudzu vārpa. Atjautīga, humora pilna, steigšus, steigšus dziedāta ir pēdējā — Raibie cimdi. Šīm dziesmām dirģents ir prof. Arvīds Norītis. Pazīstot viņa temperamentu, augsto mūzikālitāti, vieglumu un veiklumu orķestra vadīšanā, var dzīvi iedomāties, cik pilnīga saprašanās un viegla sadarbošanās ir bijusi ar visiem izpildītājiem Rezultāts patiešām lielisks!

Citāda dzeja un mūzi plates otrā pusē. Mūsu tijas pa laikam pieder mūsu ziemeļu kaimiņie skandinaviem. Norvēģu zviedru literārie tēli mum vuši tuvi kā savējie. Ne bāmi tā ir gara radniecī šīm simpatijām radušies zas Ķezberes dzejojumi — veigas vēstules Pēram G Jānis Mediņš ar plašu op vērienu (kas mums liek ties, ka viņš ir Uguns un autors). Šīs dzejas komp Viņa mūzika plūst nem tomēr meistarīga, krāšņa vienmēr lieliskā orķest Ar mežonīgas ziemeļu daudzveidību un spēku Solveigas mīlas dziesma.

Ar varenu dinamiku pirmā vēstule, — kā saba jūŗas brāziens pret klinti žas ilgi aizturētais So kvēlais sauciens! Daudzk turpinās viņas vēstījums gās atkal uzkāpj sākum matismā. Otrā vēstule klusināti, saulrietā n (kas jauki kontrastē ar šējo vēsturi), tad arī šeit līdz liesmainam kāpinā lai atkal izskanētu sākum rinājumā un rezignācijā vu formu un apjomu ab tules pielīdzināmas si kiem tēlojumiem.

Vēstules Pēram Ģintai ģē pats autors. Solo part lai Brīvkalnei techniski u slinieciski ir bijis liels vums. Viņas dziedājums tē kā liels veikums un gums. Cik lieliska un d sīga dziedātāja un māk viņa ir! Gan drāmatiskā gan liriskā maigumā viņ skan tīri un izlīdzināti. nesums gaumīgs un dro brīnojami skaidra izru vārds neiet zudumā.

Vēstules Pēram Ģinta dot pirmoreiz, mūzika kl pārsteigs un apbilbinās. tes vēl un vēl (kāda l ma priekšrocība mūzi skaņu plates!) arvien va klāsies tās skaistums, un mums arvien tuvāka. Ta simies sagaidīt vēl nākai Trešās un Ceturtās vēst ieskaņojumus. Vai tās s sim, pilnīgi atkarājas no su sabiedrības atsaucīb Latvian Music LP6 ieskaņ ar kuŗu citu tautu vidū lepoties, mums jāsaņem lu pateicību. Bez LM ap ku sirdsdedzes, fanātiskas

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(20. turpinājums)

No rīta atkal tupam vagās. Sļūcam uz ceļgaliem uz vagā iemesta zupura maisa visas vienā rindā. Erika parasti stāsta kādu redzēto filmu, vai man jāattēlo dzīve skolā. Dažreiz Zuze teic kādu „patiesu spoku stāstu", un tad, pat gaišā dienas laikā, gar apkakli notek baļļu skudriņas.

Kādā dienā tēvs, no pienotavas braukdams, atved man vēstuli. Tā ir īsta vēstule, rozā aploksnītē, kas smaržo pēc labām ziepēm. Mani satrauktie pirksti nemaz nespēj aploksni atvērt.

Jā, vēstule ir no Ojāra. Glītā taisnā rokrakstā viņš stāsta par savu vasaru pie vectēva. Ir pat iemācījies jāt uz zirga un izasināt izkapti. Esot tur tādi skaisti, klusi vakari, kad viņš viens sēdot zem ābelēm un atceroties skolu.

Vēstuli nobeidzot, Ojārs uzrakstījis: „Tavs Ojārs". Es ilgi skatos uz šiem divi vārdiem. Mans Ojārs? Tātad tāds kā brūtgāns —. Nē, šito es nedrīkstu māsām rādīt! Viņas mani iesmies pagaldē.

Čītīgi izšvīkāju Ojāra parakstu, un tad māsas vēstuli var lasīt. Bet Erika pilna aizdomu. Ko es tur esot izšvīkājusi? Lai atzīstoties. Viņas ar Mirdzu mēģina izburtot, bet neizdodas. Ojāram atbildēšu vēsu, lietišķu vēstuli, lai zēns neiedomājas, ka mūsu starpā jau nez' kas risinās. Diezi', ko es būtu sacījusi, ja Kārlis Baltausis būtu atrakstījis un vēstuli nobeidzis ar „Tavs Kārlis"? Nu, to es nezinu, tikai pie šīm domām sirdi nosmeldz sāpīte. Kārlis man nekad nerakstīs —.

Tuvojas Līgo vakars. Pļavas tā pieaugušas puķēm, smilgām, ka kājas ejot pinas. Viss zied.

Vītolds izmeklējis dēļu kaudzē pie rijas gaŗu kārti. Kas tad par Jāņiem bez mucas un ugunīm? Lai tik redzam, kādu sārtu viņš uzcels gaisā! Tukšā siļķu muciņa tiek piebāzta ar skaliem un aplieta vēl ar darvu. Tā nu metīs lejup dzirksteles gaŗu gaŗās.

Māte no rīta karsē lielajā katlā biezpienu saldā pienā. Tā ir liela un grūta izdarība manās acīs. No katla siera pikucis iekrīt baltajā spainī, kur māmuļa tam uzmet sauju ķimeņu, sāli, iesit pāris olu un gabaliņu sviesta. Viss tas nu steidzīgi jākulsta un jāmīca ar

I BRADFORDĀ

UMA PIEZĪMES

iek lie-
vieši, lai cik tas rūgti izklausītos.

pieder
un otrs
šu un
bi na-
radfor-
alniņš.
u sala-
nu jau
tāja P.

Bradfordā dzīvo jaunais gleznotājs Laimonis Mieriņš — pēdējais Valdemāra Tones skolnieks. Mieriņa gleznās paspīd kaut kas no Tones krāsu siltuma. „Esmu vēl tikai māceklis," saka pats Mieriņš, „mani gleznās neinteresē nekas cits, kā tīri glezniecīskais elements, krāsas, telpa, priekšmets."

ierīkoti
prak-
niekiem
izvien
brīvās
atviešu
— nau-
ek lat-

Mieriņš glezno daudzas klusās dabas, puķes un portretus, bet abstrakti viņš vēl neesot mēģinājis, jo — lai savas sajūtas izliktu krāsās, neesot jābūt mākslinīekam. Mieriņš vēl ir jauns un, tāpat kā Ints Bullītis, nopietns mākslinieks. Bradforda var būt nav pateiciga vieta mākslinīekam, jo diemžēl, tā ir strādnieku pilsēta ar visai maz iezīmīgām gleznu izstādēm. Londona tādā ziņā varētu dot daudz vairāk. Lai kā, varam tikai priecāties, ka mums aug jauni, spēcīgi gleznotāji.

a Lat-
daudz.
s tīcēt,
mazāk,
. Jādo-
Rakst-
o feļe-
t ir lie-
Vācijā
ies uz-
ir zel-
varētu
ce Ka-
nenāk.
ās ru-
tas, un
to", bet
ām, un
un —
n vai-
ir lat-

Par visu vairāk Bradfordas latvieši var lepoties ar saviem jaunajiem dejotājiem — tautas deju kopas dalībniekiem. „Sakta" dejo nu jau desmito gadu, un tā ir popularizējusi Latvijas vārdu Anglijā, Skotijā, Īrijā, Vācijā un Holandē. Šogad „Sakta piedalījās starptautiskā deju festivālā Francijā, kur Parizes televīzija un Nīcas radiofons pārraidīja latviešu dejas un arī dziesmas. „Saktas" vaditāja V. Rulliņa dara lielu darbu. Ne tikai pati dejošana, bet latviskā audzināšana, latvisko tradīciju saglabāšana un jaunatnes saturēšana kopā ir šī darba lielums. Gribas pieminēt kādu latviešu zēnu. Pazīnu viņu pirms septiņiem gadiem, toreiz 14 gadīgais puika kaunējās uz lielas runāt latviski, un viss latviskais viņam likās pretīgs. Tagad satiku 21 gadu vecu jaunekli, „Saktas" dejotāju, pašapzinīgu latvieti, kas kaunas par kādreizējo muļķību. Anglijas jaunieši ir latviski, vismaz tie, kas ir „Saktas" tuvumā. Atzinīgās atsauksmes presē, angļu sabiedrības interese par „Saktas" dejotāju gaitām ārzemēs ir ievērojami cēlusi jauniešu pašapziņu. Kaut enerģiskajai vaditājai V. Rulliņai nepietrūktu spēka šo darbu vēl ilgi, ilgi turpināt! Iepriecēja arī tas, ka „Saktai" talkā nāk vecās latviešu māmuļas, kas citādi varētu justies sabiedrībai pau liekas. Viņas palīdz jaunajām meitenēm darināt tērpus, cimdus, zeķes, tāpat palīdz ar dziesmām. Kādā tējas vakarā astoņdesmitgadīga sirmgalve dziedāja sava laika romances — un cik tas bija skaisti! Anglijas latviešos valda sirsnība. Varbūt fakts, ka viņi dzīvociešāk kopā un ka viņiem nav telefonu, šo sirsnību rada vairāk nekā tā sastopama Kanadā. Un tomēr — es tur vairs negribētu dzīvot. Kanadā ārzemnieks nav ārzemnieks tādā veidā, kā tas ir Anglijā, kur vēl aizvien tautas lielākā daļa uz ārzemniekiem skatās kā uz nevēlamiem viesiem.

ZĪVI

oija no
valde
laikus,
ērākus
zkārtot
mu īri
ir at-
m pro-
l, Am-

dēm ir
āvumi,
nājumi
samē-
idz lie-
lpēties,
zlaboti
nās ie-
dījumā
dzu zi-
filmu
atētiem
ot pro-
u izla-
ja bo-
iešama
, filma
i izla-
varbū-
iedalīts

Kultū-
pr-dim
nerican
— 1727
ashing-
vedumi
Latvian

Kad no Mančesteras lidlauka dodamies tālāk uz Skotiju, ir mazliet skumji atstāt melno, neglīto un divaina kārtā tomēr simpatisko Ziemeļangliju.

---

s uz šo uzkodies, lai vecajam aiz kauna
āaizsedz vaigs par sava radīšanas darba
ku.

BALSU SKAITĪTĀJI:

peons Ivāns Nužņikoffs un atslēdzniieks
ko, iesaukāts par Noskūto gorillu savas
dēļ ar izcilāko antropoidu.

(KASIERA
atstāta tukšā, lielās cerībās, ka to ieņems

abiem Padomijā skolotiem balsu skaitī-
zrunāšanos nepielaida un tāpēc RK (rici-
tika izvēlēta vienbalsīgi ar 97 balsīm no
iem vēlētājiem.

ģimjiem ievēlētie vienkop nolīda pirmai
nes iegāja strādāt. Sākumā sēdētāji ska-
otru kā vistas pie tukšas siles, tad iekla-
ajuzdami kādu domas oliņu lēnītēm sli-
Lielāko olu sveica aplausiem, un tādas
: karogi, koris, runa, izstāde.

olas vajadzēja izšķilties pasaules mēroga
ceklu krāsotāja gleznu izstāde.

pieņemtajam ieskatam, ka viceprieksšēži
rustdēlam jeb Padrino tomēr iznāca spert
m RK darbības pirmo soli, jo viņam bija
apitāla un ar savas rases dalīrunību jā-
ons ielaižas uz komitejas plānu: Fabrika
m. Fabrika dziedās. Fabrika izstādīs glez-
s pats — runu teiks.

Padrino pastāstīja, ka vispirms Kapitāls
tad kļuvis rāms, pēc tam kāpis autiņā un
pārdomāt. Atbildi došot pēcpusdienās.

, taču Kapitāls bija aizmirsis domāt.

uma dēļ, RK priekšsēža padzirdināts ar
Lukanors, sasparojās un pilnā sastāvā,
us ieskaitot, devās līdz Dāvida durvīm,
apitālam atmiņu. Pats priekšsēdis durvju
azemības salocīts kļiņģeri, savu klausuli
mies pa šo tālsatiksmes liniju sadzirdēt
kabinetā. To konstatējot, viņa pirksti nu
ā pieskārās durvīm.

s, kaut arī neviens netuvojās.

(Turpinājums sekos)

LIELS AUTORS, LIELISKS IZPILDĪJUMS

Paula Brīvkalne dzied J. Mediņa dziesmas Latvian Music 6. platē

Grūti rast vārdus, lai raksturotu to daiļumu, kas šini platē tverts! — Jāņa Mediņa mūzika, Paulas Brīvkalnes dziedājums, Stokholmas filharmonijas orķestris Arvida Norīša vadībā — radījuši neikdienišķu latviešu mākslas darbu!

Vienā plates pusē mūzika ir folkloriski latviska: tās ir sešas latvju tautas dziesmas simfoniskam orķestrim un solo balsij. Manuprāt šāda veida izpildījumam Jānis Mediņš mūsu tautas dziesmu melodijām devis līdz šim īpatnējāko apdari. Orķestra partija nav pavadījums vai harmonizējums parastā nozīmē, bet tā ir kā pārkomponēta pati dziesmas būtība. Šādā veidā orķestris vada solo balsi un dod katram pantiņam jaunu ietērpu, kopā veidojot noapaļotu ainu. Solo balss melodija netiek nedz varīēta, nedz novirzīta citā toņkārtā, tomēr neķļūst vienmuļa vai apnīcīga. Mūzikālais ietērps ir dažkārt neparasts, pavisam nekonvencionāls (sevišķi ceturtajā un sestajā dziesmā) un tomēr īpatnēji latvisks. Visas sešas tautas dziesmas, kā dārgakmeņi — katrs sevišķi piemērotā ietvarā kalts — saslēdzas vienā daiļā rotā. Cik skaidrs ir bijis komponista nodoms, tikpat pilnīgs ir tā reālizējums. Grūti šim uzdevumam iedomāties vēl pilnīgāku un piemērotāku dziedātāju kā Paulu Brīvkalni. Viņas svaigā balss, tīrais, izjustais — bez sentimentalitātes — dziedājums ir kā pati tautas dziesmas dvēsele.

Ja kāds svešzemnieks mūs liktu nodziedāt kādu latviešu tautas dziesmu, tad gandrīz vienmēr pirmā, kas iešautos prātā, būtu Tek saulīte tecēdama. Arī Jānis Mediņs ar to sāk savu dziesmu virkni. Otrā dziesma — Puiši jāja pieguļā — ir tikpat mīļa kā pirmā. Tai jauks tēlojošs pavadījums. Ļoti liriska ir trešā dziesma — Aiz ezera augsti kalni. Draiskuliga, jautru smiekļu pilna ir ceturtā — Tautiešam roku devu. Gaiša, vijīga ir piektā — Ziedi, ziedi, rudzu vārpa. Atjautīga, humora pilna, steigšus, steigšus dziedāta ir pēdējā — Raibie cimdi. Šīm dziesmām dirģents ir prof. Arvids Norītis. Pazistot viņa temperamentu, augsto mūzikālītāti, vieglumu un veiklumu orķestra vadīšanā, var dzīvi iedomāties, cik pilnīga saprašanās un viegla sadarbošanās ir bijusi ar visiem izpildītājiem Rezultāts patiešām lielisks!

Citāda dzeja un mūzika ir plates otrā pusē. Mūsu simpatijas pa laikam piederējušas mūsu ziemeļu kaimiņiem un skandinaviem. Norvēģu un zviedru literārie tēli mums kļuvuši tuvi kā savējie. Neapšaubāmi tā ir gara radnieciba. No šīm simpatijām radušies arī Elzas Ķezberes dzejojumi — Solveigas vēstules Pēram Gintam. Jānis Mediņš ar plašu operisku vērienu (kas mums liek atcerēties, ka viņš ir Uguns un nakts autors) šīs dzejas komponējis. Viņa mūzika plūst nemeklēta, tomēr meistarīga, krāšņa un kā vienmēr lieliskā orķestrācijā. Ar mežonīgas ziemeļu dabas daudzveidību un spēku skan Solveigas mīlas dziesma.

Ar varenu dinamiku sākas pirmā vēstule, — kā sabangotas jūras brāziens pret klinti, izlauzas ilgi aizturētais Solveigas kvēlais sauciens! Daudzkrāsaini turpinās viņas vēstījums un beigās atkal uzkāpj sākuma drāmatismā. Otrā vēstule sākas klusināti, saulrieta noskaņā (kas jauki kontrastē ar iepriekšējo vēsturi), tad arī šeit nonāk līdz liesmainam kāpinājumam, lai atkal izskanētu sākuma mierinājumā un rezignācijā. Ar savu formu un apjomu abas vēstules pielīdzināmas simfoniskiem tēlojumiem.

Vēstules Pēram Ģintam dirīģē pats autors. Solo partija Paulai Brīvkalnei tehniski un mākslinieciski ir bijis liels uzdevums. Viņas dziedājums jāvērtē kā liels veikums un sasniegums. Cik lieliska un daudzpusīga dziedātāja un mākslinīece viņa ir! Gan drāmatiskā spēkā, gan liriskā maigumā viņas balss skan tīri un izlīdzināti. Priekšnesums gaumīgs un drošs. Apbrīnojami skaidra izruna, ne vārds neiet zudumā.

Vēstules Pēram Ģintam dzirdot pirmoreiz, mūzika klausītāju pārsteigs un apžilbinās. Klausoties vēl un vēl (kāda ievērojama priekšrocība mūzikai uz skaņu plates!) arvien vairāk atklāsies tās skaistums, un tā kļūs mums arvien tuvāka. Tad vēlēsimies sagaidīt vēl nākamos — Trešās un Ceturtās vēstules — ieskaņojumus. Vai tās sagaidīsim, pilnīgi atkarājas no latviešu sabiedrības atsaucības. Šis Latvian Music LP6 ieskaņojums, ar kuru citu tautu vidū varam lepoties, mums jāsaņem ar lielu pateicību. Bez LM apgādnieku sirdsdedzes, fanātiskas nodošanās Teodora Reitera pasākuma turpināšanai, šī LP6 skaņu plate un arī iepriekšējās nekad neparādītos.

Simfoniskas mūzikas ieskaņošana ir ļoti dārga, un ja latviešu sabiedrība šo darbu plenāciegi nenovērtēs un neatbalstīs, tad LM apgādniekiem pietrūks spēka un līdzekļu turpmākajam darbam. Tas būtu neatsverams zaudējums.

Tikla Ilstere

Nikolajs Lečmanis

ES RAKSTU DZEJAS

Ar kūpošiem fabriku dūmeņiem
es rakstu dzejas
uz debess pergamenta —
un katra jauna diena
ir lapa.
Reiz jau es beigšu dzejot —
tad manus kopotos rakstus
iespiedīs Dievs,
lai misionāriem ellē
dziesmu grāmata būtu.

DIEVAM, DZIESMAI UN DZIMTENEI

DAINAS KORIS KANADĀ GATAVOJAS 10 GADU ATCEREI

Kas ir Dainas koris, tas vairs nav jāpaskaidro nevienam latvietim Amerikas kontinentā, un būs arī laba tiesa kanadiešu, kas jau iepazinušies ar šo mākslinieciski disciplinēto, labi saliedēto un skanīgo latviešu dziedātāju saimi, kura jau desmito gadu nenogurstošās un enerģijā nepārspējamās dirīģentes Erikas Freimanes vadībā dainu mūsu skaistās tautas dziesmas un latviešu, kā arī cittautu komponistu darbus Dievam un dzimtenei par godu.

Bez Dainas koŗa skanīgās dziesmas un košās parādības nav pagājuši nevieni lielāki latviešu nacionālie svētki, neviens nozīmīgāks sarīkojums, bet laikam tikai tad, ja šāda koŗa nebūtu, mēs īsti saprastu, cik esam nabagi un pelēki.

Bet nu pēc lielā darba cēliena — 10 gadiem — ir pienācis īstais brīdis, kad visa latviešu sabiedrība var pateikt paldies koristiem un dirīģentei, kas ar milzīgu darba prieku pašreiz gatavojas savam lielajam jubilejas koncertam, 17. novembrī Ītona auditorijā. Tā nu šai gadījumā preti skaisto dziesmu pūram Kanadas latviešu organizācijas nolēmušas dāvināt korim karogu, pie kuŗa meta izstrādāšanas un pagatavošanas jau labu laiku tiek cītīgi strādāts.

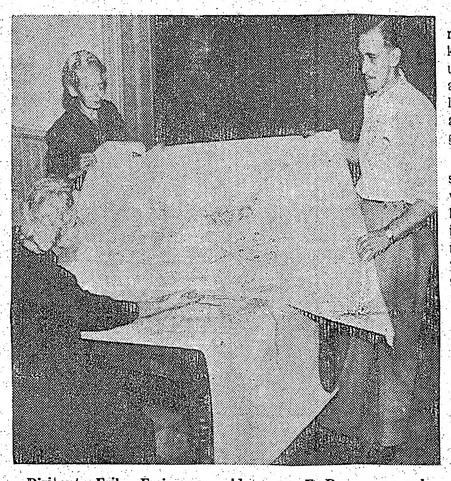

Dirīģente Erika Freimane, valdes pr. v. E. Dzeguze un valdes pr. A. Butāns spriež par koŗa karoga zīmējuma metu, ko koris saņems kā sabiedrības dāvanu 10 gadu jubilejas koncertā 17. novembrī Ītona auditorijā.

Karoga uzgali, kuŗā uz austras koka lapām būs iegravēti to koristu vārdi, kas Dainai bijuši uzticīgi visus 10 gadus, kā dalīamatnieks Vindedzis Montreālā; zemāk uzgalē būs iegravēti arī dažu koŗa īpašu labvēļu — goda biedru vārdi.

Karogs, kuŗa zīmējuma metu simbolizē koŗa devīzi — „Dievam, dziesmai un dzimtenei" —, kā arī darba gaitu, ir jau nodots izšūšanai, un gar tā zīmējuma metu ilgi pūlējušies vairāki autori, lai to viekāršotu un samazinātu izdevumus. Tādēļ viegls mājiens arī latviešu sabiedrībai un organizācijai nebūs lieks — vēl ir laiks pieteikt savus ziedojumus karoga izgatavošanas izdevumu segšanai, lai tam nepaliktu izšūta tikai viena puse . . . Un neaizmirsīsim, ka 17. novembris vairs nav tālu — koristi pavada mēģinājumos katru brīvu brīdi, dirīģente Erika Freimane deg it kā ar gaišu liesmu, lai iekveldētu visu vienību īstam dziesmu priekam — un vai tas viss neiededzinās arī klausītājus?

I. V.

ZVIEDRU OPERA EDINBURGAS FESTIVĀLĀ

IESPAIDI 13. SVĒTKU SPĒLĒS (1)

Edinburgas 13. festivāls iesākās ar mazu politisku disonanci. Bija uzaicināts viesoties Prāgas simfoniskais orķestris. Pēdējais paziņoja pāris nedēļu pirms festivāla sākšanās, ka atsakās uzstāties kopā ar vijolnieci Johannu Martci, kā tas bija paredzēts programmā, jo J. Martci esot ungāru emigrante un viņas ģimenei esot sakari ar „fašistu apakšu." Pēc nesekmīgām sarunām festivāla rikotāji bija spiesti atsaukt čechu orķestra viesošanos. Tā Edinburgas festivāla mēģinājums „pārraut dzelzs aizkaru" piedzīvoja neveiksmi. Tā bija it kā auksta ūdens šalts dauzdzajiem „miermīlīgās koeksistences sludinātājiem Britanijā . . .

LATVIEŠU ŽURNĀLISTE FESTIVĀLA PRESES KLUBA DALĪBNIECE

Uz šī gada festivālu bija ierašies 432 žurnālisti no dažādām zemēm. Pirmoreiz festivāla preses kluba viesu grāmatā parādījās arī Latvijas vārds, jo tika reģistrēta Latvijas trimdas preses pārstāve (no „Latvijas Amerikā"), iegūstot līdz ar to visas festivāla žurnālistu tiesības, piemēram, piedalīties festivāla preses konferencēs resp. mākslinieku intervijās u. t. t.

STOKHOLMAS OPERAS VIESIZRĀDES

Šogad viesojās Stokholmas karaliskā opera, sniedzot tiešām augstvērtīgu Richarda Vāgnera „Valkīras uzvedumu. Stokholmas operai ir lieliski Vāgnera operu dziedātāji, kuŗu balsīm ir ne tikai metalla skanīgums, bet arī skaists tembrs, bez varoņtenoriem un dramatiskiem soprāniem tik bieži raksturīgā skarbuma. Pie tam katra, pat mazākā loma, bija izcila, piemērota dziedoņa rokās: piemēram, pazīstamās Kerstinas Meijeres lieliskais, sulīgais alts samērā nelielajā Frikas lomā. Zīgmunda lomu dziedāja pašreizējais Stokholmas operas direktors Sets Svanholms, kuŗa vārdu min starp labākajiem varoņtenoriem Eiropā. orķestra niansētā spēle S. Erlinga vadībā, solistu skaistais dziedājums un izteiksmīgais tēlojums, inscenējums un dekorātīvais ietērps, modernā garā tverts, bet ne pārspīlēts, kā pēdējā laikā Baireutā, — viss tas kopā sagādāja klausītājiem īstu baudu. Daudziem vēl ilgi paliks atmiņā Birgitas Nilsones (Brunhildes) iespaidīgā parādīšanās uz skatuves 2. cēliena ar viņas spēka un straujuma pārplūstošo „Ho-Jo-To" saucienu.

Verdi „Masku balles" uzvedums krasi atšķīrās no parastajiem šīs operas inscenējumiem. Operas pamatā ir vēsturisks fakts: 1792. g. 16. marta nakti Zviedrijas karalis Gustavs III krita par upuri atentātam maskuballē, Stokholmas operaş zālē. Komponists bija spiests pārstrādāt savas operas libretu tā laika cenzūras apstākļu dēļ, sagrozot vēsturisko patiesību (lo pašu likteni piedzīvoja arī viņa opera „Rigoleto"). 1958. gadā zviedru operas direkcija lika restaurēt vēsturisko patiesību operas libretā, cik to pieļāva Verdi mūzika, un šinī jaunajā versijā redzējām operu Edinburgā. Arī kostīmi, dekorācijas un pat dejas atšķīrās no līdz šim redzētā: tie esot pilnīgi autentiski, raditi pēc zviedru mūzēju un vecu gleznu paraugiem. Mūsu priekšā uz skatuves bija it kā vēsturiska glezna, izgriezums no Zviedrijas vēstures, kuŗu varējām vērot ar lielu interesi. Sīnī zviedriskotajā operā Stokholmas mākslinieki dziedāja un tēloja ar sajūsmu. Sevišķi iespaidīgs bija atentāta skats operas beigās ar īpato, efektīvo figūru sagrupējumu, kā liekas, arī autentisku, t. i. atbilstošu vecām gleznām, — un krāsu efektiem: sārtie dejotāju tērpi uz sazvērnieku drūmo, melno domino fona.

Mazāk zviedriem padevās Verdi „Rigoleto": trūka kaut kā . . . „dieviškās dzirksteles", italiskā viegluma u n temperamenta! Šo vispārīgo iespaidu nespēja uzlabot arī pazīstamā Nikolaja Gedas skaistais tenors hercoga lomā un Rigoleto ekspresīvais tēlojums.

Bež šīm operām zviedri sniedza arī Albana Berga operu „Vozzeck" un Blomdāla „Aniaru". Pēdējā piedzvoja Edinburgā savu pirmuzvedumu ārpus Zviedrijas. Opera sarakstīta ultra modernā garā un ar savu saturu atbilst mūsu „sputņiku" un atombumbu laikmetam, jo tanī tēlota kādas cilvēku grupas bēgšana uz Marsu no radioaktivitātes pārsātinātās zemes. Liekas ,ka komponists gribējis piešķirt savai operai arī simbolisku nozīmi ar uzdezumu — bridināt cilvēci no tai draudošajām briesmām.

Preses konferencē britu žurnālisti ar izbrīnu noklausījās, ka Stokholmas opera ik gadus saņem no valsts 342.000 mārciņu pabalsta. Britanijā vēl arvien dominē uzskats, ka mākslai nav vajadzīgi pabalsti.

Turpinājumā: **Koncerti.**

Austra Augenberga

MŪSU OPERAI ČETRDESMIT GADU

Nacionālās operas 40 gadu pastāvēšanos gadījumā Rīgā izdota brošūra, kuŗa, acīmredzot, domāta kā propagandas izdevums. Tā kupli illustrēta, bet izdota uz tik neiedomājami sliktā papīra, ka inscenējumu attēli saplūduši un grūti saskatāmi. „Aizmirsts" ievietot ziņas par baleta un koŗu personālu, kas taču pieder pie operas kā svarīgi elementi. Tāpat „strādnieku valdība aizmirsusi ievietot ziņas par operas strādniekiem — figūrē tikai solisti un deju vadītāji .No agrāk pazīstamām sejām redzami: Lembergs, Birzniece, Nikolajs Vasiljevs, Rūdolfs Vanags, Haralds Mednis, Andrejs Senakols, Anna Ludiņa, Anna Priede, Arvids Ozoliņš, Aleksandrs Lembergs, Jānis Grauds, Arnolds Ķēkabsons, Pēteris Ābolkalns. Personālajā sastāvā vēl uzskaitīti daži vecie, bet citādi opera „atjaunota" ar personālu, kuŗam krieviski vārdi. Protams, nav jau vairs Nacionālā opera, bet „akadēmiskais operas un baleta teātris." Patiesi, liels mākslas progress. . .

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(20. turpinājums)

No rīta atkal tupam vagās. Šļūcam uz ceļgaliem uz vagā iemesta zupura maisa visas vienā rindā. Erika parasti stāsta kādu redzēto filmu, vai man jāattēlo dzīve skolā. Dažreiz Zuze teic kādu „patiesu spoku stāstu", un tad, pat gaišā dienas laikā, gar apkakli notek baļļu skudriņas.

Kādā dienā tēvs, no pienotavas braukdams, atved man vēstuli. Tā ir īsta vēstule, rozā aploksnītē, kas smaržo pēc labām ziepēm. Mani satrauktie pirksti nemaz nespēj aploksni atvērt.

Jā, vēstule ir no Ojāra. Glītā taisnā rokrakstā viņš stāsta par savu vasaru pie vectēva. Ir pat iemācījies jāt uz zirga un izsināt izkapti. Esot tur tādi skaisti, klusi vakari, kad viņš viens sēdot zem ābelēm un atceroties skolu.

Vēstuli nobeidzot, Ojārs uzrakstījis: „Tavs Ojārs". Es ilgi skatos uz šiem divi vārdiem. Mans Ojārs? Tātad tāds kā brūtgāns —. Nē, šito es nedrīkstu māsām rādīt! Viņas mani iesmies pagaldē.

Citīgi izšvikāju Ojāra parakstu, un tad māsas vēstuli var lasīt. Bet Erika pilna aizdomu. Ko es tur esot izšvikājusi? Lai atzīstoties. Viņas ar Mirdzu mēģina izburtot, bet neizdodas. Ojāram atbildēšu vēsu, lietišķu vēstuli, lai zēns neiedomājas, ka mūsu starpā jau nez' kas risinās. Diezi', ko es būtu sacījusi, ja Kārlis Baltausis būtu atrakstījis un vēstuli nobeidzis ar „Tavs Kārlis"? Nu, to es nezinu, tikai pie šīm domām sirdi nosmeldz sāpīte. Kārlis man nekad nerakstīs —.

Tuvojas Līgo vakars. Pļavas tā pieaugušas puķēm, smilgām, ka kājas ejot pinas. Viss zied.

Vitolds izmeklējis dēļu kaudzē pie rijas gaŗu kārti. Kas tad par Jāņiem bez mucas un ugunīm? Lai tik redzam, kādu sārtu viņš uzcels gaisā! Tukšā siļķu muciņa tiek piebāzta ar skaliem un aplieta vēl ar darvu. Tā nu metīs lejup dzirksteles gaŗu gaŗās.

Māte no rīta karsē lielajā katlā biezpienu saldā pienā. Tā ir liela un grūta izdarība manās acis. No katla siera pikucis iekrīt baltajā spainī, kur māmuļa tam uzmet sauju ķimeņu, sāli, iesit pāris olu un gabaliņu sviesta. Viss tas nu steidzīgi jākulsta un jāmīca ar lielu koka kaŗoti. Mātes seja pietvikusi sārta kā ugunspuķe. Sviedru lāses krājas uz pieres zem baltā lakatiņa.

„Padod nu šķīvjus. Aplaisti ar ūdeni."

Es ņemu mitros šķīvjus, un māte tur uzsviež drāniņā ietītus siera rituļus.

„Nes nu uz klēti, lai atdziest līdz vakaram."

Teku uz klēti. Tur vēss, un tikami pakavēties. Pie sienas ir liels skapis, kur salikt ēdienus, lai peles netiktu klāt.

Istabā Erika ar Mirdzu mīca pirāgu miklu. Man jāsagriež speķis un sīpoli. Tas darbs nevienam nepatīk. Bet pirāgus visi kāro. Zuze ieskrien ar pilnu šķīvi. Viņa jau šorīt sacepusi. Pirāgi, saldās biezpiena maizes. Mēs kožam un slavējam.

„Iztec tu, Irmiņ, iedod Vitoldam kādu siltu pirāgu nogaršot —" saka Zuze.

Kamdēļ es? Kamdēļ ne viņa pati? Tomēr es eju. Vitoldam siltā cepuma tāpat gribas kā mums.

„Nogaršojiet —" es pasniedzu puisim devumu. Viņš noliek darvas muciņu zemē un atstiepjas taisns.

„Kas tos cepa?"

„Nu, Zuze. Mūsējiem vēl jārūgst —."

„Ak, Zuze! Gardi — gardi —," viņš klakšķina mēli un divos kumosos pirāgs pazūd viņa baltajos zobos. Tad viņš mani aizdomīgi nolūko. Vai tik bija Zuzes doti? Mēs viens otram neko neuzticamies — pēc tām reizēm, kad Vitolda svārkiem vakarā aizšuvām piedurknes un viņš no rīta nevarēja ātri saģērbties. Pēc tās reizes, kad puisis Erikai iecēla ratos kannu ar ūdeni, piena vietā un viņa, nabadzīte, pienotavā kannai vāku atrāvusi, atžilba, ka vakarvakarā dzesētavā tikai trīs kannas ar pienu ielikusi. — Tā mēs mānāmies dažu labu reizi.

Pēc pusdienām man jāņem divriči un jāaizved pirtij malka. Pirts jau ap launaglaiku jāsāk kurināt, lai laikā būtu gatava. Vitoldam jāaizved vēlāk ūdens un jāpielej pilnas abas mucas.

Mēs rikojamies Jāņus godam sagaidīt. Viss pagalms smaržo pēc svaigas maizes.

Erika ar Mirdzu aizskrējušas uz birzs malu. Pārnes kādus zarus vainagiem, un kūtij durvis arī jānopušķo, citādi govis aizraus pienu jau vasaras sākumā. Aizkūrusi melnās pirtiņas krāsnī lielās šķilas, metos prom pie Rasmas uz ganiem. Kamēr man pirts krāsns jāuzmana, varam novīt govīm vainagus. Nevienus Jāņus mūsmāju gotiņas nav bijušas nepuškotas. Raujam pļavā āboliņu, baltās pīpenes, sveķenes un smilgas. Jo kuplāks vainags, jo skaistāk. Rasmas mazās rokas tik veikli pin, ka es netieku līdz. Raugies, jau četrām, piecām apvīti ragi, es tikko papsēju divām. Negauša Pupa, tā iet klāt Magonei, laipni, šķērsām sagriezusies, kā labinādamās. Tad — pēkšņi tā izšauj gaŗu melnu mēli un aplaiž to Magones ragiem. Vainaga tur vairs nav. Bet Pupa aiziet, gaŗu puķu viteni nekaunīgi locīdama platajā mutē.

Šovakar govīm būs pilnas siles jauno lēcu, kas tik sulīgas, ka man pašai tiktos ēst.

Līgojam abas ar Rasmu, un Erikas balss atsaucas no pagalma. Pie rijas mums piebalso Vitolds, lēcas pļaudams. Redzu tur Zuzi grāvmalā nostājušos. Viņa raugās uz puisi un Martiņa rausta mātes zilo brunci.

Redz, kāda tā Zuze. Būs vēl ielūkojusies puisim acīs —. Kad trešo reizi pielieku malku pirtiņā, karstums no akmeņu krāsns ir tāds, ka elpu rauj ciet. Nu būs diezgan. Izpērsimies visi, siltuma pietiks. Tēvs aizvien maņi slavē, ka es protot īsto karstumu pirti dabūt. Majgu, ne sūru un dūmainu.

Govis šovakar agri sasauc mājās. Lai visu laikus var nodarīt. Līgo vakars tačū tāda pussvētdiena. No Kuģu un Untupju laukmaļes nāk šurpu ganu līgošana. Viņi redz, ka mūsmāju govis jau soļo uz olnīcas pusi. Neviens ganos nespēj vakaru sagaidīt.

Rasmai rokās kupls ziedu vainags. To dabū māmuļa, pie vārtiem govis sagaidīdama.

„Tu dabūsi siera rituļa galiņus —," māte saka. Tie jau ir visgaršīgākie, mazliet cieti, ķimeņu pilni.

Ātri izslaukušas, pošamies uz pirti ar bļodām padusēs un tiras veļas kārtiņām rokās. Zuze ar Martiņu līdz. Bērnam pirtī bailes. Sevišķi, kad Zuze užsauj akmeņiem auksta ūdens šļāci — visa mazā telpa iegrimst kā karstā miglā un Martiņa sīc kā dundurs, manam stilbam piekērusies. Arī es nepanesu karstumu un sutu. Ātri noskalojos un rauju meitēnu priekšiņā, kur vēsa veļa apņem mūsu karstās miesas.

Martiņa nu priecīga un tūlīt uz nedarbiem — uzvelk mātes blūzi un piemin gaŗās piedurknes pie grīdas. Iekšā dzirdu Zuzi un māmuļu peŗamies. Arī Erika izskrien. Sārta un noreibusi.

Lēnā soļi, visas bariņā, soļojam uz mājām. Vēl ir pavisam gaišs. Saule tikko, tikko aizkārusi meža smailes. Kuģu ganīte vēl laukā. Līgo aizsmakušā balsītē, gandrīz caur asarām.

Viņi nāk mums pretim un pasmejas, ka mums visām esot melnas mutes.

„Nav arī brīnums. Zuzei pat acis šķielē, visu pēcpusdienu Vitoldā skatoties. Tad jau muti arī aizmirsies nomazgāt —," saka Žanis, un skatās sievai pāri.

Zuze — sarkana kā jāņoga — noduŗ galvu: „Muļķis runā, gudrais neklausās," viņa nocērt vārdus un steidzas prom.

„Jāpiesaka, lai viņa mazāk ar to Vitoldu. Žanim, lūk, sāp sirds —," māmuļa mums saka — „Žanis jau zelta vērts, kuŗš cits tā palaistu jaunu sievu uz ballēm —. Bet — pašu māju puisis Zuzei nav jāredz. Tas neklājas."

Mēs piekritam. Žanis ir labs, no tiesas!

Vakariņās dzeŗam Erikas raudzēto alu un kožam pīrāgus un saldās maizes. Satumst. Rasma skrien dārza galā raudzīties, vai kādā pagalmā jau nepaceļas muca.

„Šur tur jau līgo," viņa ziņo, un mēs ņemam kārti katra pie gala, un Vitolds nes muciņu.

Aiz labības šķūņa, piekalnē izraugāmies īsto vietu. Debess virs mums tumši zila, gandrīz melna ar zvaigžņu punktītēm viscauri. Rau! Čepušu kalnā uzšaujas gaiša ugunspuķe. Vitolds piestiprinājis mūsu mucu kārtij, abi ar tēvu uzmanīgi to slien gaisā un atsien pie zemē iedzītiem mietiņiem. Vakars vēss. Mums mugurā savilktas biezās jakas vai tēva svārki. Žanis pat atnāk kažociņā.

„Jāņu nakts allaž salta," viņš gudri noteic, „kur vēl atgadās vēlāk pakrist — grāvmalā —."

Tēvs atvedis ar divričiem alus kannu, māte atnesusi pīrāgu un siera grozu. Kas zin, Lejas Dzirkantu laudis var atnākt. Pērn mēs līgojām aiz viņu aploka.

Muca gaiši deg, mezdama gaisā platas spožas liesmu mēles. Žanis uzdzeŗ alu no brūnā kausa un nometas turpat zem mucas zālītē. Mēs liekam malku sārtam un līgojam, cik spēka. Vitolda acis, brūnas un spožas, kavējas pie veiklā Zuzes auguma. Mana māmuļa sēd uz divričiem un auklē Martiņu, azotē iespiedusi.

Mūsu balsis aiznes laukiem pāri spirgtais vakara vējš. Dziesmas it kā aizlido.

Tad pēkšņi — pasaule satumst un atskan varens vīra brēciens. Tas pārcērt pušu mūsu dziesmu. Mēs redzam Žani ar degošo mucu uz muguras. Viņš gaiņājas un kliedz, un muca noripo zālē, dzirksteles mētādama. Bet Žanim aizsvilusi kažociņa apkakle. Viņš rauj kažociņu nost un mīda to kājām.

Ar visu to, ka muca tik atri aizdegusi, nogāzās, mums briesmīgi nāk smiekli. Laižam tos vaļā cita pār citu, un visskaļāk smejas Zuze. Žanis paņem savu kažociņu, kas nu neganti ož pēc sagruzdušas vilnas.

„Pagāns tāds! Tas ar nolūku," Žanis rūc, „tīšām mucu tā piesēja, lai man uzkrīt virsū. Bendesmaiss." Un viņš nozūd tumsā uz māju pusi. Martiņa sāk raudāt. Zuze nezina, ko iesākt. Bet smiekli viņu smacē nost. Vitolds vienīgi aizvanda pussadegušo mučeli līdz ugunskuram.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER HO 3-6612
33 Fairview Blvd., Toronto.
V. PALMA PĀRSTĀVIS HO 1-3670
61 Hogarth Ave., Toronto.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Moderna divstāvu, 8 istabu dubultķieģeļu māja. Ūdens apkure. Divas virtuves. Privāts iebraucamais ceļš un dubultgarāža. Pieņemama pilna cena un iemaksa.

DANFORTH - MONARCH PARK: Atsevišķa divstāvu 6 istabu, ar divām saules istabām, dubultķieģeļu māja. Moderna eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $17.500,-. Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BROADVIEW: 7 istabu dubultķieģeļu māja. Divas virtuves, divas vannas istabas. Moderna eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $15.900,-. Iemaksa $2.000,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

MANN & MARTEL Ltd.
REALTORS

LAKESHORE RD. - MIMICO: 11-plex: iemaksa $15.000,-, dubultķieģeļu savrupapartamentu mājai, 11 divu guļamistabu dzīvokļi. 100% parkošana. Pilnīgi izrentēta. Gada ienākumi $12.000,.

KINGSTON RD. - MAIN: 4-plex: iemaksa $6.000,- dubultķieģeļu savrupapartamentu māja — 4 piecistabu dzīvokļi, 4 garāžas. Pilnīgi izrentēta. Gada ienākumi $5.100,-.

VESTON RD.: 3-plex: dubultķieģeļu savrupapartamentu māja, 3 piecistabu dzīvokļi, 100% parkošana. Pilnīgi izrentēta. Gada ienākumi $3.800.-.

EGLINTON - AVENUE RD.: Iemaksa $2.500,- 7 istabu labāko ķieģeļu savrupmājai, moderna virtuve, ūdens - eļļas apkure, garāža un privāts iebraucamais ceļš.

JAUNI BUNGAĻOVI, kā arī DIVSTĀVU MĀJAS visos pilsētas rajonos, sākot ar $900,- iemaksu.

LIELĀKAIS PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS BIROJS KANADĀ. 14 BIROJI UN 300 PĀRDEVĒJU. Galvenais birojs:
1499 Yonge St., Toronto. Tel.: WA 5-2131.
Latviešu pārstāvis A. KAMPE.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
Jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz Dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uztiecties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

Kurš būs laimīgais,
KAS PĒC PAŠA IZVĒLES VARĒS BRAUKT CEĻOJUMĀ VAI ARĪ SAŅEMT SKAIDRĀ NAUDĀ
$1.000.—
NOSKAIDROSIES 1960. GADA 13. FEBRUĀRĪ
IEGĀDĀJIETIES DV TŪRISMA SEKCIJAS DALĪBAS ZĪMES $1,- gab. TĀS DABŪJAMAS VISĀS DV NODAĻĀS KANADĀ, vai pieprasot pa pastu sekcijas vadītājai M. GRUZĪTEI, 357 ELLIS AVE., TORONTO, ONTARIO, CANADA, vai kasierim J. BREIKSAM, 174 MAIN ST., W., APT. 22, HAMILTON, ONT., CANADA.

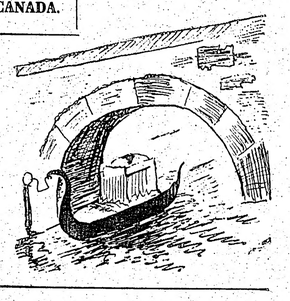

FARMACEITS -TE AR PRAKSI VAJADZĪGS
PILNAM VAI DAĻĒJAM DARBA LAIKAM.
Starkman Chemists,
459 BLOOR ST., WEST, TORONTO, ONT.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-0911, Toronto.
☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi.
☆ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

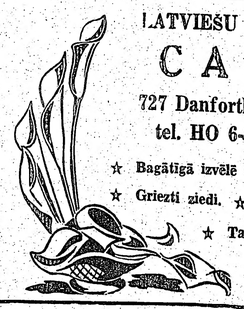

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (Bloor - Lansdowne)

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtas uz izdevīgiem noteikumiem un tām piedāvā ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu taustiņu iekārtu.

Izdevīgi pārdodams
MODERNS 6 TELPU NHA BANGALOVS
Skarboro,
2 min. no Eglintona - pazemja autobusa. 8 mēnešus vecs.
CL 1-7907, Toronto.

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

PAUĻA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

Piederīgie meklē
HERTU PĒTERSONI,
dzim. GOLDŠMITS,
dzim. 1920. g. 11. jūnijā.
Lūdz rakstīt šim laikrakstam ar Nr. 727.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ertas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO
(pie Danforth un Pape Ave.)
Tel. HO 1-5891.

Meklē
KĀRLI SALMIŅU,
Jāņa dēlu, apm. 60 g. v.
Bijis leģionārs.
Lūdz raksīt:
MRS. M. AUKURS,
66 MORTIMER AVE.,
TORONTO 6, ONT.,
CANADA.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5618
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
1 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

LILIJA CAUNĪTE,
ATSAUCIES
bijušai Latvijas Valsts konservātorijas līdzgaitniecei
V. Fogelmanis.
Rakstīt: P.S.R. OPERA, RIGA, LATVIA.

S. & G. TIRE SERVICE
Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer
459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 4-6602

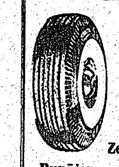

● Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
● Mēs vulkanizējam un atjaunojam jūsu vecās.
Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs.
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

F. Rooney
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Lūdz atsaukties
KATRĪNU STEDI.
Ja kāds ko par viņu zinātu, lūdz rakstīt LA ar Nr. 729.

Vai vēlaties palīdzēt saviem piederīgiem?
Stājieties sakaros ar mums
LAMPERT & POLIMEX Co.
Pieprasiet cenrāžus un paraugus. ● Mērenas cenas.
Kompetentākais un ar lielu pieredzi dāvanu saiņu uzņēmums.
LAMPERT & POLIMEX
47 HARRINGTON RD.,
LONDON, S.W. 7. ENGLAND

DAŽAS PIEZĪMES PIE K. GRĀMATNIEKA RAKSTA PAR ĪPATNĒJIEM LATVIEŠU MĀCĪTĀJIEM

Bij. redaktors K. Grāmatnieks sagatavo izdošanai savu atmiņu krājumu „Dzintara krastā". Šī krājuma daži fragmenti iespiesti mūsu laikrakstā. Šādu atmiņu krājumu uzrakstīšana un izdošana teicama lieta, jo ar to tiek saglabātas ziņas par mūsu pagātnes notikumiem, kas paliek kā kultūrvēsturisks materiāls turpmākajiem laikiem. Ka šie atmiņu stāsti vispirms tiek iespiesti laikrakstā, arī tas ir labi: tā daži no lasītājiem var izdarīt labojumus, izsacīt savas piezīmes un sniegt arī kādus papildinājumus, ko autors var ievērot pirms grāmatas izdošanas.

Mans nolūks šoreiz nav apskatīt visus K. Grāmatnieka mūsu laikrakstā iespiestos „Dzintara krastā" fragmentus. Vēlējos aizrādīt tikai uz dažu kļūdu, ko autors pielaidis savā stāstā par īpatnējiem latviešu mācītājiem „Latvijas Amerikā" 54. n-rā.

Viņš raksta par Andrievu Niedru, ka' tas laikā pirms 1905. gada, vēlāmies kļūt par Liepājas Annas draudzes mācītāju, teicis savu parauga spredīķi un savu Kalsnavas draudzi salīdzinājis ar mazu strauti u. t. t. „Varbūt Niedram nepatika liepājnieku revolūcionārais gars, kas jau taisījās lauzties uz āru. Viņa pārnākšana uz Liepāju izjuka gluži niecīga iemesla dēļ, jo draudze atteicās algot viņam kancelejas sekretāri . . . Līduma dūmu autors noskaitās un aizbrauca atpakaļ uz Kalsnavu".

Atmiņu autoram, diemžēl, šeit sajukuši laika rēķini. Pirms 1905. gada, kā to raksta K. Grāmatnieks, A. Niedra gan nav Liepājā.

Kā zināms, A. Niedra savas studijas Tērbatas universitātē nobeidza 1898. g., pēc kam viņš darbojās Rigā par ticības mācības skolotāju. 1900. gadā viņš bija mācītāja amata kandidāts Koknesē un tad — aizbrauca uz Davosu veseļoties. Atpakaļ atbraucis viņš vadīja „Pēterburgas Avīžu" literāro pielikumu. Viņš toreiz bija bez draudzes, jo vācu muižniecība, kam bija liela teikšana draudžu mācītāju lietās, negribēja Niedram mācītāja vietu uzticēt, un tā nu ar viņu bija tāpat, kā tas bija teoloģijas kandidātam, par kuru viņš raksta savā „Zemnieka dēlā": „Viņš mīlēja savu tautu, un viņa mīlestība bija viņa — lāsts." Kā tas bija tā, iemesllu es saskatu tanīs pašos apstākļos, kādus mēs redzam Niedras „Līduma dūmos", jau pašā sākumā, pirmajā lappusē. Niedra būs bijis līdzīgs tam jaunajam teologam latviešu tautības mācītājam, kuŗa svētrunas laikā lauku draudzes dievnamā šalkoņa izgāja caur dievnamu: uzdrošinājās viņš izteikt tādas domas, ko neviens cits vēl nebija uzdrošinājies, ka dvēseles ignuma nav laviešu cilvēkam . . . un vēl vairāk: uzdrošinājās vācu muižniekam aizrādīt uz viņa netikumiem. Viņš sadarbojās ar latviešu ļaudim, un šinī sadarbībā arī ņevarēja kungiem patikt, proti, ka kandidāts domāja, ka mācītājam jākopj savā draudzē arī tautība. Un tā Niedra palika bez draudzes un bez mācītāja vietas.

1903. gadā viņš nopirka no J. Ozola Cēsīs mēnešrakstu „Austrums" un pārgāja dzīvot uz savām lauku mājām Pelītēm, km arī „Austruma" redakcija (pēc dažām ziņām — arī spiestuve). Kad es 1904. g. rudenī un 1905. gada pirmajā pusē dzīvoju Cēsīs šad un tad redzēju „dažu skaistu ziedu kaisītāju"iebraucam Cēsīs un piesienam balto zirdziņu pie tālruņa staba ielas malā un apdilušu mēteli mugurā un novalkātu platmali galvā ieejam J. Ozola grāmatu veikalā.

Toreiz, pirms 1905. gada revolūcijas, kā to A. Grāmatnieks raksta, Andrievs Niedra gan nav kandidējis uz brīvo mācītāja vietu Liepājā.

Niedra nostājās pret revolūcionāriem un sarakstīja pret viņiem vairākas brošūras („Ko nemiernieki meklē mūsu baznīcās" u. c.) un tad, kad „Austrums bija izbeidzis savas gaitas un iecerētais mēnešraksts jaunatnei „Lidums" arī nevarēja iznākt, Niedra dabūja draudzes mācītāja vietu Matīšos, kur viņš darbojās sākot ar 1906. gadu un no kurienes viņš 1908. gadā pārgāja uz Kalsnavas draudzi, un tā nu iznāk, ka Niedra būs kandidējis Liepājā ne jau pirms 1908. gada un ka nepareiza ir arī K. Grāmatnieka uzrakstītā doma, ka „varbūt Niedram nepatika liepājnieku revolūcionārais gars, kas jau taisījās lauzties uz āru." Šis revolūcionārais gars jau bija izlauzies 1905. gadā, kad Niedra, kā tas no augšējām ziņām redzams, vēl nemaz nebija Liepājā kandidējis.

P. A.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Londonā uz visiem laikiem savas durvis slēgusi slavenā „Ladie's Turkish Bath" pirts, kuŗu apmeklēja tikai labākās sabiedrības dāmas, lai, omuligi baudot vēsu šampanieti, pirts karstumā svīstot, drusku atbrīvotos no liekajiem taukiem. Pirtī labākās sabiedrības dāmas un metreses vairāku paaudžu laikā ne vien svīdušas un klačojušas, bet vijušas arī dažu labu intrigu, ietekmējot pat lielos pasaules notikumus.

● Lisabonās apkārtnē Portugalē šovasar nepieredzētos apmēros parādījusies circeņi. Sevišķi apsēsta kāda pilsētiņa (Alkochete), kur notiek slavenās vēršu cīņas. Circeņu dziesmu dēļ naktīs nav varējuši gulēt ne sabraukušie tūristi, nedz toreadori. Iestāžu pūles sākt ar circeņu invāziju cīņu palikušas bez sekmēm, jo tos savā aizsardzībā ņēmuši vietējie iedzīvotāji, kuŗi circeņus ieskata par laimes nesējiem un labas ražas pareģiem citā vasarā.

Abonentu ievērībai Zviedrijā
Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM, LA apgāds

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!
GARLIC JUMS IR LOTI NODERĪGS ĀTRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.
Palīdziet paši sev uzturēt sevī spēcīgu un veselīgu. Gadu simteņiem miljoni ļaužu, lietodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinķošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tiras kiploku eļļas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ienemams kapsulu veidā. Iegādājieties sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to priecāsities.

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE, BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
LE 6-0143
LE 5-4455
Mums ir

ARMANDS KRŪ
Pieņem studentus rudens se
KLAVIERU STUNDAS
● Konservātorijas kurss
● Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
● Modernā - populārā mūzika
● Pieaugušo kurss
58 BOWOOD AVE., (Yonge & Lawrence), TORONT

MAMBO — SAMBA — RUMBA —
DEJU STUDIJA
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul),
Jūs iemācīti
FOXTROTU — LĒNO V
PRIVĀT
Auksta gaisa vēdināšana. ●

DĀVAN
● JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
● KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
● ĀDAS IZSTRĀD
● KE
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

DELIKATESU VEIKALS LE 4-8974 LITTLE RIG
343 Roncesvalles Ave., Toronto
Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. ● Klājam dus viesībām katram dalībnieku skaitam. ● Laikrast Latvija Amerikā. ● Krājumā: Skaņu plates, grām Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvojo tautiešiem. Piegāde māj
VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LIDU

LATVIEŠU PUKU VEIKALS
Mildas Flower Shop
1597 Bloor St., W., tālr. LE 6-2424, Toront
GRIEZTI ZIEDI, ZIEDOŠAS PUĶES PODOS, KAKT PALMAS u. c.
Gatavojam visāda veida puķu sakārtojumus kāzu, bēr visos citos gadījumos.
☆ Pasūtinājumus piegādājam mājās pilsētas robežās

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas S Toronto, RO 7
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosm
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

Zeltkalis A. ĶIVLENIE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar r
19 Pretoria Ave., Toronto 6, C
HO 3-1008.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA
BOSTONAS ANSAMBĻA
viesizrāde Toronto, sestdien, 10. okt
pl. 8.00 v., Eaton auditorijā, Eaton's College
Uzvedīs J. RAIŅA lugu 3 cēlienos, 5 ainā
Ugunsun nakt
Tēlotāji: ANCE ROZĪTE, ELZA P MARTA SALA, MIRDZA MELKERTE, MAIJA G BUŠA, RASMA BIRZGALE, LOLITA LEJIŅA, LENTĪNA VASIĻEVSKA, VITA VILNIS, J LEJIŅS, REINIS BIRZGALIS, JĀNIS PŪCE, KĀ UPATNIEKS, GUNĀRS STRAUMĒNS, SILVE LAMBERGS, KĀRLIS DRAVNIEKS, VILNIS RIŅŠ, ALEKSANDRS CĪRULIS, SANDRIS ŠT LIS, BORISS ROGA, STANISLAVS DUĻEV ROLANDS ZEIPE.
Režisors ..... REINIS BIRZGA
Skatuves gleznotājs ..... ARDIS VĪNKL
Mūziku un dziesmas komponējis KĀRLIS LIEP
Harfiste ..... MARGA MILLERE - GRASM
Mūzikas konsultants ..... PĒTERIS GA
Deju konsultante ..... IRAIDA JANS
Skaņu konsultants ..... VILNIS EZER
Skatuves meistars ..... ERNESTS ŪĻ
Biļetes: $3.00, $2.50, $2.00 iepriekšpārd „LOTUS" PUĶU VEIKALĀ, 802 BATHURST ST., To
Izrādes dienā, 10. oktobrī, EATON auditorijas
Puscenu biļetes skolēniem dabūjamas tikai „Lotus" ve

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

SOUTH KINGSWAY:
$4.000,- ir visa prasītā iemaksa pircējam - latvietim par pilnīgi jaunu un modernu „split level" 7 ist., dubultķieģeļu, māju ar izbūvētu pagrabu un 2 vannas istabām. Piebūvēta ķieģeļu garāža. 2 atsevišķas ieejas. Ideāla māja lielai, vai dīvu ģimeņu saimei. Ilggadīga hipotēka. Zvanīt J. VEISAM.

EAST END.
2.000,- iemaksa 8 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm, eļļas apkuri, 2 vannas istabām. Garāža, dārzs. Sevišķi labi uzturēta māja. Nenokavējet.
Zvanīt J. VEISAM.

HIGH PARK — dzīvokļu māja:
$5.000,- iemaksa 10 istabu divu dzīvokļu mājai (dupleksam) ļoti labā rajonā. Modernas virtuves, lielas un gaišas telpas. Radiātoru apkure. Mūra garāžas. Ļoti pieņemama cena un ilggadīga hipotēka.
Zvanīt J. VEISAM.

BLOOR - SHERBOURNE ST.:
$2.000. iemaksa 8 Istabu, dubultķieģeļu dupleksam uz sevišķi liela gruntsgabala, kam var būt tuvākā laikā liela vērtība kā dzīvokļu mājas apbūves gabalam. 2 virtuves, 2 vannas istabas. Īpašnieki — vecāks skotu pāris izceļo uz Angliju. Zvanīt J. Veisam.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

ARMANDS KRŪMKOKS

Pieņem studentus rudens semestrim

KLAVIERU STUNDAS
- Konservātorijas kurss
- Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
- Modernā - populārā mūzika
- Pieaugušo kurss

AKORDEONA STUNDAS
- Iesācēju kurss (aizdod par brīvu uz 8 nedēļām akordeonu)
- Vispārējs kurss
- Modernā - populārā mūzika

58 BOWOOD AVE., (Yonge & Lawrence), TORONTO. INFORMĀCIJA: HU 1-5577.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA-CHA

DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana, Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

DĀVANĀM
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

DELIKATEŠU VEIKALS LE 4-8974
LITTLE RIGA
343 Roncesvalles Ave., Toronto

Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. Klājam galdus viesībām katram dalībnieku skaitam. Laikrasts — Latvija Amerikā. Krājumā: Skaņu plates, grāmatas. Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvojošiem tautiešiem. Piegāde mājās.
VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LĪDUMS.

LATVIEŠU PUKU VEIKALS
Mildas Flower Shop
1597 Bloor St., W., tālr. LE 6-2424, Toronto 9.
GRIEZTI ZIEDI, ZIEDOSAS PUĶES PODOS, KAKTUSI PALMAS u. c.
Gatavojam visāda veida puķu sakārtojumus kāzu, bēru un visos citos gadījumos.
☆ Pasūtinājumus piegādājam mājās pilsētas robežās. ☆

MURRY'S DRUG STORE
E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

VALDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., HO 3-1008.

AMERIKAS LATVIEŠU TEATRA BOSTONAS ANSAMBLA
viesizrāde Toronto, sestdien, 10. oktobrī, pl. 8.00 v., Eaton auditorijā, Eaton's College St.
Uzvedīs J. RAIŅA lugu 3 cēlienos, 5 ainās
Ugunsun nakts
Tēlotāji: ANCE ROZĪTE, ELZA PŪCE, MARTA SALA, MIRDZA MELKERTE, MAIJA GRĪNBUŠA, RASMA BIRZGALE, LOLITA LEJIŅA, VALENTĪNA VASIĻEVSKA, VITA VILNIS, JĀNIS LEJIŅŠ, REINIS BIRZGALIS, JĀNIS PŪCE, KĀRLIS UPATNIEKS, GUNĀRS STRAUMĒNS, SILVESTRS LAMBERGS, KĀRLIS DRAVNIEKS, VILNIS EZERIŅŠ, ALEKSANDRS CĪRULIS, SANDRIS ŠTŪBELIS, BORISS ROGA, STANISLAVS DUĻEVSKIS, ROLANDS ZEIPE.
Režisors ..... REINIS BIRZGALIS
Skatuves gleznotājs ..... ARDIS VINKLERS
Mūziku un dziesmas komponējis KĀRLIS LIETIŅS
Harfiste ..... MARGA MILLERE - GRASMANE
Mūzikas konsultants ..... PĒTERIS GALIŅŠ
Deju konsultante ..... IRAIDA JANSONE
Skaņu konsultants ..... VILNIS EZERIŅŠ
Skatuves meistars ..... ERNESTS ŪDRIS
Biļetes: $3.00, $2.50, $2.00 iepriekšpārdošanā „LOTUS" PUĶU VEIKALĀ, 802 BATHURST ST., Toronto. Izrādes dienā, 10. oktobrī, EATON auditorijas kasē. Puscenu biļetes skolēniem dabūjamas tikai „Lotus" veikalā.

Ziemeļtoronto.

$30.000,- par 7 istabu masīvu ķieģeļu savrupmāju. Taisnstūrains plāns. 3 guļamistabas un saules istaba. Moderna virtuve un vannas istaba. Jauna eļļas - šilta gaisa apkure. Bruģēts privāts iebraucamais ceļš, garāža. Liels dārzs. Tuvu baznīcām, skolām, iepirkšanās vietām un satiksmei. Zvanīt HU 8-9519.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārtē abonementus.

Greenwood - Gerrard raj.

IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba un virtuve. (Ledusskapis un gāzes plīts). Zvanīt HO 6-1215, Toronto.

Sunnyside rajonā

IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba un virtuve otrā stāvā vienai vai divām personām. $9,- nedēļā. Tel.: LE 4-1659, Toronto.

Danforth-Broadview raj.

IZĪRĒJAMA
istaba un virtuve. Virtuvē izlietne, silts un auksts ūdens. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt HO 5-6505, Toronto.

High Park rajonā

tuvu satiksmei
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar pilnu pansiju.
Zvanīt LE 2-1519, Toronto.

Beech rajonā

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba vieniniekam vai vieniniecei ar virtuves un ledusskapja lietošanu. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. OX 8-4297, Toronto.

SŪTA SAIŅUS UZ SSSR, LATVIJU, IGAUNIJU, LIETUVU, UKRAINU BALTKRIEVIJU u. c. REPUBLIKĀM
Izmantojiet mūsu firmas uzticamos, rūpīgos un ātros pakalpojumus.
GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.
(USSR LICENCĒTS)
MŪSU NODAĻAS: 135 W., 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2533. Atvērts katru dienu no plkst. 9—6; svētdienā no plkst. 9—4 p. p.
141 Second Ave. New York City Tel. GR 5-7430
Atvērts darbdienās no pl. 9—6 un sestdienās no pl. 9—4.

332 Fillmore Ave., Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674
900 Literary Road, Clevelsnd 13, Ohio, Tel. TOwer 1-1461.
11339 Jos. Campau. Detroit 12, Michigan Tel. TOwnsend 9-3980
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8578.
132 Franklin Ave. Hartford Conn. CHapel 6-4724.
368 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040
39 Raymond Plaza, W. Newark, N. J. Tel. MArket 3-2877.

Mūsu lielā un uzticamā firma ir apkalpojusi tūkstošiem klientu un ir tos pilnīgi apmierinājusi. 100% garantija, ka katru saini piegādās. Sūtījumus izdara 48 st. laikā. Mērķi sasniegs 6—7 nedēļās, ar gaisa pastu 7—12 dienās. Mums krājumā plašā izvēlē pirmklasīgas preces. Pieprasiet mūsu pilnīgo bezmaksas katalogu, kurā redzami visi izdevumi, arī muitas un pakalpojumu maksas.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., Toronto
Tel. HU 7-0491
ZIEDI KATRAI VAJADZIBAI
Erna Jansons Elmāra Gulbis

Nēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

EĻĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR
- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notariāta birojs: līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.

SKAŅOJU KLAVIERES
JĀNIS CIRULIS
HO 6-7580, Toronto

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Latviska un moderna keramika. Auduмi, rotas, koka un ādas izstrādājumi, gleznas, bilžu logāti t. t. t.
Pieņem pasūtinājumus dažāda veida keramiskiem izstrādājumiem.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 4. oktobrī, Pļaujas svētki ar dievgaldu 3 baznīcās: pl. 2 dienā Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis; pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pēc tam dāmu komitejas rīkots draudzes vakars ar mūzikālu programmu; pl. 4,30 p.p. Beišorā, Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis. Bez tam pl. 4 Bronksas Sv. Toma bcā bērniem, māc. A. Ozols, pēc tam mazāko nometnieku tikšanās.

Svētdien, 11. oktobrī, pl. 9 rītā Bronksas Sv. Toma baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu Pļaujas svētku noskaņā, māc. A. Ozols, dziedās koris;

pl. 1 Friportā, Kristus baznīcā Pļaujas svētki ar dievgaldu, māc. O. Gulbis;

pl. 5 p.p. Džamaikā Pļaujas svētki ar dievgaldu, māc. O.Gulbis.

Iesvētīto jauniešu gadskārtējais salidojums svētdien, 11. oktobrī ar dievkalpojumu Betlemes baznīcā, referāts un priekšnesumi draudzes namā.

Dāmu komitejas pēcpusdienas tēja svētdien, 18. oktobrī, pl. 4 p.p. Arlingtona zālē.

DETROITĀ

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus dr. Pļaujas svētku dievkalpojums svētdien, 4. oktobrī, pl. 2 p. p. Sv. Marka b-cā (1045 E Grand Blvd.). Prāv. A. Skrodelis. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē Pļaujas svētku azaids ar īpatnēju loteriju (visi laimesti latviskā garā un latviskā gara stiprināšanai).

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānās draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

4. oktobrī, pl. 10 dievvārdi bērniem un svētdienas skola. Pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2223 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lāgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cīānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās. Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 4. oktobrī, pl. 3 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar māc. A. Copa referātu, Veras Leinvēberes - Langenfeldas klavieru mūziku un tējas galdu.

Svētdien, 11. oktobrī, pl. 11,00 svētdienas skolas atklāšanas dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

4. oktobrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Trisvienības baznīcā.

11. oktobrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums un Sv. skola Sv. Jāņa baznīcā.

18. oktobrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Trisvienības baznīcā. Pēc-dievkalpojuma Dāmu komitejas pilnsapulce.

25. oktobrī,plkst 2 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. oktobrī, plkst. 2,30 p. p., dievkalpojums un svētdienas skola.

18. oktobrī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

25. oktobrī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu — 4. oktobrī, pl. 1,30 p. p., Grace United baznīcā. Pēc dievkalpojuma turpat svētdienas skola.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 4. oktobrī, plkst. 3.30 p.p., bērniem Pļaujas svētku dievkalpojums, ar kuru skauti un gaidas atsāks savu rudens darbības posmu; pēc dievkalpojuma svētdienas skola; plkst. 4 p. p., Pļaujas svētku dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, 8. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā jaunatnes stunda — 109, Ferguson Ave., South.

Ceturtdien, 15. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā svētdien, 4. oktobrī, plkst. 13, Sv. Jāņa ETAINNri, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.), dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatour ielu stūrī.

4. oktobrī, plkst. 11 no rīta, Pļaujas svētku dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

11. oktobrī, plkst. 2 p.p., dievkalpojums.

18. oktobrī, plkst. 2. p.p., dievkalpojums jaunatnei.

25. oktobrī, plkst 2 p.p., dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagarā (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzē 4. oktobrī, pl. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā ,580 Portage Rd.

26. septembrī Niagāras latviešu ev. - lut. draudzē salaulāti Aleksis Kleinhofs no Filadelfijas ar Elviru Skujiņu no St. Katarīnēm.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 11. oktobrī, pl. 1,00 dienā, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. Dziesmu lapiņas.

Sv. Katarīnas ev.-lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu — 18. okt., pl. 3.30 p.p., Kristus lut. baznīcā. Dziesmu lapiņas.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un treŠdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītāja. Tel. AM 1-4220

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!
GARLIC JUMS IR LOTI NODERIGS
ĀTRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.
Palīdziet paši sev uzturēt sevī spēcīgu un veselīgu. Gadu simtenīem miljoni ļaužu, lietodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinkošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tīras kiploku eļļas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ienemams kapsulu veidā. Iegādājieties sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to priecāsities.

OSKARS PERRO REALTORS

Lai pie labas mājas tieci . . .
Zvani Lennox piecreizpieci . . . .

LE 5-5555

1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

SWANSEA - WINDERMERE: Atsevišķa dubultķieģeļu māja ar 6 istabām, moderna virtuve un moderna flīžu vannas istaba ar dušām, ūdens - eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $3.000,-, izdevīgi maksāšanas noteikumi. Mājā esošie tepiķi — broadloom ieskaitīti pirkuma cenā. Zvanīt K. RANGAM.

YONGE - 401 HGWY.: Iemaksa tikai $2.500,- 5 istabu dubultķieģeļu bungalovam. Klusā rajonā, ultramoderna virtuve un vannas istaba ar dušām. Eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Prasītā cena tikai $14.500,- un 6% obligācija. 50 pēdu plats gruntsgabals. Īpašums uzturēts vislabākā kārtībā. Zvanīt K. RANGAM.

BLOOR - RUNNYMEDE: Pilna cena $18.900,- 7 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai, ļoti lielas istabas, liela moderna virtuve un vannas istaba. Ūdens - eļļas apkure. Iebraucamais ceļš un metalla garāža. Skaists dārzs. 4 lielas istabas 2. stāvā. Zvanīt K. RANGAM.

SEKOJIET MŪSU SPECIĀLSLUDINĀJUMIEM LIELAJOS DIENAS LAIKRAKSTOS.

DV LONDONAS NODAĻA

rīko pirmo sezonas atklāšanas balli 3. oktobrī, plkst. 19,00, 470 Colborne St., Knights of Columbus zālē. Ar priekšnesumiem piedalīsies sieviešu dubultkvartets „Līga" no Toronto. Spēlēs eiropisku mūziku. Londonieši gaida ciemiņus ierodamies arī no citām vietām.

„PAMĀTE" NIAGARĀ

Toronto Nacionālā teātra viesizrāde notiks 10. oktobrī, pl. 18, Sv. Annas zālē, Lombard / Lincoln ielu stūrī, Niagara Falls, Ont. Izrādīs R. Blaumaņa lugu „Pamāte" M. Bērziņas režijā. Pēc tam rudens sezonas atklāšanas balle. Svētkus rīko vietējā DV nodaļa.

HAMILTONAS CHR.

(Pārnesums no 2. lpp.)

❶ Pēc HLB dāmu komitejas ierosinājuma pag. vasarā notikušas 2 grupu potēšanas pret bērnu trieku. Visu ienākumu — $37.50 Dr. P. Vasariņš, kas izdarīja potēšanu, ziedojis Latviešu kultūras nama iegādei, par ko HLB izsaka viņam sirsnīgu paldies. Tresā pote tiks dota 1960. g. 15. februārī. Kas otro poti nav saņēmuši, to var dabūt pie Dr. P. Vasariņa birojā, 508 Upper Gage Ave., tel. FU 5-4025. Pieņemamās stundas no plkst. 2.00 — 4.00 p.p. un no 7.00 — 8.00 vakarā, pirmdienās, otrdienās, un piektdienās.

❷ Moderno deju kursu sākums šai sezonā paredzēts 4. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā, 47 Forest Ave., tel. JA 7 — 5679. Jau pieteikušies 6 dalībnieki. Grupas lielums ir — 12 dalībnieku. Kursos māca visas modernās un klasiskās dejas. Kursu vadītājs E. Zvinis, 114 Ontario Ave., tel. JA 9-9930, sekretāre V. Tētiņa, 924 Garth St., tel. FU 3-5369.

❸ HLNF jaunās valdes sastāvs ir sekojošs: priekšsēdis R.Kreišmanis, sekretārs H. Vilks, kasieris V. Rudzītis, loceklis J. Čipāns. Revizijas komisijā ievēlēti: E. Gulbis un J. Martinovs. Statūtu komisijā: J. Čipāns, J. Dāvis un padomnieki O. Gebauers un H. Vilks. Nākamā HLNF biedru pilnsapulce notiks 25. oktobrī, plkst. 6.00 vak., 47 Forest Ave. Darba kārtībā: 1)Sapulces vadības vēlēšanas: 2) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana; 3) Nama iegādes komisijas vēlēšanas; Statūtu komisijas ziņojums; 5) Dažādi jautājumi.

❹ Š. g. 29. jūlijā mīris Bēru fonda dalībnieks Jānis Bramanis. Visi Bēru fonda dalībnieki, kas vēl nebūt atjaunojuši iemaksas par šo gadījumu, kā arī nokavējuši maksājumus par dažiem iepriekšējiem miršanas gadījumiem, tiek lūgti viena mēneša laikā tos nokārtot. Šinī kalendāra gadā miruši pavisam 5 fonda dalībnieki.

❺ Š. g. jūlija mēnesī rakstveida vēlēšanās piedalījās 65% no visiem Bēru fonda dalībniekiem. Jaunajā Bēru fonda valdē uz 3 gadiem ievēlēti: J. Edgars Breikšs — priekšsēdis, Jāzeps Gaidulis, priekšsēža vietnieks un sekretārs, Marta Kuncāne — kasiere, Asta Zitmane un Alida Andersone — locekles. Fonda revizijas komisijā ievēlēti: Oskars Moruss — priekšsēdis, Vilhelms Leja — priekšsēža vietn., Voldemārs Putns — sekretārs.

Šinī vēlēšanu un aptaujas gājienā ar lielu balsu vairākumu tika pieņemti arī jaunie, iepriekšējās valdes izstrādātie Bēru fonda statūti, kuri reizē ar vēlēšanu materiāliem tika nosūtīti visiem fonda dalībniekiem. Vajadzības gadījumā statūti dabūjami pie valdes sekretāra J. Gaiduļa, 18. Mountain Ave., Hamilton, Ont.

❻ Sogad pie Toronto Karaliskās konservatorijas eksāmenus klavieru spēlē janvārī un jūnijā nolikuši sekojoši pianistes A. Mednes skolēni:

Ar „first class honours" — I gradu I. Sproģe, K. Spielbergere. II gr. I. Sproģe, K. Spielbergere. III gr. R. Eikerts, D. Kārkliņš, A. Kalupnieks, A. Mikelsone. IV gr. B. Upīte, P. Hindersons, I.Lūse, I.Intenbergs, R. Eikerts. V gr. L. Stacey. VI gr. S. Darke.

Ar „honours" — I gr. B. Dābols, I. Erbaitis. II gr. A. Mikelsone, Laffa. III gr. I. Lūse, N. Latts. IV. gr. P. Vilks. VII gr. Dz. Reinis.

Teorijā — „I class honours" — S. Darkevics (92/, Dz. Reinis /99).

Pirmās vietas Hamiltonā šajos eksāmenos ieguvuši: I gr.. I. Sproģe, K. Spielbergere. II gr. I. Sproģe, K. Spielbergere. IV gr. B. Upīte, B. Hendersons, I. Lūse, I. Intenbergs. V gr. L. Stacey. Teorijā — Dz. Reinis.

Studija — 295 East 21-st St., tel. FU 5-3577.

SPORTS

FUTBOLISTI BEIDZ SEZONU

Toronto futbolisti 27. septembrī izbrauca uz Sidrabeni, kur notika draudzības spēle „veco" un „jauno" viru starpā. Veco vienībā cīnījās tie, kas savas futbolistu gaitas sākuši Latvijā, bet jaunie tikai trimdā. Katra vienība spēja uzstāties ar 2 rezervistiem. Pirmajā puslaikā mazliet pārāki bija „širmgalvji", un izmantoja 3 no daudzajām izdevībām vārtu gūšanā.

Otrā puslaikā aina mainījās, bet tomēr „vecie" vēl guva vienus vārtus un 4:0 uzvaru. Jauno rindās galvenie balsti bija Richters un Litaunieks, bet samērā melnu dienu piedzīvoja vārtsargs Tērauds. Ļoti nepatikama bija Namgauda liekā bumbas vadāšana un nevajadzīgā runāšana spēles laikā, kas traucēja vienības kopdarbībai.

Ja nētrūktu tādu spēku kā Petmanis, Timma, Ezers, tad jauno vienībā rezultāts droši būtu pavisam citāds. Vecviru rindās redzēja tādus veterānus kā Grīnbergu, Kadiķi, Lukovski, Sproģi, Kudrašovu un vārtos Miezīti. Vārtus guva Herclbergs — 2, Kudrašovs un Bušs. Spēli stingru roku vadīja Bulte (Hamiltona), kas ir tā apgabala oficiālais tiesnesis. Līnijtiesnešu uzdevumus veica neiztrūkstošie entuziasti, bramptonieši Ezītis un Bachs.

Sezona bija viena no bēdīgākajām kopš vienības pastāvēšanas. Kā 1., tā 2. vienība savās līgas spēlēs guva ik 2 uzvaras. Kontinentādā līga ir katrā ziņā mūsu vienībai par spēcīgu, kur pat stiprais igaunu vienpadsmits palika 5. vietā. 4 finālistu grupā gan iekļuva stipri progresējušie lietuvieši.

Gaidīsim, ko rādīs nākošais pavasaris, kad atkal zaļajos laukumos 22 viri „dzenās" vienu bumbiņu. A. M.

BOSTONAS PAUKOTĀJU SACĪKSTES

Šī gada Bostonas meistarsacīkstes (internās) paukošanā nesa ļoti daudz pārsteigumu. Dāmu klasē uzvaru izcīnīja agresīvā, bet no klasiskās stājas vēl tālu esošā Valda Zaļkalne. Pirmo trīs vietu dēļ jau bija jāpauko papildus pārciņā, jo trīs dalībnieces regulārās ciņas beidza ar vienādu punktu skaitu. Otrā vietā negaidot ierindojās Dr. Irene Dobrovoļska, bet trešā — Iveta Teriņa, kura šoreiz tikpat kā nelietoja savus spēcīgos „šāvienus".

GAIDAS UN SKAUTI

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu gaidu vienībā Venta, kas darbojas pie latviešu ev.-lut. Kristus draudzes ,par gaidu priekšnieci 1960. /61. darbības gadam ievēlēta Nora Pulciņa. Ventas gaidu vienība Hamiltonā darbojas jau vairākus gadus, pirmā priekšniece bija ilggadīga gaidu darbiniece Regina Pavasare. Pie gaidu vienības darbojas guntiņas, gaidas, lielgaidas, dižgaidas, par vaditājām — Dzidra Majoriņa, Gundega Upīte, Tamāra Gailite, Regina Pavasare, Māra Bražus, Irma Magrica un Nora Pulciņa.

Visās grupās nodarbības notiek latviskā garā. Vecāki, kam tuva latviešu valoda un tradicijas, sūtiet savas meitenes latviešu gaidās Hamiltonā! Ventas gaidas savus 8. g. svētkus atzīmēs 1960. gada februārī.

GRAND RAPIDOS

Inž. Ludim Rozentālam par sekmīgu latviešu skautu darba atbalstīšanu un aktīvu darbību skautisma kustībā dzimtenē un trimdā, pieškirta skautu augstākā pateicības zīme — saulīte. Viņa apbalvošanu bija ierosinājusi 14. Skrundas skautu vienība, un šo ierosinājumu akceptējusi arī skauu pilnvarnieku padome. Apbalvojumu inž. Rozentālam pasniedza latviešu skautu priekšnieks Vidzemes nometnē pie Detroitas.

Zobena cīņās līdzšinējos meistarus visur „sita" Uldis Kaktiņš (bez zaudējuma). 2. v. Jānis Kēnigs. 3. v. Egils Kaktiņš. Pēdējais bija tālu no savas vecās formas — paviršs un neracionālām kustībām.

Špagas cīņās neveicās A. P. meistaram J. Kēnigam, un pārsteidzās pag. pavasarī labos panākumus guvušais U. Kaktiņš. Pirmo vietu izcīnīja Egils Kaktiņš. Otro — Uldis Kaktiņš, trešo vietu — Ivars Graudiņš. Rekords tika uzstādīts ieroču kļūmēs — no 9 elektriskajām špagām 6 sabojājās.

17. oktobra A. P. meistarībā dalību pieteikuši Juris Raudseps un Raits Milbergs, kas sacīkstēm piedos lielu spraigumu. Raudseps ir Princetonas universitātes vadošais špagas paukotājs, līdz šim latviešu sacīkstēs nav startējis. Milbergs atgriezies no karadienesta, bija Ņujorkas labākais latviešu paukotājs un vienmēr ar labiem panākumiem startējis agrākās meistarībās.

Jubilejas balli filmēs Ivars Galiņš. Galdiņus pieprasa pat no Ņujorkas, Filadelfijas un Vilimantikas. K.

GODINĀS NOPELNIEM BAGĀTU SPORTISTU

KĀRLIS DRAULE — PIECDESMITGADNIEKS

1. oktobrī uz 50 aizvadītiem mūža gadiem atskatījās Kārlis Draude. D. dzimis Trikātas pag. Trimdas gadus pavadījis Anglijā un tagad Toronto. Bijis aktīvs futbolists un sporta organizātors .Pašreiz ir DV Toronto nodaļas sporta kluba valdes locekļiis. 3. oktobrī DV namā sportisti rīko jubilāra godināšanas vakaru. A. M.

Sporta sacīkstes Centrālā YMCA'ā Toronto

Centrālās YMCA's telpās, 40 College St., katru piektdienu, pl. 7 vakarā, notiks sacīkstes basketbolā, volejbolā, galda tenisā, peldēšanā, badmintonā, judo utt. Sacīkstēs piedalās arī latviešu komandas. Biļetes visai sezonai $5,-, atsevišķai sacīkstei 50 centi. Pirmās sacīkstes šai sezonā notieka piektdien, 2. oktobrī.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

3.oktobrī — TL Sp. kluba groziņu vakars, 198 Osler ielā, Toronto.
10. oktobrī — Bostonas teātŗa izrāde.
17. oktobrī — Balle Columbus zālē. DV Toronto Vanadzes.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Ītona auditorijā.
31. oktobrī — TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde „7 vecmeitas".
31. oktobrī L.M.M.K. sezonas atklāšanas balle.
1. novembrī — Irmas Kajakas-Keniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
6. novembrī — tradicionālais Mārtiņu sarīkojums ar dejām Kolumba zālē. Toronto latv. b-ba un Toronto LSK.
7. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier. DV Toronto nod.
15. novembrī jaunatnes koncerts Sv. Andreja baznīcas zālē.
17. novembrī — Dainas kora 10 g. jubilejas koncerts Ītona auditorijā.
3. decembrī — Koncertapvienības sarīkojumā prof. A. Teichmaņa koncerts.

HAMILTONĀ

30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.
21. novembrī HLB un DV Hamiltonas nod. valsts svētku atceres sarīkojums.

ST. KATARĪNĒS

24. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

10. oktobrī DV nodaļas sezonas atklāšanas teātris - balle.
22. novembrī, 18. novembŗa atceres sarīkojums Niagarai un Sv. Katarīnēm.

Hamiltonas latviešu biedrībai 11 gadu

26. septembrī Hamiltonas latviešu biedrība svinēja savus 11. gada svētkus. Svētku aktu ievadīja sarīkojumu daļas vaditājs J. Matisons. Pēc tam svētku runu par tematu Trimdas jēga teica plaši pazistamais jaunatnes darbinieks un žurnāla Jaunās Gaitas Kanadas redaktors Laimonis Zandbergs. Referents iztirzāja šo mums visiem tuvo tematu interesantā, svaigā skatījumā.

Biedrību tās gada svētkos apsveica no DV Hamiltonas nod. A. Zibens, no Hamiltonas latviešu gaidu vienības G. Upīte un no Hamiltonas latviešu skautiem un vecāku padomes E. Davidsons. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši māc. E. Pavasars ar kundzi un Kičeneras latviešu biedrība.

Sekojošā koncerta daļā J. Vītola, J. Mediņa, J. Zālīša, J. Norviņa un J. Ķepiša dizesmas dziedāja hamiltoniete M. Plostniece - Zemīte un A. Ķivlenieks no Toronto. Klavieŗu pavadījumus veica Imants Sakss.

Sarīkojuma kvalitāti lielā mērā cēla M. Plostnieces - Martinovas un G. Upītes deklamētās Veltas Tomas, Klāras Zāles un Kārļa Skalbes dzejas. Sezonas atklāšanas balle tika ievadīta ar polonēzi M. Kuncānes lietpratīgā vadībā. Spēlēja plaši iecienītā Babekas deju kapela. Solītais „speciālais pārsteigums saviesīgajā daļā" — Mežmales dziedājumi deju kapellas pavadībā sagādāja patiešu pārsteigumu.

Sarīkojums visumā bija vērtīgs kā programmas, tā izpildījuma ziņā. Katrā ziņā tas bija gan pelnījis lielāku apmeklētāju skaitu.

J. B.

AIZ ĀRĒJĀ UZSPODRINĀJUMA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

tiem taisnība. Liekas, ka sociālistu jaunraditajai pamatprogrammai daudz ticēt nevar, jo nav izslēgta iespēja, ka tiešām „ilēns paslēpts maisā"; to varētu izņemt tad, ja 1961. gadā sociāldemokratiem izdotos vēlēšanās uzvarēt.

KAS SLĒPJAS AIZ „UZPŪSTĀS KORUPCIJAS"?

Laikrakstu lasītājiem nebūs nepamanīts garām pagājis fakts, ka Rietumvācijas tiesas pēdējos gados it bieži nodarbojušās ar korupcijas lietu izšķiršanu un vainīgo tiesāšanu.

Valsts ierēdņi no uzņēmējiem, fabrikantiem par saviem pakalpojumiem pieņēmuši dāvanas, naudas maksājumus, vārdu sakot — bijuši piekukuļojami. Vainīgie atrasti, tiesāti un notiesāti.

Korupcija, to grūti noslēpt, ir arvien bijusi, ir un būs labs kumoss opozicijai. Tā arī Bundesrepublikā. Opozicionāri skarbi kritizē ne tikai atsevišķos vainīgos, bet korupciju pārmet „Ādenauera valdībai". Nav noslēpums, ka zināmas aprindas pat nopūlas ar trūcīgāk situētu pilsoņu uzkūdīšanu valdībai. Komūnistu aģenti, kas kā sēnes pēc lietus saradušies Rietumvācijā no Austrumvācijas visādiem līdzekļiem nopūlas atsevišķos korupcijas gadījumus vispārināt un cilvēkiem iestāstīt, ka „drīz vien sagaidāma valdības maiņa, jo Ādenauers noslīks korupcijas purvā ar visu savu bandu".

Objektīvi sakot — korupciju gadījumi Rietumvācijā gan pēckara gados pieņēmušies, sevišķi tādi parādījās līdz ar vācu armijas jaunuzbūvi, bet visumā to nav vairāk kā citās zemēs. Neuzticami ierēdņi un darbinieki bijuši un ir ikvienai valstij. Nelikumību novēršanai ir attiecīgas iestādes, vainīgie saņēmuši savu sodu. Korupciju gadījumus Rietumvācijā tikai pārspilēti uzpūš, un šie pūšieni nāk no opozicijas, kā legālās, tā nelegālās.

Mūsu laikraksta

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,

JĀNIS GAILĪTIS,

12 GREEN MEADOW RD., Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

XV

PROFESORA KAUSIŅA VIESĪBAS

Tikai nedaudziem cilvēkiem piemīt ne par kādu naudu nenopērkamā īpašība — ātri iemantot svešu cilvēku pilnīgu uzticību. Artūrs Roberts Bērziņš nebeidza atkārtot saviem operātīvajiem aģentiem, ka iemantot kāda nozīmīga ziņu sniedzēja vai kuŗa katra spiegošanas schēmā iesaistīta individa pilnīgu uzticību ir panākumu atslēga katrai operācijai. Veselu pusgadu Ļeņina vārdā nosauktajā akadēmijā krievu labākie psichologi darīja visu iespējamo, lai īpaša kursa sarkanarmijas un Čekas virsniekiem iemācītu sarežģīto gudrību — kā zem viltus draudzības maskas rast ceļu uz nākamo upuŗu visapslēptākajām rakstura vājībām, lai tos padarītu par sev paklausīgiem vergiem, bieži vien pašiem upuriem to nemaz neapzinoties. Kapteinis Vilis Krūmiņš ne brīdi nekavējās likt lietā Ļeņina akadēmijā mācīto. Iedzimtais cilvēku pazīšanas talants un nenoliedzamās laba drāmatiska aktieŗa spējas arī šoreiz viņam tik ļoti labi noderēja, iesaistot „Pēcpusdienas tējā" galvenās lomas tēlotāju.

Jau „Karmenas" pirmajā starpbrīdī Krūmiņš ar profesoru Kausiņu tērzēja kā ar vecu paziņu.

„Redziet, dārgais profesor, mēs, komūnisti, taču nemaz neesam tādi cilvēkēdāji, par kādiem mūsu ienaidnieki citās Eiropas zemēs mūs pataisi. Komūnisms šodien nav vairs tas, kāds tas bija revolūcijas pirmajos gados, kad daudziem vecā režīma stūrgalvīgiem aizstāvjiem nenoliedzami nācās ciest. Visur, kur dzimst lielas idejas, līdzi taču nāk arī sāpes. Bērnam dzimstot, māte zina, ka sāpes drīz aizmirsīsies un jaunpiedzimušais gadu tecējumā izaugs, saviem vecākiem par prieku, staltā jaunekli un vēlāk nopietnā virā. Neviena revolūcija nav bijusi bez asinīm un ciešanām. Arī mūsējā nevarēja būt savādāka. Bet šodien mēs Maskavā revolūciju ateceramies kā tālu vēstures notikumu. Šodien mūsu vienīgā cīņa ir par labāku, gaišāku, brīvu un bagātu dzīvi. Un to būtu jāievēro kā mūsu draugiem, tā ienaidniekiem," jaunais „Tassa redaktors" Jevgenijs Jemeļjanovs runāja tik pārliecinoši.

„Jā, arī es tā domāju," profesors Kausiņš bija paņēmis Krūmiņu draudzīgi pie elkoņa. „Es tiešām labprāt dzirdētu no jums ko vairāk par Maskavu. Bet driz vien, kad priekškars pacelsies, mēs ar savu interesanto sarunu vairs nedrīkstēsim traucēt ne diriģentu, ne Karmenu, ne Hozē. Es jūs pavadīšu atpakaļ līdz mūsu ložai. Man nupat iešāvās galvā kāda jauka ideja, bet vai mēs to reālizēsim, tas atkarājas pilnīgi no jums, Jemeļjanova kungs. Vai jums pēc operas kas paredzēts? Nē? Nu lieliski! Redziet, pēc cīnīšanās ar slinkiem studentiem universitātē, arī es kādreiz pieskaņos spalvai. Tā iznāk, ka mēs esam gandriz tādi amata brāļi, tikai no pretējiem lēģeriem. Kā būtu, ja mēs vēl šovakar pēc operas patērzētu pie glāzes laba konjaka dažu manu draugu sabiedrībā. Es mēģināšu sazvanīt no manas avīzes pāris kolēģas, kas, es domāju, būs pagodināti būt jūsu sabiedrībā. Nelauzīsim šķēpus par politiku, bet parunāsimies kā draugi, kā amata brāļi."

„Nē, es nedrīkstu jūs apgrūtināt. Tas ir pārāk sirsnīgi," Jemeļjanovs protestēja. „Ko teiks jūsu kundze?"

„Sievas man nav un nebūs!" profesars Arveds Kausiņš gandrīz dusmīgi izmeta.

„Nu tad jūs, profesor, esat tāds pats putns kā es — sieviešī ir beidzamā lieta, kas mani interesē. Patiesību sakot, sieva ir tāda luksa lieta, bez kuŗas katrs prātīgs vīrietis var iztikt."

„Pilnīgi pareizi! Pilnīgi pareizi!" profesors Kausiņš, cieši saspiedis Jemeļjanova elkoni, savu jauno krievu draugu ievadīja atpakaļ 5 ložā. Viņi bija pēdējie, kas atstāja jau tukšo vestibilu. Pēc brītiņa profesors viens atstāja ložu un gandrīz skriešus devās lejā pie telefona. Otrā cēliena beigās viņš klusu, laimīgi smaidīdams, atgriezās atpakaļ pie jaunā drauga: „Viss nokārtots! Zvaniju vai kādam ducim kolēģu. Tikai četri šovakar varēs būt mūsu kompanijā. Pasūtināju kabinetu tepat pāri ielai — Romas viesnīcā. Es ceru, ka jums garšos arī mūsu soļanka, par vīna pagrabu nemaz nerunājot. Viņiem tur ir sasodīti laba virtuve," profesors ar priekšu vēroja, ka Maskavas viesis aizrautīgi aplaudē latviešu mākslinieķiem.

„Es jau esmu tīri vai apreibis no jūsu žilbinošā operas ansambļa. Tātad jūs, dārgais profesor, man piedāvājiet vēl labus vīnus un manus iemīļotākos ēdienus. Nē, tas ir par daudz. Es neesmu to pelnījis."

Kad operai beidzoties profesors Kausiņš ar „Tassa redaktoru" pārkāpa Romas viesnīcas vestibila slieksni, četri kungi strauji piecēlās no zeltītā divaina un steidzās pretim ienācējiem.

„Esiet pazistami: redaktors Blaua kungs, rakstnieks Jūlijs Lācis un redaktors Pētersons. Un šitais zelli ir vēl viens Lācis, tā sakot, uzlēcoša zvaigzne pie mūsu literātūras debesim. Kungi, es ceru, ka mēs ar Jemeļjanova kungu nelikām jums pārāk ilgi gaidit," profesors Kausiņš, atbrīvojoties no melnā mēteļa, jautri čaloja.

Viesnīcas greznajā priekštelpā Rīgas aviņniekiem nepalika nepamanīta Jevgenija Jemeļjanova zilā lētā auduma uzvalka savādais griezums. Bikšu stari bija neparasti plati un nezināmais Maskavas drēbnieks svārku krūšu kabatu, nezin kāpēc, bija iegriezis pārāk tuvu krejsajam plecam.

Pašā viesnīcas pārvaldnieka pavaditi, kungi, profesoram ar Jemeļjanovu priekšā soļojot, pa mazajām kāpnītēm devās lejup uz rezervēto atsevišķo kabinetu.

Rindas galā soļoja Blaus ar Jūliju Lāci. Blaus nevarēja nociesties nepieliecies Lācim pie auss, lai pačukstētu: „Kur gan mūsu profesors izrāvis to krieviņu — Marijas ielas Smuškina ancukā? Labi, ka es nepaguvu iekāpt smokingā."

Vakariņas patiešām bija gardas. Profesors jau pēc pāris šnabjiem, par godu viesim, noteklamēja kādu pikantu Puškina dzejoli.

„Tūliņ nāks vecais joks par popu, kas ražas novākšanas laikā vairs nevarēja pieceltie," Blaus jau zināja profesora repertuāru no galvas.

„Un tad, par vieglāko lietu pasaulē;" Pētersons, likās, vēlajā nakts stundā nemaz nebija sajūsmināts sēdēt kopā ar profesoru un kādu pastulbu Maskavas krieveli, jo mieru nedeva redakcijā nepadaritais darbs. Bet glāzēm pildoties un tukšojoties, mazā kompanija iesila. Sevišķi par jauno talantu dēvētais jaunais cilvēks ar zemo pieri, aizrautīgi klausījās Jemeļjanova runā, kuŗā pie labākās gribas nevarēja saklausīt nevienu kailu komūnisma propagandas frazi.

Bija jau pāri pusnaktij, kad galdā parādījās kafija, likieri un konjaks. Nosaucis akadēmisko „Silencium!" profesors no krēsla lēni piecēla savu stalto augumu;

„Dzersim šo glāzi uz mūsu viesa Jemeļjanova kunga veselību. Un ne vien uz to, bet arī uz krievu un latviešu l a b u draudzību!" Visi piecēlās un saskandināja glāzes.

„Par daudz goda manai personai," klusumam valdot, „Tassa redaktors" deklarēja. „Ja man atļauts, dzersim šo glāzi latviešu un padomju tautu draudzībai un tuvināšanai."

Šajā brīdī kabineta durvis strauji atdarījās, un kāda piesarkusi dāma mēļā vakarkleitā, smiedamās gandrīz uzskrēja virsū balti klātajam dziŗu galdam:

„Kāda gan es esmu aita! Piedodiet, kungi. Esmu ienākusi pa aplamām durvim. Te, Romā, sieviete, lai atrastu vietu sev degunu nopūderēt, nevar neapmaldīties šajās priecīgajās katakombās. Mans virs ir ļoti greizsirdīgs, un šodien mēs te svinām mūsu laulības septiņgadu jubileju. Ha, hā! Vai tas nav jocīgi? Es ļoti atvainojos. Kuram no jums te ir dzimšanas diena? Daudz laimes!" Pametusi pārsteigtajiem vīriešiem gaisa skūpstu, drusku ļeskurbusī dāma, tikpat ātri kā parādījusies, smiedamās pazuda.

„Nu, vai es neteicu ,ka sieviešiem nav daudz prāta?" profesors, glāzi pie lūpām likdams, norūca.

Pulkveža Sēļa aģente Elizabete Stepe arī nebija nemaz zemē metama aktrise. Īsais brīdis bija pietiekams, lai redzētu, kas viņai bija jāredz.

Turpinājumā: PULKVEŽA SEĻA TEORIJA